INNHOLD

Studiehåndbøkene ved NTNU **1**
Emneoversikt **2**
Studieveiledning **5**
Rådgiving for studenter med funksjonshemming **5**
Studentdemokratiet **5**
Helsetjenesten på Gløshaugen **6**
Lov og reglementer **7**
Utdrag av lov om universiteter og høgskoler 8
Forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) 14
Instruks for faglærere/stedfortredere ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) om tilstedeværelse i eksamenslokalet under skriftlig eksamen 22
Studieplaner
Generelt om studieplanene 23
Undervisningsrommenes benevnelse og plassering 25
Fakultet for arkitektur og billedkunst 26
Institutt for byggekunst, form og farge 26
Institutt for byggekunst, historie og teknologi 26
Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning 26
Institutt for byforming og planlegging 26
Kunstakademiet i Trondheim 26
Biblioteket i Sentralbygget 27
Sivilarkitekt
Særbestemmelser – Sivilarkitektstudiet 28
Emnetabell 1. – 3. årskurs..... 31
Emnetabell – Studieretning Eiendomsutvikling og -forvaltning 31
4. og 5. årskurs valgbare emner 32
Emnetabell prosjektemne 4. og 5. årskurs 33
Emnetabell kunnskapsemne 4. og 5. årskurs..... 34
Emnebeskrivelser sivilarkitektstudiet –emner andre fagmiljø har ansvaret for 35
Emnebeskrivelser sivilarkitektstudiet – fakultetets egne fag..... 38

Billedkunst
Emnetabell – Bachelor i billedkunststudiet 64
Emnetabell – Master i billedkunststudiet 64
Emnebeskrivelser billedkunststudiet 65

Emnebeskrivelser andre gradsstudier - emner Fakultet for arkitektur og billedkunst har ansvar for 69

Studiehåndbøkene ved NTNU

Detaljert informasjon om de enkelte studiene finnes i studiehåndbøkene.

Det finnes følgende studiehåndbøker ved NTNU:
- Humanistiske studier
- Medisinstudiet
- Realfagstudier
- Teknologistudiet (sivilingeniørstudiet)
- Samfunnsvitenskapelige studier/Psykologistudiet/Lærerutdanningen
- Arkitektur- og billedkunststudiet
- P.H.D.studiet i teknologi
- Master of Science in Engineering/Master of Science i Natural Sciences/Master of Philosophy

- **Masterstudiet i arkitektur**
  Undervisningen i masterstudiet i arkitektur er basert på læring ved øvingsoppgaver eller prosjektoppgaver. I de mer typiske kunnskapsemnene holdes ordinære forelesninger. De tre første årene av studiet er felles for alle studentene. I de to siste årene kan studentene velge blant emnetilbudet ved fakultetet eller andre fagmiljøer ved NTNU der dette kan inngå som en relevant del av utdanningen. Det siste semesteret arbeider studentene med en masteroppgave. Studiet tilbys ved Fakultet for arkitektur og billedkunst, og varer i 5 år.

- **Billedkunststudiet – Bachelor- og masterprogram**
  Billedkunststudiet er delt i et Bachelorprogram (3 år) og et Masterprogram (2 år). Studiet samler de tradisjonelle teknikkene maleri, tegning, skulptur og grafikk med nye intermediateknikker. Utdanningen legger vekt på å utvikle kreativitet hos studentene og sette kunstneriske prosesser inn i en teoretisk sammenheng. Studiet tilbys ved Fakultet for arkitektur og billedkunst.

EMNEOVERSIKT FOR SIVILARKITEKTSTUDIET

EMNER UNDERVIST AV FAKULTETETS ARKITEKTURINSTITUTT

AAR4300	ARKITEKTUR 1
AAR4330	ARKITEKTUR 3
AAR4360	ATH B
AAR4365	ARKITEKTUR 5
AAR4400	FORM OG FARGE 1
AAR4405	KONSTRUKSJONSLÆRE
AAR4410	ARKITEKTUR 2
AAR4430	ATH A
AAR4435	FORM OG FARGE 2
AAR4440	ARKITEKTUR 4
AAR4460	ATH C
AAR4465	ARKITEKTUR 6
AAR4500	ARK FORMG KP
AAR4505	ARKITEKTUR A
AAR4510	BOLIGPROSJEKTERING
AAR4515	BYFORMING I
AAR4520	BYHUS FREMMED KULTUR
AAR4525	BYØK PLANL PROSJEKT
AAR4535	ENKLE PROGRAMMER A
AAR4540	METAMORFOSE
AAR4545	TRANSF 1A ARK & LANDSK
AAR4550	TRANSF 2A – BYGN VERN
AAR4555	TRANSF 3A PROSJ RES
AAR4560	TREARKITEKTUR A
AAR4565	TREKONSTRUKSJONER A
AAR4570	VIS KOM 1 A
AAR4600	ARKITEKTUR A
AAR4602	ARK FORMG KP
AAR4605	BYFORMING II
AAR4610	ENERGI OG MILJØ
AAR4613	EIENDOMSFORVALTNING
AAR4615	IND FORMGIVING A
AAR4620	INTERIØR PROSJ
AAR4625	TEORI OG EKSP A
AAR4630	VIS KOM 2 A
AAR4800	ARKITEKTUR B
AAR4804	ARKANT
AAR4808	ARKITEK SCENOGRAFI
AAR4812	BOLIGENS TEORI OG HISTORIE
AAR4814	BOLIGKUNNSKAP
AAR4816	BYØK PLAN METODE
AAR4820	BYØK PLANL TEORI
AAR4825	DOKUM OG ANALYSE
AAR4826	EIENDOMSPROSJEKT
AAR4828	EIENDOMSUTVIKLING
AAR4830	ENKLE PROGRAMMER B
AAR4835	EST KOM
AAR4840	FORSK MET ARK PLANL
AAR4845	LANDSKAPSPLANL & GIS
AAR4850	LYS OG BELYSNING
AAR4860	PLAN OG BYGGESAK
AAR4870	PROSJ MET PROGRAM
AAR4873	SECTIONS

AAR4875	TRANSF 1B ARK FORM FUNK
AAR4880	TREARKITEKTUR B
AAR4885	TREKONSTRUKSJONER B
AAR4890	VIS KOM 1 B
AAR4895	VIS KOM 3
AAR4900	ARKITEKTUR B
AAR4905	BYFORMINGSTEORI
AAR4910	BYGGEMATERIALER
AAR4913	EKSPERTER I TEAM
AAR4915	ENERGIBRUK
AAR4920	EST KOM
AAR4925	IND FORMGIVING B
AAR4930	INDUSTRIKULTUR
AAR4935	LYS OG ROM
AAR4937	OMGIVELSESESTETIKK
AAR4945	PLANL I ULAND
AAR4950	PROGRAMMERING
AAR4955	TEORI OG EKSP B
AAR4960	VIRTUELL BYGNING
AAR4965	VIS KOM 2 B
AAR4970	VIS KOM 4

EMNER SOM INNGÅR I SIVILARKITEKTSTUDIET OG SOM ANDRE FAGMILJØ INNENFOR UNIVERSITETET HAR ANSVAR FOR

EXPH0001	EMNE 1
	EMNE 2
BK4100	ARKITEKTUR OG FOTO
BK4200	KUNST OG OFF ROM
TPD4185	FORMGIVING I TRE
TPD4170	IDE OG IMPROVISASJON

EMNEOVERSIKT FOR BILLEDKUNSTSTUDIET

BACHELORSTUDIET I BILLEDKUNST

BK1150	INNFØRINGSEMNE 3
EXPH0001	EMNE 1
BK1200	ATERLIERARBEID
BK2300	KUNST UTVIKLING 1
BK2400	KUNST UTVIKLING 2
	EMNE 2
BK2500	KUNST UTVIKLING 3
BK2600	BFA UTSTILLING

MASTERSTUDIET I BILLEDKUNST

BK3100	AVANSERT KUNST ARB
BK3300	MASTERUTSTILLING

EMNEOVERSIKT FOR EMNER FAKULTETET UNDERVISER FOR ANDRE FAKULTET

AAR1000	ARKITEKTURHISTORIE
AAR1050	FORMGIVING
AAR4200	FORM OG FARGE GK 1
AAR4205	FORM OG FARGE GK 2
AAR4210	BM 1 – FYS MILJØPLANL
AAR4215	FYS DETALJPLANLEGGING
AAR4220	FYS OVERSIKTSPLANL
AAR4225	SAMORD AREAL/TRANSP
AAR4230	PLANL I ULAND VK
AAR4240	FORMGIVING SOM KREATIV PROSESS
AAR4245	BYPLANHISTORIE
AAR4700	BY/REGIONPL FORDYPN
BK1000	GRAFISKE TEKNIKKER

EMNEOVERSIKT FOR DE ØVRIGE STUDIER VED NTNU STÅR ANGITT I STUDIEHÅNDBØKENE FOR

- Historisk-filosofiske fag
- Matematisk-naturvitenskapelige fag
- Samfunnsvitenskapelige fag/Psykologistudiet
- Sivilingeniør- og nautikkstudiet
- Medisinstudiet

Studieveiledning

Studenter i arkitekt- og billedkunststudiet og de som overveier å begynne ved disse studier kan få informasjon og veiledning om studiet ved Studieavdelingen og ved fakultetet.
Både ved Studieavdelingen og ved fakultetet kan man få:
- informasjon om studiet
- drøfte spørsmål om studieteknikk og utdanningsplaner
- drøfte problemer av mer personlig art

Ved fakultetet vil man i tillegg få:
- orientering som gir grunnlag for valg av studieretning og hovedprofil (emnepakker)
- individuell veiledning og råd i spørsmål om spesielle studieopplegg.

Studieveiledning ved fakultetet: Timebestilling for arkitektstudiet: Tlf. 73595099 eller 73595091

RÅDGIVNING FOR STUDENTER MED FUNKSJONSHEMMING

Studieavdelingen har en rådgivningstjeneste for studenter med funksjonshemming som skal bistå studenter som har behov for tilrettelegging av studiet eller eksamen. Rådgivningstjenesten kan bidra med

- individuell rådgivning og gjennomgang av behov
- informasjon om muligheter og rettigheter når det gjelder tilrettelegging ved NTNU
- informasjon og veiledning om øvrige tjenester (hjelpemidler, bolig, AETAT, osv.)

Rådgivningstjenesten kan treffes på følgende steder:
Origo – Studentservice veiledningsarena, Dragvoll (tlf. 73 59 76 50)
Studentservice, Gløshaugen (tlf. 73 59 74 43 og 73 55 06 80)
LUCAS – forum for tilgjengelighet, Singsakerbakken 2E (tlf. 73 88 82 71)

E-post: Jarle.Jacobsen@adm.ntnu.no
E-post: Anne.Nylund@adm.ntnu.no
E-post: Kjetil.Knarlag@adm.ntnu.no

For tilrettelegging av eksamen sendes egen søknad til Eksamenskontoret. Søknadsfrist er 15. februar for våreksamen og 15. september for høsteksamen. Det må være vedlagt dokumentasjon fra for eksempel lege eller logoped med søknaden. Det er en fordel om dokumentasjonen anbefaler den type tilrettelegging som bør gjennomføres. Søknadsskjema kan hentes hos rådgivningstjenesten, ved Studentservice eller Origo – Studentservice veiledningsarena. Spørsmål om tilrettelegging av eksamen rettes til rådgivningstjenesten. Mer informasjon finnes på rådgivningstjenestens nettsider: www.ntnu.no/studentservice/tilrettelegging.

Kontaktperson ved fakultetet: Svein Rønning, tlf. 73 59 50 93, Mail-adr.: Svein.Ronning@ab.ntnu.no

Studentdemokratiet

Studenttinget NTNU (STi)
Studenttinget (STi) er det øverste studentorganet ved NTNU. Studenttinget er det studentorganet som taler studentenes sak opp mot Styret og sentrale myndigheter.
Organet består av 25 studentrepresentanter fra alle fakultetene. Fordelingen skjer etter hvor mange studenter de enkelte fakultetene har, og alle fakulteter skal ha minst en representant. Organet velger selv leder, fagpolitisk nestleder og organisatorisk nestleder som driver studentpolitikk på heltid.

Studenttinget har kontor på rom 121, Sentralbygg I, på Gløshaugen, telefon 73 59 32 88, telefax 73 59 14 44, og
E-mail: STI@stud.ntnu.no

Studentutvalget ved Fakultet for arkitektur og billedkunst (SU-AB)
Studentutvalget ved Fakultet for arkitektur og billedkunst (SU-AB) er et interesseorgan for studentene ved fakultetet. SU-AB består av representanter både fra arkitekturstudiet og billedkunststudiet. SU-AB har høringsrett overfor Fakultetet.

Arkitekturstudentene har et studentråd som tar seg av saker som berører studentene. Klassetillits-representantene er kontaktpersoner overfor studentene.

Helsetjenesten på Gløshaugen

Helsetjenesten driver vanlig legepraksis, henviser til spesialister og poliklinikker, samt ordner med innleggelse i sykehus. All henvendelse til lege eller psykolog skjer gjennom Ekspedisjonen i Helsetjenestens paviljong, Richard Birkelands vei 5 - Gløshaugen tlf. 73 59 32 80.

Lov og reglementer

- Utdrag av Lov om universiteter og høgskoler av 12. mai 1995 med endringer av 28. juni 2002.

- Forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) av 11.februar 2003, trådt i kraft fra og med studieåret 2003/04.

- Instruks for faglærere/stedfortredere ved NTNU om tilstedeværelse i eksamenslokalet under skriftlig eksamen av 22. august 2001, trådte i kraft fra og med høsteksamen 2001.

Utdrag av lov om universiteter og høgskoler

Kapittel 9. Opptak som student. Rett til å gå opp til eksamen. Bortvisning og utestenging

§ 37. Krav for opptak til høgre utdanning

1. Det generelle grunnlag for opptak som student (generell studiekompetanse) er fullført og bestått norsk videregående opplæring med de krav til fagsammensetning og timefordeling som departementet fastsetter. Departementet kan fastsette at også annen høvelig utdanning eller kombinasjon av utdanning og yrkespraksis skal være generelt opptaksgrunnlag. Institusjonen skal vurdere om søkere har kvalifikasjoner likeverdig med de fastsatte krav for opptak.
2. Institusjonene kan gi søkere som er 25 år eller eldre i opptaksåret, opptak til enkeltstudier dersom de på grunnlag av realkompetanse har de nødvendige kvalifikasjoner for vedkommende studium. Departementet kan gi nærmere regler om dokumentasjon, saksbehandling og eventuell samordning.
3. Departementet kan i forskrift fastsette at institusjonene i særskilte tilfeller kan gjøre unntak fra bestemmelsen om generell studiekompetanse for søkere under 25 år.
4. Departementet kan, etter innstilling fra styret, unnta enkelte studier eller fag fra kravene til generell studiekompetanse.
5. Departementet kan, etter innstilling fra styret, fastsette spesielle opptakskrav når hensynet til gjennomføringen av studiet gjør dette nødvendig.
6. Styret kan fastsette særlige faglige minstekrav ved opptak til høgre grads studier.
7. Den som er tatt opp som student ved en institusjon under loven, har adgang til åpne studier ved de øvrige, så fremt opptakskravet er generell studiekompetanse og søkeren ikke er tatt opp med hjemmel i nr. 2, 3 eller 4.

Endret ved lover 15 des 2000 nr. 99 (i kraft 1 jan 2001 iflg. res. 15 des 2000 nr. 1685), 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 38. Studentopptaket

1. Det skal være eget opptak til høgre grads studier.
2. Departementet kan gi bestemmelser om nasjonal samordning, herunder klagebehandling, av opptakene.
3. Dersom en institusjon oppdager at en søker har levert falskt vitnemål eller andre falske dokumenter, kan andre institusjoner under denne lov informeres. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner m.v.

Endret ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 39. Opptaksregulering

1. Når kapasitetshensyn eller ressurshensyn krever det kan styret selv regulere adgangen til det enkelte studium eller deler av det, innenfor de rammer og mål som gis av overordnet myndighet.
2. Departementet kan fastsette adgangsregulering når det er nødvendig etter en samlet vurdering av utdanningen i landet.
3. Departementet gir forskrift om rangering av søkerne.

Endret ved lover 25 juni 1999 nr. 48, 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 40. Rett til å gå opp til eksamen

1. Den som oppfyller kravene til opptak (jf. § 37) og andre krav for å gå opp til eksamen i vedkommende fag eller studium, har rett til å gå opp til eksamen. Dette gjelder også studenter som ikke er opptatt ved faget eller studiet.
2. Oppmelding etter denne paragraf kan nektes dersom kandidaten ikke har fulgt obligatorisk undervisning eller gjennomført obligatorisk praksis.
3. Styret gir nærmere regler om adgangen til å gå opp til eksamen uten å være opptatt som student, og kan fastsette særskilt oppmeldingsfrist for slik eksamen.
4. Styret kan fastsette at eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter til vedkommende studium, skal betale et vederlag som dekker institusjonens merutgifter ved å holde eksamen for denne gruppen. Studenter som følger utdanningsplan skal ikke betale slikt vederlag. Departementet kan gi forskrift.

Endret ved lover 15 des 2000 nr. 99 (i kraft 1 jan 2001 iflg. res. 15 des 2000 nr. 1685), 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 41. Studenters taushetsplikt

En student som i studiesammenheng får kjennskap om noens personlige forhold, har taushetsplikt etter de regler som gjelder for yrkesutøvere på vedkommende livsområde. Institusjonen skal utarbeide taushetsplikterklæring som må underskrives av de studenter dette er aktuelt for.

§ 42. Bortvisning. Utestenging

1. En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, kan etter vedtak av styret selv bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år. Hvis en student etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv utestenge ham eller henne fra studiet inntil ett år.
2. En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv utestenges fra studiet i inntil 3 år. Institusjonen skal informere Sosial- og helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd.
3. En student som har opptrådt slik som beskrevet i § 54 nr. 1 eller 2, kan ved vedtak av styret selv eller styrets klagenemnd, jf § 24 nr. 1, utestenges fra institusjonen og fratas retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner m.v.
4. Vedtak om bortvisning eller utestenging treffes med minst to tredelers flertall. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, er klageinstans.
5. Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om bortvisning eller utestenging er reist, eventuelt fra skriftlig advarsel etter nr. 1 er gitt. Utgiftene ved dette dekkes av institusjonen.

Endret ved lover 2 juli 1999 nr. 64 (i kraft 1 jan 2001 iflg. res. 1 des 2000 nr. 1199), 21 des 2000 nr. 127 (i kraft 1 jan 2001 iflg. res. 21 des 2000 nr. 1359), 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638), 13 des 2002 nr. 78 (i kraft 1 jan 2003 iflg. res. 13 des 2002 nr. 1600).

§ 42a. Utestenging fra klinisk undervisning eller praksisopplæring grunnet straffbare forhold

1. I studier der studenter kommer i kontakt med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring, kan det kreves at studentene legger fram politiattest ved opptak til studiet.
2. Politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep, grove voldsforbrytelser eller straffbare forhold vedrørende besittelse og bruk eller omsetning av narkotiske stoffer eller medikamenter.
   Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisopplæring eller klinisk undervisning.
3. Den som er dømt for forhold som innebærer at hun eller han må anses som uskikket til å delta i arbeid med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning hvor slik deltakelse må anses som uforsvarlig på grunn av den kontakt studenten får med disse i denne forbindelse.
4. Den som er siktet eller tiltalt for straffbart forhold som omtalt i nr. 2, jf. nr. 8, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning til rettskraftig dom foreligger eller saken er henlagt, hvis dette er nødvendig av hensyn til sikkerhet eller behandlingsmiljø for pasienter, klienter, barn, elever eller andre som studenten vil komme i kontakt med i denne forbindelse.
5. En nasjonal nemnd oppnevnt av departementet avgjør, etter uttalelse fra styret, om studenten skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring. Forvaltningsloven § 42 gjelder tilsvarende. Nemnda skal ha fem medlemmer. Lederen skal oppfylle kravene til lagdommer, og to av medlemmene skal oppnevnes etter forslag fra studentenes organisasjoner.
6. Departementet er klageinstans for nemndas vedtak.
7. § 42 nr. 5 gjelder tilsvarende.
8. Kongen gir forskrifter om hvilke studier som skal omfattes av nr. 1, om hvilke straffbare forhold som kan føre til utestenging, og om saksbehandlingen.

Tilføyd ved lov 19 juni 1997 nr. 84, endret ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 42b. Utestenging etter skikkethetsvurdering

1. Kongen kan fastsette at i enkelte utdanninger skal institusjonen vurdere om den enkelte student er skikket for yrket. Skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet.
2. Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket.
3. Styret selv kan etter innstilling fra en egen skikkethetsnemnd vedta at en student ikke er skikket for yrket. Student som ikke er skikket for yrket, kan utestenges fra studiet.
4. Vedtak om at en student ikke er skikket og om utestenging, treffes med minst to tredels flertall. Vedtak kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet er klageinstans.
5. Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak er reist i skikkethetsnemnda. Utgiftene ved dette dekkes av institusjonen.
6. Reglene i § 43 gjelder tilsvarende.
7. Departementet gir forskrift om skikkethetsvurdering i de enkelte utdanninger.

Tilføyd ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 43. Domstolsprøving av vedtak om bortvisning eller utestenging

1. Studentene kan bringe vedtak om bortvisning eller utestenging inn for prøving ved tingretten i den rettskrets institusjonens administrasjon har sitt sete. Slikt søksmål må reises innen tre måneder etter at endelig vedtak foreligger.
2. Forliksmegling foretas ikke. Institusjonen dekker alle omkostninger ved søksmålet, herunder også honorar til saksøkers advokat.
3. Retten prøver alle sider av vedtaket.

Endret ved lov 14 des 2001 nr. 98 (i kraft 1 jan 2002 iflg. res. 14 des 2001 nr. 1416).

Kapittel 10. Læringsmiljø. Grader. Eksamen

Overskriften endret ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 44. Læringsmiljø

1. Styret har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentsamskipnadene, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.
2. Styret har ansvar for at læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. I utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet skal det, så langt det er mulig og rimelig, sørges for:
   a. at lokaler, adkomstveier, trapper m.v. er dimensjonert og innredet for den virksomhet som drives.
   b. at lokalene har gode lys- og lydforhold og forsvarlig inneklima og luftkvalitet.
   c. at lokalene blir vedlikeholdt og er rene og ryddige.
   d. at lokalene er innredet slik at uheldige fysiske belastninger for studentene unngås.
   e. at virksomheten er planlagt slik at skader og ulykker forebygges.
   f. at tekniske innretninger og utstyr er forsynt med verneinnretninger og blir vedlikeholdt slik at studentene er vernet mot skader på liv og helse.
   g. at lokaler, adkomstveier, sanitæranlegg og tekniske innretninger er utformet på en slik måte at funksjonshemmede kan studere ved institusjonen.
   h. at læringsmiljøet er innrettet for studenter av begge kjønn.
   i. at læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming.

   Departementet kan fastsette forskrift.
3. Ved institusjonen skal det være et læringsmiljøutvalg som skal bidra til at bestemmelsene i nr. 1 og 2 blir gjennomført. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Styret kan tillegge utvalget også andre oppgaver. Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø. Studentene og institusjonen skal ha like mange representanter hver i utvalget. Utvalget velger hvert år leder vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter.
4. Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne systemer for kvalitetssikring etter § 2 nr. 8.
5. Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.

Endret ved lover 15 des 2000 nr. 99 (i kraft 1 jan 2001 iflg. res. 15 des 2000 nr. 1685), 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 44a. Undervisning

1. Studieåret er normalt 10 måneder. Styret fastsetter undervisningsterminene. Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.
2. Forelesninger er offentlige. Når forelesningenes art tilsier det, kan styret likevel bestemme at visse forelesninger bare skal være for institusjonens studenter eller visse grupper av studenter.
3. Styret kan bestemme at andre enn fagets studenter skal få delta i kurs og øvelser når det er ledig kapasitet.

Tilføyd ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 44b. Utdanningsplan

I løpet av første semester skal institusjonen og studenter som blir tatt opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer, inngå en utdanningsplan. Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om institusjonens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor institusjonen og medstudenter. Departementet kan gi forskrift om innhold i utdanningsplan.

Tilføyd ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 45. Grader og yrkesutdanninger. Titler

1. Kongen bestemmer hvilke grader og yrkesutdanninger institusjonen kan gi, den tid det enkelte studium skal kunne gjennomføres på, og hvilken tittel graden eller yrkesutdanningen gir rett til. Departementet kan fastsette forskrift om krav til høgre grad og om omfang av selvstendig arbeid i høgre grad.
2. En institusjon som har rett til å gi doktorgrad, kan på de samme fagområder tildele graden æresdoktor (doctor honoris causa) for betydningsfull vitenskapelig eller kunstnerisk innsats, eller fremragende arbeid til gavn for vitenskapen eller kunsten.
3. Kongen kan, ved forskrift eller enkeltvedtak, forby bruk av titler som uriktig gir inntrykk av å være av samme karakter som titler som er beskyttet etter nr. 1 eller nr. 2, eller som på en misvisende måte er egnet til å forveksles med disse.
4. Den som forsettlig eller uaktsomt tildeler eller bruker en tittel, alene eller som del av en annen tittel, uten å ha rett til dette etter nr. 1 eller nr. 2, eller i strid med bestemmelse gitt i medhold av nr. 3, straffes med bøter.

Endret ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 46. Fag, emner og emnegrupper. Rammeplan. Studieplan

1. Universiteter bestemmer selv hvilke fag, emner og emnegrupper institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for en grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i § 45 nr. 1.
2. Vitenskapelige høgskoler, statlige høgskoler og kunsthøgskoler bestemmer selv hvilke fag, emner og emnegrupper institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for lavere grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i § 45 nr. 1. Innenfor de fagområder der de kan tildele doktorgrad bestemmer de selv hvilke fag, emner og emnegrupper institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for øvrige grader eller yrkesutdanninger fastsatt med hjemmel i § 45 nr. 1. For fagområder der de ikke kan tildele doktorgrad fastsetter departementet slike bestemmelser.
3. Departementet kan fastsette at bestemte emner inntil 20 studiepoeng skal inngå i en grad.
4. Departementet kan fastsette nasjonale rammeplaner for enkelte utdanninger.
5. Styret fastsetter studieplan for det faglige innholdet i studiene, herunder bestemmelser om obligatoriske kurs, praksis og lignende og om vurderingsformer.
6. Myndighet gitt i § 46 nr. 1-2 kan trekkes tilbake av departementet dersom institusjonene ikke har tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring, jf § 2 nr. 8.

Endret ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 47. Godskriving av grad, yrkesutdanning, fag eller emne fra institusjon under denne lov

Grad, yrkesutdanning, fag, emne eller emnegruppe fra en institusjon som går inn under denne lov, skal godskrives studenten ved de andre institusjonene med samme antall studiepoeng. Vedkommende institusjon skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.

Endret ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 48. Godkjenning av grad eller utdanning fra utenlandsk eller norsk institusjon som ikke går inn under denne lov

1. Den som har grad eller utdanning fra utenlandsk eller norsk institusjon som ikke går inn under denne lov, kan søke organ for akkreditering og evaluering om å få utdanningen generelt godkjent som jevngod med grad, del av grad eller utdanning som gis ved institusjonene med hjemmel i §§ 45 og 46. Departementet kan gi forskrift om godkjenning og klageadgang, jf § 13 nr. 4.
2. Det tilligger den enkelte institusjon under denne lov å avgjøre søknader om godkjenning som faglig jevngod med grad, del av grad eller utdanning institusjonen gir. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir rett til å bruke tittel som er fastsatt for den grad eller yrkesutdanning som det er jevnført med.
3. Eksamen eller grad som er godkjent etter lov om eksamensrett for og statstilskudd til private høyskoler § 9, skal godskrives studenten ved institusjoner under denne lov med samme antall studiepoeng.
4. I særlige tilfeller kan godkjenning gis helt eller delvis på grunnlag av kunnskaper som er dokumentert på annen måte enn ved eksamen. Prøve til kontroll av de dokumenterte kunnskaper eller tilleggsprøve kan kreves avlagt.

Endret ved lover 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638), 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 jan 2003 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 49. Fritak for eksamen eller prøve

Fritak for eksamen eller prøve skal gis når det godtgjøres at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved samme eller annen institusjon. Det kan også gis slikt fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak. Styret bestemmer om vedkommende avdeling eller særskilt organ ved institusjonen skal avgjøre saker om fritak. Departementet kan pålegge institusjonene å samordne praksis.

Endret ved lov 15 des 2000 nr. 99 (i kraft 1 jan 2001 iflg. res. 15 des 2000 nr. 1685).

§ 50. Eksamen og sensur

1. Styret skal sørge for at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.

2. Styret oppnevner sensor ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for vedkommende studium. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst en ekstern, ved bedømmelse av kandidatenes selvstendige arbeid i høgre grad.
3. Den muntlige del av eksamener og prøver skal være offentlig med mindre hensynet til gjennomføringen av eksamenen eller prøven tilsier noe annet. Styret kan gjøre unntak fra regelen om offentlig eksamen i det enkelte tilfelle etter ønske fra vedkommende eksamenskandidat, når tungtveiende hensyn taler for det.
4. Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener og kan i midlertidig forskrift etter nr. 6[1] fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker. Styret selv kan i forskrift etter nr. 61 fastsette lengre frist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider.
5. Ved ny sensurering etter § 51 nr. 2 og § 52 nr. 4 benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst en ekstern. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.
6. Vurderingsuttrykket ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.
7. Styret selv gir forskrift om avleggelse av og gjennomføring av eksamener og prøver, herunder vilkår for å gå opp til eksamen eller prøve på nytt og for adgang til ny praksisperiode, og bestemmelser om oppmelding og vilkår for oppmelding. For utdanninger med nasjonale rammeplaner fastsatt etter § 46 nr. 4 må forskriften ta utgangspunkt i de eventuelle generelle bestemmelser om eksamen og sensur som gis i rammeplanen. Styret kan delegere til avdeling eller grunnenhet å gi utfyllende regler om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.
8. Departementet kan fastsette alternative vurderingsformer til eksamen ved kunstutdanninger når faglige hensyn tilsier det.

Endret ved lover 19 juni 1997 nr. 84, 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

1 Nå nr. 7.

§ 51. Klage over formelle feil ved eksamen

1. Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller av styrets klagenemnd på vegne av styret.
2. Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 52.
3. Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.
4. Finner styret eller styrets klagenemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

§ 52. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

1. Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.
2. Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.
3. Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakterer er fastsatt.
4. En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultat er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller klage over formelle feil ved oppgavegivning, eksamensavvikling eller gjennomføring av vurderingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Ved bruk av løpende vurdering kan institusjonen bestemme om studenten skal framsette klage etter vurdering av separat prøve, oppgave eller annen vurdering, eller om klage skal framsettes når resultatet fra fag, emne eller emnegruppe er kunngjort.
5. Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisopplæring eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når prøven ikke er bestått.
6. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

Endret ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 53. Vitnemål

1. Institusjonen utferdiger vitnemål om fullført utdanning. Samtidig skal det utferdiges Diploma Supplement.

2. Den som ikke har avsluttet utdanning skal på anmodning gis karakterutskrift for de eksamener eller prøver som han eller hun har bestått.
3. For en kandidat som går opp til eksamen etter § 40 nr. 1 annet punktum skal det angis på vitnemål eller karakterutskrift dersom kandidatens kunnskaper og ferdigheter er prøvet på en annen måte enn for studenter som er tatt opp ved studiet.
4. Institusjonen skal tildele autorisasjon for helsepersonell, i forbindelse med utstedelse av vitnemål, i den utstrekning det er fastsatt i forskrift gitt i medhold av lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v.

Endret ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

§ 54. Annullering av eksamen eller prøve

1. Styret selv eller styrets klagenemnd, jf § 24 nr. 1, kan annullere eksamen eller prøve, eller godkjenning av kurs, hvis studenten
   a. ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden har skaffet seg adgang til å gå opptil vedkommende eksamen eller prøve, eller til å delta i vedkommende kurs, eller
   b. forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket eller forsøkt å fuske ved avleggelsen av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs.
2. Styret selv eller styrets klagenemnd, jf § 24 nr. 1, kan annullere godskriving eller godkjenning av utdanning, eller fritak for eksamen eller prøve, hvis studenten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden.
3. Vedtak om annullering etter nr. 1 eller nr. 2 kan påklages til departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette.
4. Adgangen til annullering foreldes ikke.
5. Etter avgjørelse om annullering pliktes eventuelt vitnemål eller karakterutskrift tilbakelevert institusjonen. Blir ikke vitnemålet eller karakterutskriften tilbakelevert institusjonen i rett tid, kan denne kreve namsmannens hjelp til tilbakelevering i samsvar med reglene i tvangsfullbyrdelseslovens kap. 13.
6. Hvis vitnemålet kan danne grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal institusjonen gi melding om annulleringen til vedkommende myndighet.
7. Andre institusjoner under denne lov kan informeres om annullering av eksamen eller prøve. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner m.v.

Endret ved lov 28 juni 2002 nr. 62 (i kraft 1 juli 2002 iflg. res. 28 juni 2002 nr. 638).

Forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Fastsatt av Styret ved NTNU 11.02.2003 med hjemmel i Lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høgskoler §§ 40, 46, 47, 48, 49, 50 og 52.

Kapittel 1 Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1 Virkeområde og formål

8) Forskriften gjelder for alle studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).
9) Forskriften gir regler om organisering av studier, gjennomføring av vurderinger, krav for tildeling av grader og bestemmelser om universitetets og studentenes rettigheter og plikter ved NTNU. Forskriften skal sikre en forsvarlig gjennomføring av studiene og vurderingene ved NTNU.

§ 2 Definisjoner

avsluttende eksamen	En vurderingsform som normalt er lagt til slutten av semesteret og som blir gjennomført under kontrollerbare forhold. Når avsluttende eksamen blir holdt, er det som regel den siste vurderingen av studenten i et emne eller en emnegruppe.
emne	Den minste enheten en student kan vurderes i og som fører til en sluttkarakter. Emnet er gitt et omfang målt i studiepoeng. Emnet inneholder aktiviteter som kan danne grunnlag for vurdering. Aktivitetene kan være obligatoriske.
fag	Samling av emner under én felles betegnelse i en studieplan.
hovedprofil	Emner som gjennom studieplanen er definert til å høre faglig sammen og som kan utfylle hverandre slik at de omfatter og går ut over grunnivået i et studieprogram. Dersom et masterprogram bygger på en fullført bachelorgrad, inneholder hovedprofilen det faglige grunnlaget for opptak til masterprogrammet i det faget.
sluttkarakter	Den karakteren som settes i et emne eller en emnegruppe, basert på alle karaktergivende vurderinger som til sammen inngår. Delkarakterene er vektet slik emnebeskrivelsen fastsetter.
studiepoeng	Mål på studiebelastning normert til at 60 studiepoeng tilsvarer ett studieårs arbeidsinnsats.
studieprogram	Et sett emner som utgjør en studiemessig helhet, som studenter tas opp til, får studierett til og som fører fram til en grad.
studieretning	En faglig spesialisering innenfor et studieprogram, beskrevet i studieprogrammets studieplan.
vurdering	De tilbakemeldingene som gis en student på prestasjonene han/hun utfører i et emne eller en emnegruppe og som fører til en karakter.

Når forskriften viser til universitetsloven, menes Lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universitet og høgskoler, med endringer, sist ved lov av 28. juni 2002 nr. 62.

Kapittel 2 Studierett og utdanningsplan

§ 3 Opptak

For opptak gjelder de til enhver tid gjeldende forskrifter fastsatt av departementet og NTNUs egne forskrifter om opptak.

§ 4 Studierett og studieprogresjon

1. Opptak gir studierett til emnene i studieprogrammet studenten er tatt opp til eller enkeltemner som studenten er tatt opp til. Studieretten gir adgang til de emnene som er spesifisert i utdanningsplanen etter den progresjonen som fakultetet har godkjent. Studieretten gjelder fra den dagen NTNU mottar studentens bekreftelse på opptaket.
2. Studieretten til studieprogrammet studenten er tatt opp til, opphører når
   - studenten oppfyller kravene for tildeling av vitnemål for fullført studieprogram
   - studentens studieprogresjon er for lav etter nr. 3
   - studenten selv bekrefter at han/hun trekker seg fra studieprogrammet før det er fullført.
3. I studieprogram som er inndelt i årskurs/kull, kan en student ikke stå igjen med mer enn 22,5 studiepoeng fra de to foregående årskurs/kull for å gå videre i neste årskurs. Studenter som skal gå videre til 4. årskurs/kull kan ikke gjenstå med emner fra 1. årskurs/kull. Studenter som skal gå videre til 5. årskurs/kull kan ikke gjenstå med emner fra 1. og 2. årskurs/kull, og studenter som skal gå videre til 6. årskurs/kull kan ikke gjenstå med emner fra 1., 2. og 3. årskurs/kull.

For å videreføre studieretten i disse studieprogrammene kan en student ikke stå igjen med mer 22,5 studiepoeng og ikke bruke mer enn 2 år i samme årskurs/kull. Tiden i hvert årskurs/kull skal korrigeres for permisjoner og ut fra en eventuell redusert studieprogresjon (deltidsstudier), som må være godkjent i utdanningsplanen, jf. §§ 5, 7 og 8.
Det skal fremgå av studieplanen om studieprogrammet er inndelt i årskurs/kull, jf. § 14 nr. 1.

4. Fakultetet selv fatter vedtak om opphør av studieretten ut fra disse bestemmelsene. Fakultetet selv kan i spesielle tilfeller ved f.eks. sykdom, større familiære vansker, når størstedelen av studiet er gjennomført, ved særlige faglige forhold (oppflytting) eller andre tungtveiende grunner dispensere fra bestemmelsene i nr. 3. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, har dette styret myndighet til å treffe vedtak i dispensasjonssaker.
5. En student som er tatt opp til et studieprogram og som følger dette med normal studieprogresjon (uten korreksjon for permisjoner og redusert studieprogresjon) har krav på at programmets faglige mål, nivå og struktur ikke endres i den tiden han/hun har studierett til programmet. Studenten må likevel akseptere at det kan bli endringer i programmets emner og oppbygging så lenge dette ikke medfører at studenten blir forsinket i sin progresjon.
6. En student som er tatt opp til et studieprogram eller enkeltemner ved NTNU, har rett til å melde seg til vurdering i andre emner hvis han/hun fyller kravene til det. Studenten har også rett til å følge undervisning i emner utenfor studieprogrammet dersom adgangen til emnene ikke er begrenset. Disse rettighetene har studenten også etter at studieprogrammet er fullført.

§ 5 Utdanningsplan

Fakultetet og studenter, som er tatt opp til studier på 60 studiepoeng eller mer, skal innen utløpet av første semester inngå utdanningsplan. Utdanningsplanen kan endres etter avtale med fakultetet. Utdanningsplanen er en gjensidig avtale mellom studenten og NTNU om plikter og ansvar begge parter har for studentens studieløp og plikter og ansvar studenten har overfor sine medstudenter. Utdanningsplanen viser innholdet og progresjonen i den planlagte utdanningen for studenten, jf.§ 6 nr. 2.

§ 6 Registrering

1. Studenter med studierett ved NTNU plikter å registrere seg og betale semesteravgift ved NTNU hvert semester innen de frister Universitetsdirektøren fastsetter. Fristene skal kunngjøres i studiehandboka og på NTNUs nettsider.
2. For studenter som har inngått utdanningsplan, skal registreringen fastsette og bekrefte opplysningene i utdanningsplanen for inneværende semester om
   - hvilke emner studenten skal følge undervisning i
   - hvilke emner studenten melder seg til vurdering i
   - eventuelle andre aktiviteter, fastsatt i studieprogrammet som studenten skal delta i
   - andre opplysninger som kan justeres og har betydning for progresjonen i eget studium.
3. Studenter som ikke er pålagt å inngå utdanningsplan eller ennå ikke har inngått utdanningsplan, har tilsvarende plikt til å registrere seg. Registreringen skal vise hvilke emner studenten skal følge undervisning i og skal vurderes i det semesteret.
4. Registrering gir adgang til de ressursene NTNU tilbyr for at studenten skal kunne gjennomføre sine emner det semesteret.

§ 7 Permisjon

1. Fakultetet avgjør søknad om permisjon. Permisjon fra studiene gis fortrinnsvis for et helt studieår. For kortere tidsrom gis permisjon til utgangen av et semester. En student må ha gjennomført mer enn 30 studiepoeng av emnene som inngår i studieprogrammet for å søke permisjon uten å grunngi søknaden.
2. Fakultetet kan innvilge søknad om permisjon ut over ett år dersom det foreligger dokumenterte særskilte behov eller tvingende grunner, som f.eks. sykdom, omfattende omsorgsansvar, militærtjeneste, siviltjeneste.
3. Studenten må godta at det kan bli gjort endringer i studieprogrammet i løpet av permisjonstiden.

§ 8 Deltidsstudier

Studiene ved NTNU kan gjennomføres som deltidsstudier etter avtale med fakultetet. Prosentvis andel av normert studieprogresjon skal angis i utdanningsplanen.

§ 9 Studenter uten studierett

1. Den som ikke er tatt opp som student, har rett til å melde seg til vurdering i et emne i samsvar med universitetsloven § 40. Fakultetet avgjør om vilkårene for oppmelding til vurdering er oppfylt og kan gi nærmere regler om adgangen til å gå opp til vurdering uten å være tatt opp som student.
2. Universitetsdirektøren kan fastsette særskilt oppmeldingsfrist for slik vurdering. Universitetsdirektøren kan også fastsette at de som ikke er tatt opp som studenter til et emne, skal betale eksamensavgift som skal dekke institusjonens merutgifter ved å vurdere denne gruppen.

§ 10 Undervisning – delegasjon etter universitetsloven § 44a

1. Fakultetet selv kan bestemme at visse forelesninger bare skal være for institusjonens studenter eller visse grupper av studenter dersom forelesningens art tilsier det, jf. universitetsloven § 44a nr. 2.

2. Fakultetet selv kan bestemme at andre enn emnets studenter skal få delta på kurs og øvelser når det er ledig kapasitet, jf. universitetsloven § 44a nr. 3.

§ 11 Bortvisning, utestengning – delegasjon etter universitetsloven § 42 nr. 1

1. Fakultetet selv kan gi en student som opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, skriftlig advarsel om at forslag om bortvisning vil bli fremmet for Styret dersom den klanderverdige atferden fortsetter. I saker som ikke er fakultetsspesifikke har Universitetsdirektøren denne myndigheten.
2. Fakultetet selv kan gi en student skriftlig advarsel om at forslag om utestenging vil bli fremmet for Styret dersom studenten ikke respekterer bortvisning vedtatt av Styret. I saker som ikke er fakultetsspesifikke har Universitetsdirektøren denne myndigheten.
3. Vedtak om skriftlig advarsel kan påklages til Den sentrale klagenemnd.

Kapittel 3 Studienes organisering

§ 12 Studieåret

1. Studieåret er på 40 uker og er delt i to semestre. Høstsemesteret er på 19 uker. Høstsemesteret er avsluttet før årsskiftet. Vårsemesteret er på 21 uker.
2. NTNUs styre kan godkjenne at studieprogram ved NTNU kan avvike fra den ordinære struktureringen beskrevet i nr. 1 dersom studieåret til sammen utgjør minst 40 uker og studieprogrammet har et studieopplegg som gjennomføres frittstående fra andre studier ved NTNU.

§ 13 Studieprogram

1. Studieprogrammene ved NTNU er organisert etter følgende ulike modeller, ved at de:
   - fører til en bachelorgrad med et innhold som skal kunne bygges ut til en mastergrad
   - gir et integrert studieløp fram til en mastergrad eller en profesjonsgrad
   - fører til en mastergrad som bygger på en fullført bachelorgrad eller tilsvarende.

   Styret oppretter og nedlegger studieprogram. Når styret oppretter et nytt studieprogram, skal Styret samtidig fastsette hvilket fakultet som skal administrere studieprogrammet.
2. Studieprogrammene har en hovedprofil som gir en faglig fordypning med et omfang på minst 80 studiepoeng. Alle studieprogram til 5-årige integrerte mastergrader skal også tilfredsstille kravene til bachelorgrad.
3. Studieprogrammene bygges opp av emner. Emnene som tilbys skal være 7,5 studiepoeng eller multiplum av dette. Emnene kan være obligatoriske eller valgfrie i studieprogrammet. Fakultetet oppretter og nedlegger emner. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, har dette styret denne myndigheten.
3. Alle studieprogram som fører til lavere grad og integrerte studieprogram som fører til høgre grad eller profesjonsgrad, skal inneholde tre innføringsemner:
   - Emne 1 på 7,5 studiepoeng som skal være et felles emne i første semester for alle studenter.
   - Emne 2 på 7,5 studiepoeng som enten skal omfatte emner som potensielt er av interesse for alle studentkategorier eller som representerer en annen studiekultur enn det studieprogrammet studenten er tatt opp til. Dette emnet skal fortrinnsvis inngå i første eller annet semester.
   - Emne 3 på 7,5 studiepoeng som er fakultetsspesifikt. Det skal inngå i første semester og kan inngå som en del av hovedprofilen.

§ 14 Studieplan og emnebeskrivelser

1. Alle studieprogram er beskrevet i en studieplan. Det fakultetet som administrerer studieprogrammet, vedtar studieplan. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, vedtar dette styret studieplanen. Studieplanen skal gi opplysninger om eventuelle opptakskrav og rangeringsregler for studieprogrammet. Studieplanen skal fastsett
   - studieprogrammets læringsmål og profesjonsmål eller yrkesmål
   - eventuelle anbefalte forkunnskaper for studieprogrammet
   - hvilket fakultet som administrerer studieprogrammet
   - hvilke emner som inngår i studieprogrammet
   - studieprogrammets omfang i studiepoeng
   - hvilke emner som til sammen oppfyller kravet til hovedprofil
   - oppbyggingen av studieprogrammet, om studieprogrammet er inndelt i årskurs/kull, studieretninger, hva som er innføringsemner, hva som er obligatorisk og valgfritt, og rekkefølgen på emnene
   - mulighetene for utveksling med utenlandske læresteder
   - andre bestemmelser av betydning for gjennomføring og kvalitetssikring
   - overgangsordninger ved endring av studieplanen.
2. Alle emner skal være beskrevet i en emnebeskrivelse. Fakultetet skal utarbeide emnebeskrivelsene for egne fagområder. Hver emnebeskrivelse skal inneholde:
   - læringsmål
   - faglig forutsetning for å bli tatt opp til emnet
   - faginnhold
   - læringsformer

- emnets omfang i studiepoeng
- undervisningsomfang
- eventuell obligatorisk undervisning
- hvilke aktiviteter som inngår, omfanget av dem og hvilke som er obligatoriske. f.eks. metodekurs, øvinger, praksis, feltkurs, ekskursjoner, laboratoriearbeid, gruppeoppgaver, semesteroppgaver, andre skriftlige oppgaver, kunstneriske framføringer
- faglige krav for å bli vurdert
- hvilke aktiviteter som skal vurderes underveis og som skal inngå i sluttkarakteren
- organisering av eventuell avsluttende eksamen (hvor ofte, når i semesteret, dato e.l.)
- eventuelle hjelpemidler ved avsluttende eksamen
- vurderingsform og karakterskala for de enkelte delvurderingene
- vekting av delvurderingene som inngår i sluttkarakteren.

§ 15 Innpassing

1. Fakultetet avgjør søknader om innpassing til videre studier på grunnlag av ekstern utdanning eller realkompetanse etter universitetsloven §§ 47, 48 og 49. Det forutsettes at den eksterne utdanningen er godkjent som utdanning på universitets- og høgskolenivå.
2. Fakultetet avgjør søknader om godkjenning som faglig jevngod med grad eller utdanning etter universitetsloven § 48 nr. 2.

§ 16 Fritak for vurdering

1. Fakultetet skal gi fritak for avsluttende eksamen, prøve eller annen vurdering når studenten kan dokumentere at tilsvarende vurdering er gjort ved NTNU eller en annen institusjon. Fakultetet kan også gi fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen, prøve eller annen vurdering, eller på grunnlag av dokumentasjon av realkompetanse, jf. universitetsloven § 49. Ved behandling av søknad om fritak skal fakultetet ta hensyn til tidligere undervisning og vurdering vedrørende nivå, omfang og innhold.
2. Studenten sender søknaden til det fakultetet som administrerer studieprogrammet han/hun har studierett til.

§ 17 Reduksjon i studiepoeng

Dersom en student blir vurdert i emner der innholdet helt eller delvis dekker hverandre, skal summen av studiepoengene for disse emnene reduseres. Fakultetene vurderer omfanget av reduksjonen i hvert enkelt tilfelle. Er noen av emnene studenten har tatt ved NTNU obligatoriske, skal reduksjonen gjøres i de ikke-obligatoriske emnene. For øvrig skal reduksjonen gjøres i det eller de emner som fører til den gunstigste karakteren for studenten. Det skal framgå av karakterutskriften eller vitnemålet hva grunnlaget for reduksjonen er.

Kapittel 4 Grader

§ 18 Tildeling av grad

Fakultetene tildeler grader med rett til tilsvarende tittel i samsvar med den ansvarstildelingen Styret fastsetter når det godkjenner nye studieprogram.

§ 19 Bachelorgrad

1. Fakultetet tildeler bachelorgraden på grunnlag av et gjennomført studieprogram eller et fritt valg av emner når en student har fullført studieløp med et omfang på minst 180 studiepoeng. I de 180 studiepoengene skal det inngå:
   - en hovedprofil på minst 80 studiepoeng, der studieplanen definerer kravet for hovedprofilen
   - innføringsemner på 22,5 studiepoeng, jf. § 13 nr. 4.
2. Dersom bachelorgraden ikke bygger på et tilrettelagt studieprogram, tildeler det fakultetet graden der hovedprofilens faglige innhold hører til. Har studenten en grad der mer enn én hovedprofil inngår, velger studenten selv hvilket av de faglig relevante fakultetene som skal tildele graden.

§ 20 Mastergrad

1. For å bli tatt opp til et masterprogram som bygger på en lavere grad, må studenten
   - ha oppnådd bachelorgrad eller tilsvarende
   - ha bestått vurderinger i minst 80 studiepoeng i fagområdet til den aktuelle mastergraden, spesifisert i studieplanen for det aktuelle masterprogrammet
   - ha oppfylt øvrige opptakskrav fastsatt i studieplanen for masterprogrammet.

   For opptak til erfaringsbasert masterprogram gjelder ikke andre strekpunkt. I stedet kreves minst 2 års relevant yrkespraksis.
2. For å få tildelt en mastergrad må studenten
   - enten tilfredsstille opptakskravene til masterprogrammet og i tillegg ha bestått relevante studier på minst 120 studiepoeng, der studieplanen kan angi at inntil 30 studiepoeng kan erstattes av relevant praksis
   - eller ha fullført et sammenhengende studieløp normert til 300 studiepoeng, der kravene til bachelorgraden er inkludert.

3. I masterprogrammene etter nr. 2 skal det inngå en masteroppgave som i omfang er minst 30 studiepoeng, men ikke mer enn 60 studiepoeng.
4. For å få tildelt mastergrader som er normert til mindre enn 90 studiepoeng, må kravene som er spesielt fastsatt for disse studieprogrammene være oppfylt.

§ 21 Candidata/candidatus medicinae

I studieprogram som fører fram til graden candidata/candidatus medicinae, inngår innføringsemner slik det er fastsatt i § 13 nr. 4. Graden bygger på et sammenhengende studieløp normert til 360 studiepoeng. Det medisinske fakultet fastsetter selv innholdet i studieprogrammet og øvrige krav for å tildele graden.

§ 22 Candidata/candidatus psychologiae

I studieprogram som fører fram til graden candidata/candidatus psychologiae, inngår innføringsemner slik det er fastsatt i § 13 nr. 4. Graden bygger på et studium på 60 studiepoeng og en etterfølgende sammenhengende profesjonsdel normert til 300 studiepoeng. Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse fastsetter selv innholdet i studieprogrammet og øvrige krav for å tildele graden.

Kapittel 5 Vurdering

§ 23 Vurdering

1. I alle emner eller emnegrupper som inngår i studieprogram, skal det hvert studieår være tilbud om vurdering av studentenes kunnskaper og ferdigheter som fører til en karakter. Vurderingen skal skje i form av en avsluttende vurdering, eventuelt på grunnlag av ulike typer underveisvurderinger nærmere beskrevet i studieplanen.
2. For å bli vurdert må studenten ha registrert seg det semesteret, og oppfylle de faglige kravene emnebeskrivelsen setter for å få adgang til å bli vurdert.
3. En student som har levert besvarelse, kan ikke unndra seg sensur. Studenten kan heller ikke unndra seg sensur dersom eksaminasjonen har startet ved muntlig prøve.

§ 24 Eksamensperioder

Avsluttende eksamen legges til slutten av hvert semester. Universitetsdirektøren fastsetter eksamensperiodene. Datoene blir kunngjort i studiehandboka. Universitetsdirektøren kan bestemme at avsluttende eksamen i emnet blir lagt utenfor denne perioden dersom det er faglige eller praktiske grunner til det.

§ 25 Avsluttende eksamen

Emnebeskrivelsen fastsetter om det skal holdes avsluttende eksamen i emnet og hvilke krav som er stilt for at en student kan få adgang til avsluttende eksamen. Avsluttende eksamen er alltid karaktergivende.

§ 26 Instrukser ved avsluttende eksamen

Universitetsdirektøren kan fastsette felles instruks for henholdsvis
- studenter som har adgang til avsluttende eksamen
- eksamensinspektører
- faglærers tilstedeværelse i eksamenslokalet under skriftlig avsluttende eksamen.

Instruksene tas inn i studiehåndbøkene.

§ 27 Gyldig forfall til avsluttende eksamen

1. Dersom en student ikke kan møte til avsluttende eksamen på grunn av sykdom eller andre tvingende grunner, må søknad om å få fraværet godkjent som gyldig forfall sendes Studieavdelingen. Søknaden må framsettes senest en uke etter den første avsluttende eksamen som sykefraværet gjelder for, og skal inneholde opplysninger om hvilke avsluttende eksamener det søkes om gyldig forfall for. Dokumentasjon skal være vedlagt søknaden. Tidsrom for sykemeldingen skal framgå av legeattesten.
2. En student som blir syk under avsluttende eksamen, skal underrette overinspektøren i eksamenslokalet eller eksaminator/intern sensor ved muntlig prøve. Studenten må deretter straks oppsøke lege og levere legeattest i samsvar med reglene i nr. 1.

§ 28 Utsatt eksamen

1. I emner der det blir holdt avsluttende eksamen bare én gang pr. studieår, skal det holdes utsatt eksamen før neste avsluttende eksamen. Studenter som har hatt gyldig forfall til avsluttende eksamen, har adgang til utsatt eksamen. Det samme har studenter som har møtt til avsluttende eksamen og ikke har bestått denne eksamen.
2. Studentene må melde seg til utsatt eksamen innen den fristen som fakultetet eller de utfyllende reglene fastsetter.
3. Fakultetet, i samråd med Universitetsdirektøren, kan legge utsatt eksamen til samme eksamensperiode som avsluttende eksamen, til neste eksamensperiode eller i et fast tidsrom utenom eksamensperiodene. For bestemte studieprogram kan tidspunktet for utsatt eksamen, som en fast ordning, fastsettes i utfyllende regler.
4. Ved utsatt eksamen skal vurderingsformen være faglig jevngod med vurderingsformen ved avsluttende eksamen. Avvikende vurderingsform ved utsatt eksamen skal fremgå av emnebeskrivelsen.

§ 29 Gyldig forfall til andre vurderinger enn avsluttende eksamen
Fakultetet skal, hvis det er praktisk mulig, sørge for at studenter med gyldig forfall til andre vurderinger enn avsluttende eksamen kan få gjennomført sine vurderinger i løpet av semesteret og før eventuell avsluttende eksamen i emnet.

§ 30 Adgang til ny vurdering
1. En student som blir vurdert til ikke å ha bestått i emnet, har rett til å framstille seg til ny vurdering. Emnebeskrivelsen eller utfyllende regler fastsetter hvilke karaktergivende aktiviteter som må tas opp igjen når studenten ikke har bestått emnet.
2. Studenten har adgang til ny praksisperiode én gang dersom første gang vurderes til ikke bestått.
3. Dersom studenten har bestått, har han/hun rett til å framstille seg én gang i ett emne i hvert studieår for å forbedre karakteren. Det er da beste karakter som teller. Der karakteren fastsettes på grunnlag av flere delvurderinger, må alle vurderingene tas opp igjen.

§ 31 Gjentak av masteroppgaven eller hovedoppgaven
En student kan levere ny eller revidert oppgave én gang dersom masteroppgaven eller hovedoppgaven ikke er bestått. Det er ikke adgang til å få vurdert en ny masteroppgave eller hovedoppgave i samme studieprogram når studenten tidligere har fått vurdert sin oppgave med bestått resultat.

§ 32 Pensum ved ny vurdering/utsatt eksamen
Ved ny vurdering og ved utsatt eksamen gjelder det pensumet som er fastsatt for emnet på tidspunktet for ny vurdering eller utsatt eksamen. Ved nasjonale rammeplanendringer kan det av departementet bli fastsatt særordninger. Ved betydelige endringer i pensum skal det være anledning til å bli vurdert etter gammel ordning i minst ett år, men maksimalt to år, etter at nyordningen trådte i kraft.

§ 33 Særskilt tilrettelagt vurdering
1. For å gi alle studenter tilnærmet like arbeidsvilkår ved vurdering, kan studenter med særskilte behov, som er tilstrekkelig dokumentert, søke om tilrettelagt vurdering. Tilretteleggingen skal ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.
2. Tilretteleggingen kan enten være praktisk rettet i form av å kunne bruke spesielle hjelpemidler eller få utvidet tid. I spesielle tilfeller kan det innvilges bruk av annen vurderingsform enn den ordinære eller annen form for tilrettelegging.
3. Er behovet permanent, innvilges tilrettelegging i form av spesielle hjelpemidler for hele studietiden.
4. Søknad, vedlagt dokumentasjon, sendes Studieavdelingen innen fristen for registrering. Søknaden avgjøres av Universitetsdirektøren. Ved søknad om annen vurderingsform enn den som er oppgitt i emnebeskrivelsen, skal Universitetsdirektøren avgjøre søknaden i samråd med fakultetet.
5. Studenter med akutt oppståtte spesielle behov skal så langt det er mulig få tilrettelagt vurdering etter samme retningslinjer som ovenfor. Søknad med tilstrekkelig dokumentasjon må sendes Studieavdelingen så snart den akutte situasjonen har oppstått.

§ 34 Målform og språk ved skriftlig vurdering
1. Bestemmelser om bruk av målform i eksamensoppgaver er gitt i Forskrift om målform i eksamensoppgaver av 7. juli 1987. Forskriften er gitt med hjemmel i Lov av 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentleg teneste.
2. Eksamensoppgaver som gis på norsk mål, skal foreligge i begge målformer (bokmål og nynorsk). Unntatt er oppgaver i faget norsk. Har alle studentene ønsket samme målform, kan oppgavene gis i bare denne målformen. Studentene velger målform når de melder seg til vurdering.
3. Dersom undervisningen gis på et ikke-skandinavisk språk, skal eksamensoppgaver i tillegg gis på undervisningsspråket. Søknad om å få oppgave gitt på annet språk enn norsk eller undervisningsspråket, avgjøres av fakultetet.
4. Dersom en vesentlig del av emnets pensum er på et annet språk enn undervisningsspråket, kan fakultetet bestemme at oppgaveteksten i tillegg skal gis i det språket.

§ 35 Lukking av muntlig prøve
Fakultetet kan bestemme at muntlig prøve ikke skal være offentlig, etter ønske fra studenten, når tungtveiende hensyn taler for det, jf. universitetsloven § 50 nr 3. Fakultetet skal sikre at vurderingen også i disse tilfellene sikrer det faglige nivå ved studiet.

§ 36 Fusk/forsøk på fusk
1. Ved fusk/forsøk på fusk kan Den sentrale klagenemnd annullere vurdering i samsvar med universitetsloven § 54. Det samme gjelder godkjenning av kurs, godskriving eller godkjenning av utdanning eller fritak for vurdering.
2. Den sentrale klagenemnd kan, i samsvar med universitetsloven § 42 nr. 3, utestenge en student som har opptrådt på denne måten i inntil ett år. Studenten kan også fratas retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner som går inn under loven i inntil ett år.
3. Nærmere informasjon om behandling av fusk framgår av Veiledende retningslinjer ved behandling av fusk/ forsøk på fusk til eksamen ved NTNU av 30. mai 2001.

Kapittel 6 Sensur

§ 37 Sensorer
1. Fakultetet selv oppnevner sensorer, jf. universitetsloven § 50 nr. 2. Oppnevning skjer for perioder på 3 år.
2. Det skal være minst to sensorer ved muntlig prøve og vurdering av praksisopplæring e.l. som etter sin art ikke lar seg etterprøve. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelsen av masteroppgaven/hovedoppgaven, jf. universitetsloven § 50 nr. 2.
3. Fakultetet selv fastsetter retningslinjer enten generelt eller for det enkelte studieprogram for hvordan ekstern deltakelse i vurderingen skal gjennomføres, enten ved ekstern deltakelse i den enkelte vurdering eller ved ekstern evaluering av vurderingsordningene.

§ 38 Sensurfrister
Etter universitetsloven § 50 nr. 4 er sensurfristen 3 uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Når særlige grunner inntreffer, skal ny sensurdato offentliggjøres. Sensurfrist for masteroppgaven/ hovedoppgaven er 3 måneder.

Kapittel 7 Karakterer

§ 39 Karakterskalaer
Vurdering gis i form av karakterer enten etter en skala fra A til F eller bestått/ikke bestått. A er beste karakter og E er dårligste ståkarakter. Karaktertrinnene gis følgende betegnelse og generell, kvalitativ beskrivelse:

Symbol	***Betegnelse***	***Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier***
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Viser stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon som ligger over gjennomsnittet. Viser evne til selvstendighet.
C	God	Gjennomsnittlig prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder.
D	Nokså god	Prestasjon under gjennomsnittet, med en del vesentlige mangler.
E	Tilstrekkelig	Prestasjon som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller minimumskravene.

Fullført/ikke fullført benyttes der det ikke kreves vurderinger.
Fakultetet skal utarbeide fagspesifikke beskrivelser av vurderingskriteriene.

§ 40 Gjennomsnittskarakter
Det kan beregnes gjennomsnittskarakter av oppnådde resultater i utdanningsplanen dersom det er gitt bokstavkarakter for minst 75 % av studiepoengene. Ved beregning av gjennomsnittskarakter skal alle oppnådde sluttkarakterer i hvert enkelt emne legges til grunn. Gjennomsnittskarakteren beregnes slik:
1. Hver bokstavkarakter erstattes av en tallekvivalent, A=5, B=4, C=3, D=2, E=1.
2. Tallekvivalenten multipliseres med emnets studiepoeng, og de enkelte produktene av studiepoeng og tallekvivalent summeres for de emner som inngår.
3. Produktsummen divideres med totalt antall studiepoeng som inngår i samlingen av aktuelle emner.
4. Kvotienten regnes ut med én desimal.
5. Gjennomsnittskarakteren blir den bokstavkarakter som har heltallet i kvotienten som tall-ekvivalent, etter at vanlig forhøyningsregel er brukt.

§ 41 Hovedkarakter
1. Utfyllende regler angir om det gis hovedkarakter.
2. Med hovedkarakter menes en samlekarakter som gis for hele studieprogrammet ved tildeling av grad. Karakteren beregnes som et veiet gjennomsnitt av tellende bokstavkarakter for de emner som inngår i graden. For å få beregnet hovedkarakter må studenten ha bestått karakter i emner ved NTNU på til sammen minst 120 studiepoeng, og det må være benyttet bokstavkarakter i minst 75 % av studiepoengene som inngår. Utregningsmetoden for hovedkarakter er den samme som for gjennomsnittskarakteren i § 40.

§ 42 Begrunnelse og klage
1. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting behandles etter universitetsloven § 52. Ønske om begrunnelse og klage framsettes for fakultetet. Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakter er satt, jf. universitetsloven § 52 nr. 3.
2. Ved ny sensur skal det være minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern, jf. universitetsloven § 50 nr. 5. De nye sensorene skal ikke ha informasjon om karakter, begrunnelse eller studentens begrunnelse for klagen.

3. Ved bruk av løpende vurdering kan studenten framsette klage først når sluttkarakter for emnet eller emnegruppen er kunngjort, men ikke etter hver enkelt delvurdering. Studenten har rett til å få begrunnelse for karakterfastsettingen etter hver enkelt vurdering.
4. Formelle feil kan påklages i samsvar med universitetsloven § 51. Klagen framsettes for fakultetet. Det er bare vurderinger underveis i studieløpet, som skal inngå på vitnemålet eller regnes inn i karakter for endelig studium, som kan påklages etter § 51.
5. Ved klage på karakterfastsettingen på gruppearbeid, der det gis en felles karakter, må alle studentene samtykke i og undertegne klagen. Det samme gjelder klage over formelle feil i disse tilfellene.

Kapittel 8 Vitnemål og karakterutskrifter

§ 43 Vitnemål

1. Vitnemål utstedes ved fullført grad eller fullført utdanning. Vitnemål utstedes normalt bare én gang for samme grad/utdanning. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilket studieprogram som ligger til grunn for graden. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilket semester og år graden/utdanningen er fullført. Eventuell hovedkarakter angis i vitnemålet. Diploma supplement inngår som en del av vitnemålet. Karakterutskrift som inneholder de emner studenten har bestått, følger som vedlegg til vitnemålet.
2. For å få utstedt vitnemål for grad fra NTNU må minst 60 studiepoeng av graden være fullført ved NTNU. Av de 60 studiepoengene må minst 30 inngå i hovedprofilen. I høgre grad må masteroppgaven/hovedoppgaven være inkludert i de 60 studiepoengene.

§ 44 Karakterutskrift

Studenter skal, på anmodning, få bekreftet utskrift av beståtte karakterer. Utskriften skal inneholde gjeldende karakter i emnet, hvilket år og semester karakteren er oppnådd, tittel på emnet og emnets studiepoeng.

Kapittel 9 Utfyllende regler og ikrafttredelse

§ 45 Utfyllende regler

Fakultetet selv kan gi utfyllende regler til forskriften. For tverrfakultære studieprogram skal utfyllende regler godtas av alle involverte fakultet. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, vedtar dette styret utfyllende regler.

§ 46 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra og med studieåret 2003/2004.

INSTRUKS FOR FAGLÆRERE/STEDFORTREDERE VED NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET (NTNU) OM TILSTEDEVÆRELSE I EKSAMENSLOKALET UNDER SKRIFTLIG EKSAMEN

Fastsatt av Universitetsdirektøren 22.08.2001.

1) Ved skriftlig eksamen er faglærer eller stedfortreder pliktig til å være til stede i eksamenslokalet en gang i løpet av eksamen.
2) Faglærer/stedfortreder skal for øvrig være tilgjengelig på telefon så lenge eksamen varer.
3) Faglærer/stedfortreder skal henvende seg til kandidater som markerer at de har spørsmål, men skal bare svare på forespørsler om mulige feil, mangler eller uklarheter i oppgaveteksten.
4) Opplysninger om trykkfeil eller nødvendige endringer i oppgaveteksten skal meddeles alle kandidatene.

GENERELT OM STUDIEPLANENE

Studieplanene er presentert fakultetsvis og i tabellform. For hvert enkelt fakultet er det innledningsvis tatt inn en oversikt over de spesielle bestemmelser som gjelder for studier og eksamener ved vedkommende fakultet (særbestemmelser).

Tabellene
Tabellene gir opplysninger om emnenes plassering i studiet, timetall, studiepoeng m.v. Nedenfor er det gitt en orientering om de enkelte rubrikker:

Ex (Årskurs og tidspunkt for eksamen)
Rubrikken angir årskurs og eksamensperiode for førstegangseksamen i de enkelte emner. Eksamensperioden er angitt med h for høsteksamen (desember) og v for våreksamen (mai/juni). Eksamensdato er oppgitt i emnebeskrivelsene bakerst i boken.

Emnenr
Emnenummeret for arkitekturemner har 7 tegn og for billedkunst 6 tegn. Oppbygningen av emnenummer er nærmere beskrevet i eget avsnitt umiddelbart foran emnebeskrivelsene.

Emnetittel
Rubrikken angir emnets betegnelse. Emnetittelen er forkortet av hensyn til plass i studieplantabellene og plass på den interne karakterutskriften.

Anm
Rubrikken inneholder eventuelle henvisninger til fotnoter.

Sp (studiepoeng)
Emnene er modulisert og er enten på 7.5, 15, 22.5 eller 30 Sp.

Avsl.eks. (Avsluttende eksamen)

Der det er avsluttende eksamen angis det x for emnet.

I tillegg til ovennevnte rubrikker, som finnes i alle tabeller, kan tabellene for 3. og 4. årskurs også inneholde rubrikker som angir om emnene er obligatoriske (o) eller valgbare (v) for de aktuelle studieretninger eller emnepakker.

Emnebeskrivelsene
Emnebeskrivelsene gir en oversikt over emnenes innhold.
Emnebeskrivelsene gir dessuten oversikt over følgende:

Emnetitler
Emnetitlene i studieplanen viser:
- Forkortet emnetittel (norsk)
- Fullstendig emnetittel (norsk)
- Fullstendig emnetittel (engelsk)

Faglærer
Her er anført den faglærer som er ansvarlig for undervisningen etc., og som er kontaktperson for studenter o.a.

Uketimer
Det gis også her opplysninger om emnets uketimetall pr. semester og i hvilke semestre undervisningen gis.

Øvinger
Her er angitt om det er øvinger i emnet og om øvingene er obligatoriske eller frivillige. (Nærmere opplysninger om øvinger er gitt i slutten av emnebeskrivelsesteksten). Følgende koder er benyttet:

O	Obligatoriske øvinger
F	Frivillige øvinger
I	Ingen øvinger

Karakterer
Om karakteren er bokstavkarakter eller bestått/ikke-bestått.

Tekst
Teksten i emnebeskrivelsen inneholder
- Læringsmål
- Anbefalte forkunnskapskrav
- Faglig innhold
- Læringsformer og aktiviteter
- Kursmateriell
- Vurderingsform

Vurderingsform
Dette avsnittet inneholder
- Hvilke vurderingsformer som teller i sluttkarakteren
- Hvor stor andel (prosent) de enkelte vurderingsformene utgjør i sluttkarakteren
- Hjelpemiddelkode for avsluttende eksamen og eventuelle semesterprøver ifølge vedtatte hjelpemidler ved eksamen:

A: Alle trykte og håndskrevne hjelpemidler tillatt. Alle kalkulatorer tillatt. *
Alle trykte og håndskrevne hjelpemidler tillatt.
B: Alle trykte og håndskrevne hjelpemidler tillatt. Bestemt, enkel kalkulator tillatt. **
C: Spesifiserte trykte og håndskrevne hjelpemidler tillatt. Bestemt, enkel kalkulator tillatt. **
D: Ingen trykte eller håndskrevne hjelpemidler tillatt. Bestemt, enkel kalkulator tillatt. **

Ved muntlig eksamen skal benyttes hjelpemiddelkode D dersom annet ikke er avtalt med faglærer.

* Ved bruk av ”alle kalkulatorer” skal følgende krav gjelde:
- Skal ikke ha kommunikasjonsmuligheter med andre dataenheter.
- Tillates ikke tilkoplet strømnett.
- Skal ikke støye.
- Skal ikke ha ennet utlesingsutstyr enn display.
- Skal kun utgjøre én – 1 – gjenstand.
- Skal kun ha lommeformat.

** Med ”bestemt, enkel kalkulator” menes en kalkulator med enkel, numeriske og trigonometriske funksjoner som +, -, sin, cos osv. Den skal være enkel å kjenne igjen av eksamensvaktene.
(Den bestemte enkle kalkulatoren er HP30S fram til annet er bestemt).

- Dato for avsluttende eksamen.

Undervisningsrommenes benevnelse og plassering

Auditorier	Bygning	Etasje	Kollokvierom	Bygning	Etasje
H1	Hovedbygningen	1	VA1	Varmetekn.lab.	4
H3	Hovedbygningen	3	VA2	Varmetekn.lab.	4
S1	Sentralbygg 1	1	G21	Geologi	Sokkel
S2	Sentralbygg 1	1	B25	Bergbygget	1
S3	Sentralbygg 1	1	K22	Kjemiblokk 1	2
S4	Sentralbygg 1	1	K23	Kjemiblokk 2	1
S5	Sentralbygg 2	1	K25	Kjemiblokk 3	2
S6	Sentralbygg 2	1	K24	Kjemiblokk 3	3
S7	Sentralbygg 2	1	K26	Kjemiblokk 4	1
S8	Sentralbygg 2	1	L11	Byggteknisk	1
G1	Geologi	Sokkel	MA22	Materialtekn.lab	3
B3	Oppredning/gruvedrift	3	MA23	Materialtekn. lab.	3
EL1	Gamle elektro	2	MA24	Materialtekn. lab.	Sokkel
EL2	Gamle elektro	2	MA21	Materialtekn. lab.	2I
EL3	Gamle elektro	1	B21	Bergavdelingen	Sokkel
EL4	Elektroblokk B	1	B22	Bergavdelingen	1
EL5	Gamle elektro	2	B23	Bergavdelingen	4
EL6	Gamle elektro	2	EL23	Elektroblokk E/F	4
K5	Kjemiblokk 5	1	KJL23	Kjelhuset	2
F1	Almen fysikk	1	KJL24	Kjelhuset	2
F2	Gamle fysikk	2	EL ROM	Elektroblokker	
F3	Gamle fysikk	2	VG11	Valgrinda	1
F4	Gamle fysikk	2	VG12	Valgrinda	3
VE1	Verkstedtekn. lab.	2	R20	Realfagbygget	U2
T1	Marinteknisk senter	1	R21	Realfagbygget	U2
T2	Marinteknisk senter	1	R30	Realfagbygget	U1
B1	Bergavdelingen	Sokkel	R40	Realfagbygget	1
B2	Bergavdelingen	Sokkel	R41	Realfagbygget	1
P1	Petroleumstekn. senter	1	R50	Realfagbygget	2
P2	Petroleumstekn. senter	1	R51	Realfagbygget	2
VG2	Vassbygget	3	R52	Realfagbygget	2
VG21	Vassbygget	3	R53	Realfagbygget	2
KJL1	Kjelhuset	1	R54	Realfagbygget	2
KJL2	Kjelhuset	1	R55	Realfagbygget	2
KJL3	Kjelhuset	2	R56	Realfagbygget	2
KJL4	Kjelhuset	2	R60	Realfagbygget	3
KJL5	Kjelhuset	3	R71	Realfagbygget	4
KJL21	Kjelhuset	1	R80	Realfagbygget	5
KJL22	Kjelhuset	1	R81	Realfagbygget	5
R1	Realfagbygget	U1	VE21	Verkstedtekn lab	2
R2	Realfagbygget	U1	VE22	Verkstedtekn lab	2
R3	Realfagbygget	U1	K21	Kjemiblokk 1	1
R4	Realfagbygget	U1	R75	Realfagbygget	2
R5	Realfagbygget	U1	R59	Realfagbygget	2
R6	Realfagbygget	U1	R72	Realfagbygget	4
R7	Realfagbygget	U1			
R8	Realfagbygget	U1			
R9	Realfagbygget	U1			
R10	Realfagbygget	5			
VG1	Valgrinda	1			

Tema (tilhørende Fordypningsemnet i 9. semester)
Temaene tilhørende Fordypningsemnene angis på liste bak hvert fakultet i emnebeskrivelse.

Fakultet for arkitektur og billedkunst

Adresse: Alfred Getz vei 3, 7491 Trondheim
(Gløshaugen, Sentralbygg I)
Tel: (+47) 73 59 50 98 Fax: (+47) 73 59 50 94

Fakultet for arkitektur og billedkunst har ansvaret for to studieprogram: Studieprogram for arkitektutdanningen og studieprogram for billedkunstnerutdannelsen. Studieplan for de to studieprogrammene er atskilt i planen for 2004/2005. I tillegg gir fakultetet undervisning til studieprogram som hører til ved andre fakulteter ved NTNU. Dels er disse emnene kun for eksterne studenter, dels for både fakultetets egne studenter og eksterne studenter. Dette framgår av de respektive emnebeskrivelser.

Fakultetet har følgende instiuttt:

Institutt for byggekunst, form og farge

Adresse: Alfred Getz vei 3, 7491 Trondheim
(Gløshaugen, Sentralbygg I)
Tel: (+47) 73 59 50 10 Fax: (+47) 73 59 50 03
Kontaktperson: Instituttleder professor Erling Rohde, tel.: 73 59 50 09

Institutt for byggekunst, historie og teknologi

Adresse: Alfred Getz vei 3, 7491 Trondheim
(Gløshaugen, Sentralbygg I)
Tel: (+47) 73 59 50 90 Fax: (+47) 73 59 50 83
Kontaktperson: Instituttleder professor Harald Høyem, tel.: 73 59 50 59

Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning

Adresse: Alfred Getz vei 3, 7491 Trondheim
(Gløshaugen, Sentralbygg I)
Tel: (+47) 73 59 50 50 Fax: (+47) 73 59 50 59
Kontaktperson: Instituttleder professor Helge Solberg, tel.: 73 59 50 56

Institutt for byforming og planlegging

Adresse: Alfred Getz vei 3, 7491 Trondheim
(Gløshaugen, Sentralbygg I)
Tel: (+47) 73 59 50 30 Fax: (+47) 73 59 50 18
Kontaktperson: Instituttleder førsteamanuensis Sverre Flack, tel.: 73 59 50 14

Kunstakademiet i Trondheim

Adresse: Innherredsveien 7, 7014 Trondheim
Tel: (+47) 73 59 79 00 Fax: (+47) 73 59 79 20
Kontaktperson: Instituttleder amanuensis Hege Faber, tel.: 73 59 79 04

Historikk:
Kunstskolen i Trondheim ble startet like etter annen verdenskrig av kunstnere fra byen som så behovet for kunstutdannelse i byen. I 1979 ble skolen en høyskole og fra 1987 ble Kunstskolen i Trondheim et statlig kunstakademi. Kunstakademiet i Trondheim (KIT) ble fra 1996 innlemmet i NTNU (Norges tekniske naturvitenskapelige universitet) fakultet for arkitektur og billedkunst. Kunstakademiet i Trondheim har alltid vært kjent for en åpen og eksperimenterende holdning -blant annet var KIT det første kunstakademiet i Norden som kunne tilby kunstnerisk arbeid med nye medier gjennom etableringen av

Intermedia avdelingen. Dette førte også til at KIT var tidlig ute med å arbeide frem en åpen avdelingsstruktur og en pedagogisk arbeidsform på tvers av tekniske og tradisjonelle grenser.

Biblioteket for arkitektur/bygg/design

Internettadresse: http://www.ub.ntnu.no/fakbib/arkbib
Tlf. 73 59 50 92. Faks.: 73 59 88 10. E-post: arkbib@ub.ntnu.no

Biblioteket for arkitektur/bygg/design er fakultetsbibliotek for Fakultet for arkitektur og billedkunst. Det er et av ti bibliotek ved Universitetsbiblioteket i Trondheim (UBiT).

I biblioteket kan studentene låne bøker, videoer og CD-ROM, og lese aviser og tidsskrifter. Vi har flere spesialsamlinger, bl.a. av byggevarekataloger, klipparkiv for Trondheims-arkitektur og tidligere diplomoppgaver fra fakultetet.
Vi bestiller lån og kopier fra andre bibliotek når det er nødvendig.

Det finnes åtte PC-er tilgjengelig for informasjonssøking og to arbeidsplasser med CD-ROM-lesere. Det er nett-tilgang for studentenes egne datamaskiner fra arbeidsplassene i biblioteket og trådløst nett i hele lokalet. Både kopimaskiner og skanner er tilgjengelig for brukerne.

Biblioteket har leseal med 8 plasser og to grupperom med hhv. 8 og 20 plasser.
I begge grupperommene er det video-/dvd-spiller.
Fra nyttår 2005 vil vi få ytterligere 3 grupperom.

Bibliotekets personale gir opplæring i litteratursøking, både online og integrert i fag ved fakultetet.

For åpningstider, fulltekstdokumenter, kurs o.a. informasjon; se UBiTs hjemmesider: http://www.ub.ntnu.no

SÆRBESTEMMELSER – SIVILARKITEKTSTUDIET

Læringsmål
Arkitektstudiet er et profesjonsstudium som gir et bredt kompetansegrunnlag med utgangspunkt i fagets egenart. Studiet skal gi ferdigheter til å praktisere som arkitekt i et bredt spekter av sammenhenger der arkitekt-kompetanse etterspørres. Dette kan være felter som utøvende prosjektering, fysisk planlegging, forskning og undervisning, både i privat og offentlig sektor.

Øvingsarbeider
Når det for øvingsarbeider er fastsatt innleveringsfrist, kan studenten normalt ikke levere besvarelser eller bilag til disse etter fristens utløp.
Instituttene kan i spesielle tilfeller etter søknad gi utsettelse med innlevering inntil øvingsoppgavene skal sensureres.
Ved gjentak av ikke bestått eksamen i emner der karakteren fastsettes på grunnlag av øvingsarbeider, henvises til bestemmelsene i Forskrift om eksamen.

Semesterstruktur 4. og 5. årskurs.
Det enkelte semester skal settes sammen av 3 deler på følgende måte.

Semesterstrukturen gis følgende inndeling:

A: Et problemorientert prosjektemne á 15 Sp.
B: Et kunnskapsorientert emne nært tilknyttet det problemorienterte emnet, 7,5 Sp.
C: Et valgfritt emne, 7,5 Sp.

Prosjektemnet (A) er problem- og prosessorientert med vekt på arkitektfaglig tilnærming til, bearbeiding av og svar på ulike problemsituasjoner og oppgaver. Prosjektemnet skal knyttes tett opp til et teori- og kunnskapsemne (B) og aktualisere dette emnets relevans som bidragsyter av prosjektemne og teori/kunnskapsemne tilsvarende dagens videregående kurs. Graden av sammenknytting mellom prosjektdel og teori/kunnskapsdel kan variere. I noen tilfeller vil disse i realiteten framstå som ett emne med felles faglærer, semesterplan og sensur, slik at prosjektemne og teori/kunnskapsemne forutsettes valgt under ett. I andre tilfeller vil emnene tilbys separat. Studenter som har valgt et prosjektemne, vil da måtte velge ett av flere alternative teori- og kunnskapsemner (B) som kan knyttes opp mot dette prosjektemnet.

Det valgfrie emnet (C) tilsvarer dagens valgbare emner. Enkelte teori- og kunnskapsemner under B vil også kunne velges som slikt teori- og kunnskapsemne under C. Det er ingen forutsetning at slike valgfrie emner knyttes opp mot noe prosjekt.

STUDIELØP 4. og 5. årskurs

Et studieløp kan enten være selvprogrammert eller ferdigprogammert fra fakultetets side. Selvprogrammerte studieløp opprettes ved at studenter som ønsker en spesiell emnesammensetning – enten i form av fordypning eller allsidighet – setter opp en plan for sitt videre studium og søker om å få denne godkjent av fakultetet. Planen må omfatte minst 60 studiepoeng, samt hovedoppgaven. Studenter som får et slikt programmert studieløp godkjent ved fakultetet, vil da være sikret plass på kurs innen løpet. Den enkelte student vil bli tilbudt veiledning ved planlegging og valg av studieløp.

De ferdigprogrammerte løpene gir også en grad av valgfrihet, men da innenfor gitte rammer som sikrer at løpet kan godkjennes. Fakultetet tilbyr ferdigprogrammerte løp innen følgende profesjonsrettede områder:

- Arkitektur og planlegging
- Arkitektur og prosjektering
- Arkitektur og prosjektledelse

Studenter som ikke ønsker å forplikte seg ved å velge studieretning, kan fortsatt velge fritt blant fakultetets tilbud av emner, men vil ikke være sikret plass på disse.

Adgang til eksamen.
Instituttene har adgang til å fastsette både en nedre og øvre grense for tallet på studenter i studieløp, Prosjektemner og Kunnskapsemner.
For å få adgang til eksamen i de enkelte emner må kandidatene ha fått godkjent de obligatoriske øvinger i emnet.

Utvekslingsopphold som student ved utanlandske læresteder
Fakultetet har utvekslingsavtaler med en lang rekke universitet og høgskoler i utlandet. Oversikt over slike utvekslingsavtaler vil til enhver tid kunnne finne s oppdatert hos Internasjonal seksjon ved Studieavdelingen (http://www.ntnu.no/intersek/ntnustud/). For å kunne få plass som utvekslingsstudent ved en av disse institusjonene, kreved

det at studenten har gjennomført de tre første årene av arkitektstudiet ved NTNU. Slike studieopphold gis normalt for 1 – 2 semester.

Årlig vil mellom 30 og 40 studenter kunne få plass som utvekslingsstudent i utlandet.

Masteroppgaven.
Masteroppgaven utgjør 30 Sp og utføres normalt i 10. semester.
For å få utlevert masteroppgavene kreves det at minst et profesjonsorientert prosjektemne inngår i emnekretsen. (Som profesjonsorienterte prosjektemner regnes de prosjektemner som inngår i de tre ferdigprogrammerte studieløpene). Det kreves videre at alle emner i emnekretsen skal være bestått. Dersom fakultetet skal kunne fravike dette krav, skal det tas hensyn til:

- omfanget av de gjenstående emner
- om de gjenstående emner er vesentlige for gjennomføring av masteroppgaven.
-

For å få utlevert masteroppgave forlanges at den foreskrevne praksis er opparbeidet og godkjent.

Masteroppgaven skal være tidsbegrenset. Fakultetet fastsetter starttidspunkt og tidsramme for masteroppgaven. Varigheten skal som hovedregel være 20 uker. Varigheten kan utvides hvis:

- studenten har undervisningsarbeid ved NTNU
- studenten på grunn av sykdom eller andre tvingende grunner blir forsinket i arbeidet
- studenten utfører masteroppgave i utlandet.

Masteroppgaven kan kun tas ut i løpet av uke 8 og uke 33. I spesielle tilfeller kan det gis dispensasjon fra denne bestemmelsen. Sensur av masteroppgaven finner sted i uke 10 og 12 om våren og uke 40 og 42 om høsten.

Masteroppgaven kan utføres:
1. Individuelt
2. I gruppe med individuell bedømmelse
3. I gruppe med felles bedømmelse.

Alle studenter har krav på å få utføre masteroppgaven individuelt. Oppgaveform 2 og 3 kan studenter velge hvis de selv setter sammen gruppen, og emneansvarlig for oppgaven godtar det. I tilfelle 2 skal den enkelte students bidrag kunne skilles ut. Ved utførelse i gruppe skal studentene på forhånd inngå skriftlig avtale om forholdet. Avtalepartene er studentene i gruppen og emneansvarlig. Det benyttes særskilte avtaleformular.

Den innleverte masteroppgaven med bilag kan av NTNU fritt benyttes til undervisnings- og forskningsformål. Ved bruk ut over dette, som utgivelse og annen økonomisk utnyttelse, må det inngå særskilt avtale mellom NTNU og kandidaten.

Forandringer av emnekrets.
Ombytting av enkelte emner med andre emner innen fakultetet kan finne sted med fakultetets samtykke.
Ombytting av enkelte emner med emner fra et annet fakultet kan finne sted med vedkommende fakultets og Fakultet for arkitektur og billedkunsts samtykke.
Slike endringer tillates ikke foretatt etter 15. september for vintereksamensemner og 15. februar for sommereksamensemner for den eksamensperiode hvor første gangs prøve i emnet/emnene skal være avlagt.

Utsatt vurdering basert på prosjektarbeider.
For emner der avsluttende vurdering er basert på øvingsarbeider, gjelder at kun studenter som har levert inn arbeider til ordinær avsluttende vurdering, eller har hatt gyldig forfall ved denne vurderingen, får adgang til utsatt vurdering. Ved utsatt vurdering basert på prosjektarbeider, må det leveres et nytt eller revidert arbeid i emnet innen en tidsfrist, fastsatt av emneansvarlig. Dersom arbeidet er av en slik art at dette ikke er mulig, gjentas emnet i sin helhet neste studieår.
Det samme gjelder for studenter som ikke har fått adgang til utsatt vurdering.

Utsatt eksamen.
Utsatt eksamen legges til neste ordinære eksamensperiode.

Ekskursjoner
I løpet av studietiden arrangeres normalt 5 til 6 større ekskursjoner:

- Evt. en introduksjonsekskursjon i 1. semester.
- Feltarbeidsekskursjon til utlandet i 2. semester.
- Norgesekskursjon. Feltstudier av eldre norsk arkitektur i 4. semester.
- Nordenekskursjon. Boligekskursjon i Skandinavia i 5. semester.
- Utenlandsekskursjon etter 6. semester.
- Ekskursjoner i forbindelse med prosjektemner.

Adgangsbegrensning
De emner fakultetet underviser for 1. – 3. årskurs, arkitektstudiet, er kun åpne for studenter som er opptatt til Masterstudiet i arkitektur. Fakultetet kan dispensere fra denne regelen, for søkere som med utgangspunkt i opparbeidet kompetanse eller på annen måte må forventes å kunne bidra til et styrket faglig og sosialt læringsmiljø. Slik dispensasjon gis kun unntaksvis og da kun for enkeltemner.

Fakultetsforelesninger.
I forbindelse med undervisningen i emnene Arkitektur 1, 2, 3, 4, 5 og 6 og alle prosjekt vil det bli avholdt fakultetsforelesninger. Den gjennomsnittlige undervisningsbelastning av disse er beregnet til 1,5 Sp.
Denne undervisningen er tatt med i utregningen av vekttall.
Fakultetsforelesninger er en felles innføring i områder i prosjekt og kunnskapsemne som ansees å være av betydning for de studenter som ikke kommer til å gjennomgå vedkommende emne. Dessuten omfatter fakultetsforelesningene gjesteforelesninger.

EMNETABELL - SIVILARKITEKTSTUDIET

1. - 3. årskurs 2004/2005

Emnenr	Emnetittel	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
1. årskurs						
AAR4300	Arkitektur 1	15 Sp		15 Sp		BØ
EXPH0001	Emne 1	7,5 Sp		7,5 Sp	11. desember	
AAR4400	Form og farge 1	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4405	Konstruksjonslære	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp	4. februar	BE
AAR4410	Arkitektur 2		15 Sp	15 Sp		BØ
	Emne 2		7,5 Sp	7,5 Sp		
2. årskurs						
AAR4330	Arkitektur 3	22,5 Sp		22,5 Sp		TØ
AAR4430	ATH A	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp	28. mai	TE
AAR4435	Form og farge 2	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4440	Arkitektur 4		22,5 Sp	22,5 Sp		TØ
3. årskurs						
AAR4360	ATH B	7,5 Sp		7,5 Sp	8. desember	TE
AAR4365	Arkitektur 5	22,5 Sp		22,5 Sp	15. desember	TEØ
AAR4460	ATH C		7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4465	Arkitektur 6		22,5 Sp	22,5 Sp		TØ

4. årskurs 2004/2005 og 5. årskurs 2005/2006
Studieretning Eiendomsutvikling og –forvaltning.

Emnenr	Emnetittel	Høst	Vår	Merknader	Eksamen	Kar
4. årskurs						
TBA4170	Bygningsforvaltning	7,5 Sp		*		
AAR4826	Eiendomsprosjekt	7,5 Sp		*		TØ
AAR4828	Eiendomsutvikling	7,5 Sp				TEØ
	Valgbart emne	7,5 Sp		**		
TIØ4110	Økonomistyring		7,5 Sp			
AAR4950	Bygg programmering		7,5 SP			TØ
TIØ4245	Prosjektledelse1		7,5 Sp			
	Eksperter i team		7,5 Sp			
5. årskurs						
	Kombinert emne/Prosjektemne+ teori- og kunnskapsemne	15 Sp + 7 Sp				
	Valgbart emne	7,5 Sp		**		
AAR4990	Masteroppgave		30 Sp			TØ

*** I studieåret 2004/2005 kan disse emnene erstattes av 4540 Metamorfose**

**** En egen liste over valgbare emner tilknyttet studieretningen, vil bli utarbeidet.**

4. OG 5. ÅRSKURS VALGBARE EMNER

Ved planleggingen av det enkelte semester, vil det samlede tilbudet av prosjektemner bli underlagt en totalvurdering. Målsettingen vil da være å oppnå en god avveiing mellom ulike fagaspekt, slik at det samlede fagtilbudet framstår i overenstemmelse med ønsket fagprofil for arkitektstudiet. Det planlagte semesterspesifikke undervisningsopplegget vil, sammen med emneteksten i studiehåndboken, bli lagt til grunn for denne avveiingen. Denne totalvurderingen vil kunne få som følge at det enkelte semester ikke vil bli gjennomført programmert undervisning i enkelte av de prosjektemnene som står oppført i studiehåndboken. Det betyr videre at det vil kunne bli tilbudt alternative programmerte opplegg under emnene AAR4505 og AAR4600 Arkitektur.

I det enkelte semester vil det bli tilbudt minst ett evt. flere prosjektemner innen hvert av instituttenes faglige ansvarsområder. I tillegg kan det bli tilbudt kurs basert på samarbeid mellom flere institutt.

De enkelte instituttenes faglige ansvarsområder er som følger:

Institutt for byggekunst, form og farge

Instituttet tar for seg problemstillinger relatert til forskjellige virkemidler og innfallsvinkler i den arkitektoniske prosessen. Presentasjonsteknikker, alternative innfallsvinkler og konkrete problemstillinger i arkitektonisk sammenheng.

Teori og eksperiment tar utgangspunkt i arkitekturens premisser og vinkler disse ut i fra idestrømninger og formuttrykk innen vestlig samtidsarkitektur.
Enkle programmer er en innføring i visuell data manipulering og bruk av dette i arkitekturprosjektering og presentasjon.
Rom og lys / lys og rom ser på praktiske problemstillinger i forhold til manipulasjon av lysforhold i arkitekturen.
Visuell kommunikasjon belyser forholdet mellom kunstneriske tilnærminger og virkemidler og mulighetene for å ta disse i bruk i arkitektonisk sammenheng.

Institutt for byggekunst, historie og teknologi

Instituttet har valgt å konsentrere sine tilbud for 4. og 5. årskurs rundt instituttets fordypningsområder
 Energi- og ressurs-vennlige bygg.
 Transformasjon i bygget miljø. (Med hele spektret av problemstillinger fra ulike disipliner: Teknologi, historie, antropologi, estetikk, design, bygningsvern).
 Bruk av tre som byggemateriale. (I bevaringssammenheng såvel som i nybygg, som konstruktiv utfordring, og i et ressursperspektiv).

Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning

I de videregående kurs vil vårt institutt fokusere på arkitektonisk formgiving gjennom prosjektering av alle typer bygg og den teori og kunnskap som knytter seg til dette. Vi har definert spesifikke områder innenfor begrepet arkitektonisk formgiving med følgende overskrifter: Større bygg med komplekse programmer, bygg og strukturer med enkle programmer, boliger og boligområder, by- og landkapsrom og transformasjon av eksisterende bygningsmasse.
Fagområdet omfatter alle faser av den profesjonsbaserte prosjekteringsprosessen.
Dette innebærer også kunnskap om byggefase og bruksfase. Bygningsadministrasjon og eiendomsforvaltning er derfor en naturlig del av vårt fordypningsområde.

Institutt for byforming og planlegging

Instituttet tilbyr prosjektemner med større prosjekteringsoppgaver (15 Sp) innenfor to tematiske hovedfelt, nemlig *fysisk planlegging/forming* og *byøkologisk planlegging* i utviklingsland. Innenfor det første tematiske hovedfeltet er det to kurs Byforming II og Byforming I i henholdsvis vår- og høstsemesteret. Disse kursene er prinsipielt ikke ulike, men Byforming II søker i utgangspunktet tilknytning til konkrete problemstillinger i norske by- eller tettstedskommuner, noe Byforming I ikke nødvendigvis gjør. Det byøkologiske prosjektet innenfor det andre temafeltet er virkelighetsorientert og feltbasert arbeid i et u-land og går kun om høsten.

De kunnskapsemnene ved instituttet (7,5 Sp) kan videre deles inn i to hovedgrupper, nemlig den gruppe kurs som skal forstås som supplerende teorikurs til prosjekteringskursene og de som er temamessig mer fristilte. Bindingen til prosjekteringskursene er opplyst om i beskrivelsen av kursene. Mindre prosjekteringsoppgaver kan inngå i de øvrige kursene.

EMNETABELL – SIVILARKITEKTSTUDIET 2004/2005
PROSJEKTEMNE
4. OG 5. ÅRSKURS

Emnenr	Emnetittel	Må tas i komb. med	Anm.	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
AAR4500	Ark formg KP	AAR4870		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4505	Arkitektur A			15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4510	Boligprosjektering	AAR4814		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4515	Byforming I		3	15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4520	Byhus fremmed kultur			15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4525	Byøk planl prosjekt	AAR4820, AAR4816	2,3	15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4535	Enkle programmer A	AAR4830		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4540	Metamorfose	AAR4828		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4545	Transf 1A ark & landsk	AAR4875		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4550	Transf 2A – bygn vern	AAR4825		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4555	Transf 3A prosj res	AAR4804		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4560	Trearkitektur A	AAR4880		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4570	Vis kom 1 A	AAR4890		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4565	Trekonstruksjoner A	AAR4885			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4600	Arkitektur A				15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4602	Ark formg KP				15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4605	Byforming II				15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4610	Energi- og miljø	AAR4915	1		15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4613	Eiendomsforvaltning	AAR4950	3		15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4615	Ind formgiving A	AAR4925			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4620	Interiør prosj	AAR4935			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4625	Teori og eksp A	AAR4955			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4630	Vis kom 2 A	AAR4965			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4990	Masteroppgave					30 Sp		TØ

Hvert semester skal det velges ett Prosjektemne og to Teori- og kunnskapsemner. Det ene Teori- og kunnskapsemne skal velges slik at det kan knyttes opp til det valgte Prosjektemnet. I kolonne "Må tas i komb. med" er det angitt hvilke(t) Teori- og kunnskapsemne som kan/må knyttes opp til det enkelte Prosjektemne. Det andre Teori- og kunnskapsemne kan velges fritt fra listen over Teori- og kunnskapsemne, såfremt det ikke er noe krav om at emnet skal tas i kombinasjon med et Prosjektemne. Velegnede emner på 7,5 Sp undervist av andre fakultet, kan også tas inn i emnekretsen som fritt valgt Teori- og kunnskapsemne. Dette forutsetter godkjenning fra fakultetet som gir emnet.

1. **Se avsnitt om forutsetninger under emnebeskrivelsen.**
2. **Emnene AAR4525, AAR4816 og AAR4820 må alle tas i samme semester.**
3. **Undervises ikke i studieåret 2004/2005.**

EMNETABELL – SIVILARKITEKTSTUDIET 2004/2005
KUNNSKAPSEMNE
4. OG 5. ÅRSKURS

Emnenr	Emnetittel	Må tas i komb. med	Anm.	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
AAR4800	Arkitektur B			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4804	Arkant			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4808	Arkitek scenografi			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
BK4100	Arkitektur og foto			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4814	Boligkunnskap	AAR4510		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4816	Byøk plan metode	AAR4525, AAR4820	2,3	7,5 Sp		7,5 Sp	10. desember	TE
AAR4820	Byøk planl teori	AAR4525, AAR4816	2,3	7,5 Sp		7,5 Sp	18. desember	TE
AAR4825	Dokum og analyse	AAR4550		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4826	Eiendomsprosjekt			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4828	Eiendomsutvikling			7,5 Sp		7,5 Sp		TEØ
AAR4830	Enkle programmer B	AAR4535		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4835	Est kom			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
TPD4185	Formgiving i tre			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4840	Forsk met ark planl			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4845	Landskapsplanl & GIS			7,5 Sp		7,5 Sp	6. desember	TE
AAR4850	Lys og belysning			7,5 Sp		7,5 Sp	13. desember	TE
AAR4860	Plan og byggesak		3	7,5 Sp		7,5 Sp	16. desember	TEØ
AAR4870	Prosj met program			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4873	Sections			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4875	Transf 1B ark form funk	AAR4545		7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4880	Trearkitektur B	AAR4560		7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4890	Vis kom 1 B	AAR4570		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4895	Vis kom 3			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4812	Bolighistorie				7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4885	Trekonstruksjoner B	AAR4565			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4900	Arkitektur B				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4905	Byformingsteori				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4910	Byggematerialer				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4915	Energibruk				7,5 Sp	7,5 Sp	9. juni	TE
AAR4913	Eksperter i team				7,5 Sp	7,5 Sp		
AAR4920	Est kom				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
TPD4170	Ide og improvisasjon				7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4925	Ind formgiving B	AAR4615			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4930	Industrikultur				7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
BK4200	Kunst i felles rom				7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4935	Lys og rom				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4937	Omgivelsesestetikk				7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4945	Planl i uland				7,5 Sp	7,5 Sp	7. juni	TE
AAR4950	Programmering				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4955	Teori og eksp B	AAR4625			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4960	Virtuell bygning				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4965	Vis kom 2 B	AAR4630			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4970	Vis kom 4				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ

2. **Emnene AAR4525, AAR4816 og AAR4820 må alle tas i samme semester.**
3. **Undervises ikke i studieåret 2004/2005.**

EMNER SOM INNGÅR I MASTERSTUDIET I ARKITEKTUR OG BACHELORSTUDIET I BILLEDKUNST, OG SOM ANDRE FAGMILJØ INNENFOR UNIVERSITETET HAR ANSVAR FOR

EXPH001 EMNE1
EXPH0001 FILOSOFI VITEN TEORI
Filosofi og vitenskapsteori
Philosophy and Theory of Science

Faglæ rer: Førsteamanuensis Brit Strandhagen, Førsteamanuensis Olav Gundersen, Professor Ståle Rainer Strøm Finke, Professor Jonathan Knowles, Førsteamanuensis Lars Johan Materstvedt, Universitetslektor Magne Reitan, Førsteamanuensis Ingebjørg Seip
Koordinator: Førsteamanuensis Solveig Bøe
Uketimer: Høst: 4F+2Ø+6S Vår: 4F+2Ø+6S = 7.50 SP
Tid:

F	ti	10-12	S2	Ø	ti	8-10	R10
F	to	10-12	S2	Ø	to	12-14	R10

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Minst 3 godkjente øvinger av 6

Læringsmål: Emnet har som hovedmål å gi et overblikk over de mest grunnleggende forutsetninger for debatter omkring kultur, samfunn, vitenskap og teknologi. Dette gjøres gjennom en bred historisk og systematisk innføring i filosofiske, etisk-politiske, argumentasjonsteoretiske og vitenskapsteoretiske emner. Det er også et mål å øve studentene i argumentativ og vitenskapelig skriving og i kritisk refleksjon og diskusjon med utganspunkt i aktuelle og pensumrelevante tema.
Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Faglig innhold: Emnet gir en innføring i filosofiens og vitenskapens historie ved å trekke linjer fra antikkens verdensbilde til diskusjoner i vår egen samtid. Det greske synet på natur, vitenskap, håndverk og kunst blir gjennomgått, sammen med grekernes forståelse av moral, politikk, rasjonalitet og argumentasjon. Neste hovedtema er den vitenskapelige revolusjon og det moderne verdensbildet, som knyttes til nyere erkjennelsesteori og etikk. Videre behandles framveksten av de humanistiske vitenskapene og darwinistisk utviklingstoeri. Dette følges opp av en presentasjon av grunnbegreper og tradisjoner i nåtidig vitenskapsteori, samt noen grunntema i nyere argumentasjonsteori og etisk-politisk teori. Emnet er delt inn i tre bolker: 1. Antikken. 2. Den vitenskapelige revolusjon og nyere filosofi. 3. Moderne vitenskapsteori.
Læringsformer og aktiviteter: Pensumgjennomgangen er fordelt mellom forelesninger, som tar for seg de store linjene i pensum og gir en grunnleggende historisk og systematisk innføring i begreper og tenkere/posisjoner. Seminarer, som er undervisning i mindre grupper, og dreier seg bl.a. om drøfting og skriving av obligatoriske øvingsoppgaver. Det gis to øvingsoppgaver innenfor hver av de tre bolkene nevnt ovenfor, og minst 3 av de 6 oppgavebesvarelsene må være godkjent før man kan gå opp til eksamen. Øvingsoppgavene kan skrives i grupper på inntil fem studenter. Studenter som deltar på seminar får tilbakemelding på besvarelsen i form av skriftlige kommentarer. Gjennom diskusjoner og oppgaveskriving skal studentene øves i vitenskapelig og filosofisk argumentasjon i såvel muntlig som skriftlig form.
Kursmateriell: Dagfinn Døhl Dybvig & Magne Dybvig: Det tenkende mennesket (Trondheim: Tapir, 2003 ny/2. utgave). Hele boken er pensum.
Merk at tidligere utgaver av boken (2001 og 2002) ikke kan brukes!

Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	11.12.2004	09.00	100/100	D

EMNE 2

Studentene skal her velge blant fastsatt tilbud av emner tilbudt fra andre fagmiljø ved Universitetet. Liste over disse emnene er ennå ikke klar når Studieplanen går i trykken. Det henvises derfor til egen informasjon fra NTNU's Studieavdeling.

BK4100 ARKITEKTUR OG FOTO
Arkitektur og foto - en introduksjon til historie, teori og praksis i arkitekturfotografi
Architecture and Photography - An Introduction to the History, Theory and Practice of Architectural Photography

Faglærer: Professor Gerhard Uwe Stromberg
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenten skal oppnå basiskunnskaper for selvinitiert arbeid innenfor arkitekturfotografering, fra studiofotografering av arkitekturmodeller, gjennom interiør- og eksteriørfotografering og fotografering fra det urbane rom.
Farge og svart/hvit (50%)
Faglig innhold: 1. Grunnleggende kunnskap i fotografiets historie, med vekt på utviklingen innen arkitekturfoto og foto fra det urbane rom (20%).
2. Forståelse av teoretiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og foto (10%).
3. Utvikle forståelse for samtidens samarbeidspraksis og kryss-fertilisering mellom arkitektur og foto (10%).
4. Utvikle et kritisk rammeverk for forståelse og evaluering av arkitekturfoto (10%).
Læringsformer og aktiviteter: Max 12 studenter
Forelesninger
Seminar
Workshops
Selvinitierte studier og mørkeromsarbeid
Utstilling
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

BK4200 KUNST I FELLES ROM
Kunst i Fellesskapets Rom
Art and Public Space

Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenter fra Arkitektur og Billedkunst skal gjennom ulike øvelser, teoretiske diskusjoner og praktisk arbeide i skala 1:1 etablere en felles plattform for kritisk vurdering og forståelse av skala og romproblema-tikk generelt og spesielt det offentlige rom (50%).
Faglig innhold: 1. Studentene skal få generell prosjekteringserfaring og kunnskap i å visualisere ideer gjennom arbeide i arkitekttegninger, 3D og modell (10%).
2. Tilrettelegging og gjennomføring av temporære stedsspesifikke hendelser (workshop/events/performance) (30%).
3. Forståelse av teoretiske-, historiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og kunst (10%).
Læringsformer og aktiviteter: Max 10 studenter
Forelesninger
Seminarer
Workshop
Selvinitierte studier
Kollokvier
Utstilling
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

TPD4170 IDE OG IMPROVISASJON
Ide og improvisasjon i design
Idea and Improvisation in Design

Faglæ rer: Førsteamanuensis Trond Are Øritsland
Uketimer: Vår: 2F+8Ø+2S = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi studentene en dypere forståelse av den skapende prosess og utvikle studentenes evner og ferdigheter til gruppesamspill og kreativt arbeid i konseptfasen ved produktutvikling.
Anbefalte forkunnskaper: Forkunnskaper i produktutvikling er ønskelig. Antall studenter kan bli begrenset pga. kapasitet. Studenter i høyere årskurs prioriteres.

Faglig innhold: Teori og konsepter knyttet til intuisjon, kreativitet og kreativ samhandling. Gjennomgåelse av metoder for kreativ problembehandling. Arbeid med verdier, brukeropplevelser og scenarier knyttet til produkter. Fokus på egenutvikling, gruppedynamikk og gruppearbeid. Trening i mental visualisering og fantasi. Improvisasjonens kunst: Kobling mot musikk og teater. Utvikling av indre bilder, visjoner, scenarier og designkonsepter frem til funksjonell mock-up.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, tegne-, teater- og musikkøvelser. Gruppebaserte, praktiske prosjektoppgaver. Undervisningen foregår i workshopformat 1 + 1 uke. Aktiv deltagelse i workshop er en forutsetning for å bestå emnet.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

TPD4185 FORMGIVNING I TRE
Formgivning i tre
Design in Wood

Faglæ rer: Førsteamanuensis Jon Herman Rismoen
Uketimer: Høst: 2F+8Ø+2S = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Formålet med emnet er å gi studentene forståelse for bruk av tre i nye sammenhenger innenfor produktdesign og arkitektur. Prosjektoppgavene i emnet skal gi studentene praktisk erfaring med arbeid i tre.
Anbefalte forkunnskaper: Antall studenter er begrenset til 15. Det er ønskelig med en jevn fordelig av studenter fra ulike studieprogram.
Verkstedkurs på 24 timer er obligatorisk i starten av semesteret for studenter som ikke kommer fra studieprogrammet Industriell design.
Faglig innhold: Det legges vekt på nyskapning innen bruk av trematerialer. Emnet skal trene ferdigheter i design av produkter, med fokus på samspillet mellom estetikk, funksjon, trematerialer og produksjonsprosesser. Det vil bli tatt utgangspunkt i design av enkeltprodukter, interiørelementer eller bygningskomponenter. Det blir gitt en eller flere prosjektoppgaver hvor studentene skal bli kjent med tre som materiale og utforske enkelte produksjonsprosessers muligheter og begrensninger. Det vil bli lagt stor vekt på arbeid med skissemodeller og prototypbygging.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvingsoppgaver, prosjektarbeid, obligatoriske bedriftsbesøk og individuell veiledning. I prosjektoppgavene inngår en muntlig presentasjon av resultatene.
Kursmateriell: Oppgis ved semsterstart.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

FAKULTET FOR ARKITEKTUR OG BILLEDKUNST

MASTERSTUDIET I ARKITEKTUR

AAR4300 ARKITEKTUR 1
Arkitektur 1 - Introduksjon til Arkitektur-Rom-Struktur og form (Innføringsemne 3)
Architecture 1-Space-Structur and form (Introduction-theme 3)
Faglærer: Førsteamanuensis Bjørn Otto Braaten
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: En bred innføring i arkitekturens teoretiske, praktiske og etiske grunnlag med vekt på rom-struktur og form, og samspillet mellom disse.
Oppøving i visuell formidling og i prosjekteringens ulike faser.
Oversikt over hovedreferanser i det 20. århundredets arkitektur.
Utvikling av evne til samarbeid og bevisstgjøring av personlig ressurs som grunnlag i skapende prosesser.
Faglig innhold: Historisk aspekt: 10%
Arkitekturhistorisk introduksjon
Prosjektering og form: 75%
Analyse av arkitekturverk,bygging M=1:1,individuell prosjekteringsoppgave, visuell formidling
Form og farge aspekt: 15%
Visuell formidling, todimensjonalt og tredimensjonalt uttrykk
Læringsformer og aktiviteter: Praktisk del: Prosjekteringsoppgaver, grunnlagsøvelser, bygging 1:1, workshops.
Teoretisk del: Forelesninger, litteraturstudier.
Den praktiske læringsbiten baseres på ferdighetstrening samt utvikling av bevissthet om personlig ressurs. Det oppfordres til nysgjerrig lekenhet og åpen holdning i oppgaveløsningene.
Det legges vekt på gruppearbeid slik at forskjellige syn og erfaringer blir en del av kunnskapsbasisen.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4330 ARKITEKTUR 3
Arkitektur 3 - Prosjektering av bygg med et enkelt romprogram i urban kontekst.
Architectural Design of a Building with a Simple Programme in Urban Context.
Faglærer: Førsteamanuensis Finn Hakonsen
Uketimer: Høst: = 22.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Bestått undervisningsmodul i Byningsfysikk

Læringsmål: 1. Utvikling av den enkeltes arbeidsmetoder og evner til å kunne beherske en kreativ formningsprosess til å finne de arkitektoniske mulighetene.
2. Innhenting og anvendelse av nødvendige praktiske og teoretiske kunnskaper om: byggematerialer, bygningsfysikk, byggeteknikk og konstruksjoner.
Med en valgt tomt og romprogram som ramme vil følgende læringsmål være gjeldende:
1. Formulering og anvendelse av situasjonsanalyse.
2. Utforming og proporsjonering av rom og romlige sammenhenger.
3. Oppbygging av teoretiske og praktiske kunnskaper samt aktivt anvendelse av disse i den kreative prosessen.
Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1 og 2 eller tilsvarende er gjennomført.
Faglig innhold: Byformingsaspektet : 10%
Situasjonsanalyse.
Prosjekteringsoppgave : 50%
1. Program, funksjon, idè og konsept.
2. Materialer, konstruksjon og form.
Bygningsteknologi : 40%
1. Bygningsfysikk.(Egne øvinger og prøve).
2. Material - og konstruksjonslære.
3. Lys i bygninger.
3. Energi - og miljøvennlig bygging.

Læringsformer og aktiviteter: Den grunnleggende læringsform er eksperimentering, undersøking og prosjektutvikling med anvendelse

av tegning, tekst,foto, DAK, modeller m.m.
Forelesninger, seminar og verkstedøvelser. Studentene arbeider individuelt og i grupper. Veiledning vil skje gruppevis og i noen grad som individuell veiledning.
Fellesgjennomgåelser på ulike stadier i prosjekterings- prosessen.
Prosjektoppgaven ikke er realistisk i den forstand at det er krav til et endelig produktet. Det vil derfor være en åpenhet i forhold til hva hver enkelt vil produsere.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4360 ATH B
Arkitekturens teori og historie B
The Theory and History of Architecture B

Faglærer: Førsteamanuensis Sverre Flack
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Innføring i byers og byplanteoriers utvikling over tid.
Faglig innhold: Den historiske utvikling av byer med særlig vekt på byplanhistorien fra tidlig industrialisme og frem til i dag. Emnet gir også kunnskap om utvikling av ulike byformingsteorier som en støtte til praktisk arbeid med by- og tettstedsplaner.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, pensumslitteratur.
Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN			1/1	D

AAR4365 ARKITEKTUR 5
Arkitektur 5 - By-og tettstedsforming
City and Town Planning

Faglærer: Førsteamanuensis Sverre Flack
Uketimer: Høst: = 22.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Formidle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter innen fysisk planlegging. Gi basiskunnskaper om landskap, bebyggelse og urban virkelighet.
Gi forståelse for byromskvaliteter og vise hvordan disse kan innordnes i en overordnet by/tettstedsplan.
Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1, 2, 3 og 4 eller tilsvarende er gjennomført.
Faglig innhold: Analysemetoder (modeller) for ulike urbane omgivelser og landskapstyper. Temaer i undervisningen er dessuten metoder for stedstolking, grønstruktur, landskapsøkologi, konseptuell planlegging o.a.
Emnet skal gi forståelse for byplanmessige strategier og prosesser, der planredskaper, rom, form, funksjon m.m. Planfremstilling står sentralt. Emnet skal dessuten gi innføring i å utforme mer detaljerte by-eller tettstedssituasjoner, der det offentlige, det halvoffentlige og det private rom med dets estetiske og funksjonelle muligheter behandles.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, pensumlitteratur, workshop og veiledning, gruppearbeid.
Det forutsettes at både øvinger og eksamen er bestått, for at emnet som helhet skal være bestått.
Vurderingsform: Skriftlig/Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		2/3		
SKRIFTLIG EKSAMEN			1/3	

AAR4400 FORM OG FARGE 1
Form og farge 1
Form and Colour 1

Faglærer: Førsteamanuensis Jostein Kirkerud
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Høst: Utvikling av ferdighet i frihåndstegning som et verktøy for rom og formforståelse.
Vår : Innføring i formers grunnleggende teori og funksjon i flate-, 3 dim.form- og romforhold.
Faglig innhold: Høst : Tegneriske prinsipper, komposisjon, lys og skygge, teknikker og materialer. Tegningens funksjon.
Vår : Grunnleggende formlære. Rom og formkomposisjon. Form- og ordensprinsipper, forholdet mellom rom,struktur og 3 dimensjonal form.

Videreutvikling av tegningen som kommunikasjonsform.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvingsoppgaver med individuell veiledning.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4405 KONSTRUKSJONSLÆRE
Konstruksjonslære
Structures

Faglærer: Professor Jan Helge Siem
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet gir forståelse av virkemåtene til viktige konstruksjonssystemer. Etter at kurset er gjennomført skal studentene kunne velge fornuftige bæresystem for enkle bygningskonstruksjoner og gjennomføre enkle beregninger for å bestemme konstruksjonselementenes dimensjoner.
Faglig innhold: Temaene som behandles er: lastberegninger, likevektslære, fasthetslære, enkel bygningsstatikk, avstivning av konstruksjoner samt dimensjonering av konstruksjonselementer av tre, stål og betong.
Læringsformer og aktiviteter: Hoveddelen av emnet består av forelesninger og teoretiske regneøvinger. I tillegg gjennomføres det minst en praktisk byggeoppgave. Emnet er tilpasset til/samordnet med oppgaver i faget AAR4410 Arkitektur 2 som fokuserer på konstruksjon.
Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN				C

AAR4410 ARKITEKTUR 2
Arkitektur 2 - Bygningens komponenter
Architecture 2 - Structural Components

Faglærer: Førsteamanuensis Bjørn Otto Braaten
Uketimer: Vår: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet er en direkte fortsettelse av Arkitektur 1, med innføring i arkitekturens teoretiske og praktiske grunnlag.
Hovedvekten legges på følgende tema:
- konstruksjoner, sammenføyninger og detaljer med hovedsaklig tre som byggemateriale
- samspillet mellom bygning, omgivelse og klima
- samspill mellom form, bruksegenskaper og rom.

Det rettes fokus mot menneskelige mål relatert til rom og bygningskomponenter.

Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1 eller tilsvarende er gjennomført.
Faglig innhold: Teknologisk aspekt: 20%
Del og helhet: detaljens betydning mhp konstruksjon og uttrykk/klimatisering og uttrykk.
Historisk aspekt: 10%
Antikken.
Prosjektering og form: 55%
Konstruksjon og uttrykk, klimatisering og uttrykk, detalj og helhet, visuell formidling.
Form og farge aspekt: 15%
Visuell formidling, todimensjonalt og tredimensjonalt.
Læringsformer og aktiviteter: Praktisk del: Prosjekteringsoppgaver, grunnlagsøvelser og workshops.
Teoretisk del: Forelesninger, litteraturstudier.
Den praktiske læringsbiten baseres på ferdighetstrening samt utvikling av bevissthet om personlig ressurs. Det oppfordres til eksperimentell og åpen holdning i oppgaveløsningene.
Ekskursjoner: En reise der semesterets hovedtemaer studeres med skisseblokken som viktigste verktøy.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4430 ATH A
Arkitekturens teori og historie A
History of Architecture and Architectural Theory

Faglærer: Førsteamanuensis Dag Nilsen

Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal generelt fremme forståelsen for de bygde omgivelsers historie, sett i lys av teknisk kunnskap, teori og samfunnsforhold. Det skal gi kjennskap til arkitektur og arkitekturteoretiske tema fra middelalderen til ca. 1900, hovedsakelig knyttet til den vestlige verden. Vårsemesteret konsentreres om norsk (og dels nordisk) arkitektur fram til ca. 1960, og skal bl.a. gi innsikt i norsk trebyggingstradisjon.
Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1 og 2 eller tilsvarende er gjennomført.
Faglig innhold: Historiske og samfunnsmessige forutsetninger for byggevirksomhet.
Historisk byggeteknikk og materialbruk.
Formelementer og deres systemsammenheng.
Arkitekturteori.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, ekskursjoner og selvstudium (pensum).
Kursmateriell: Pensumlitteratur
Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN			1/1	D

AAR4435 FORM OG FARGE 2
Form og farge 2
Form and Colour 2

Faglærer: Førsteamanuensis Jostein Kirkerud
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Høst: Innføring i grunnleggende praktiske og teoretiske forhold ved farger.
Vår : Utvikle forståelse av sammenhengen mellom et fritt 2- og 3- dimensjonalt formarbeid og arkitektur gjennom arkitektur relaterte farge- tegning- og formtema.
Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Form og farge 1 eller tilsvarende er gjennomført.
Faglig innhold: Høst: Fargeteorier,farger og materialer. Fargens forhold til
flate, 3 dim. form og rom, ved anvendt fargebruk i forskjellige teknikker og materialer.
Vår : Videreutvikling av fagtema fra Form og farge studiene.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvingsarbeider med individuell veiledning.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4440 ARKITEKTUR 4
Arkitektur 4 - Boligprosjektering
Housing

Faglærer: Professor Siv Bleiklie
Uketimer: Vår: = 22.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: - Oppøve kunnskap om og evne til arkitektonisk formgiving av bygget form i relasjon til eksisterende omgivelser med vekt på landskap, geologi, vegetasjon, økologi og klima samt terrengbehandling og veiføring.
- Innføring i boligens grunnleggende elementer som ramme for menneskers daglige liv og aktiviteter, i og i tilknytning til boligen.
- Oppøve ferdigheter i programmering og formgiving av boliger og bomiljø.
Kunnskap om konstruksjonssystemer og detaljering samt bygge-tekniske tema som tomteforhold, fundamentering, sanitæranlegg m.m.
Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1, 2 og 3 eller tilsvarende er gjennomført.
Faglig innhold: Byforming: 25%
Bolig arkitektur 55%
Teknologi: 20%
Konstruksjoner, fundamentering, sanitæranlegg m.m
Læringsformer og aktiviteter: Utforming av en eller flere boliger i et gitt situasjon, der ulike aspekter som bygningen(es) forhold til stedets karakter, krav til boligen som ramme for beboernes aktiviteter, konstruksjonssystemer, materialbruk, detaljering og tekniske anlegg skal formes til en arkitektonisk helhet.
Deloppgaver med gjennomgåelse. Veiledning gruppevis og individuelt.
Workshops, seminar og forelesninger. Ekskursjon.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel

ARBEIDER	1/1	

AAR4460 ATH C
Arkitekturens teori og historie C
Theory and History of Architecture C

Faglærer: Professor Knut Einar Larsen
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Trene studentene i selvstendig bruk av teori og metode i bygningsanalyse på basis av kunnskap innhentet gjennom emnene ATH A og B og arkitekturstudiet generelt.
Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at de første 5 semester av arkitekturstudiet er gjennomført.
Faglig innhold: Utarbeidelse av problembasert, skriftlig og illustrert fremstilling av en gjennomført bygnings- eller bygningsmiljø-analyse, med dokumentasjon, diskusjon og kritisk vurdering.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet gjennomføres i de første 4 uker av semesteret. Det utarbeides en skriftlig, illustrert semesteroppgave i løpet av emneperioden.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
OPPGAVE		1/1		

AAR4465 ARKITEKTUR 6
Arkitektur 6 - Større bygg i plankontekst
Architectural Design of Large Buildings

Faglærer: Professor Ola Steen
Uketimer: Vår: = 22.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Faget skal gi en grunnleggende innføring i alle sider ved bygningsprosjektering av større bygg basert på et komplekst program.
Studenten skal øves i å integrere alle elementer i en arkitektoniske helhet som omfatter programkrav, tekniske utførelser, arealøkonomiske hensyn, forskriftskrav, energibruk , materialvalg og arkitektonisk form - basert på en konseptuell idé. Studenten skal utvikle en metodisk tilnærming hvor problemstillingene studeres gjennom en prosjektoppgave som løper gjenom hele semesteret .
Prosjektoppgaven henter sitt program fra byggeoppgaver innen kulturliv, helse- og sosialvesen, forskning og undervisning, forvaltning og næringsliv.
Prosjektet knyttes normalt til en lokal bysituasjon og føres fram til forprosjektstadiet.
Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1- 5 eller lignende er gjennomført.
Faglig innhold: Byforming: 15%
Situasjonsanalyse og situasjonsforståelse / overordnet kontekst.
Arkitektonisk formgiving: 45%
Program, funksjonalitet, ide og konsept.
Bygningens struktur og elementer.
Materialitet, målestokk og skala.
Forskrifter, brann og sikkerhet.
Prosjekt- og prosjekteringsadministrasjon.
Digitale og manuelle prosjekteringsverktøy.
Prosjektpresentasjon.
Teknologi: 30%
Konstruksjonsprinsipper, materialkunnskap.
Teknisk infrastruktur / luft, vann, lys, lyd og varme.
Form og farge: 10%
Farger og arkitektur.
Prosjektpresentasjon og grafisk framstilling.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og verkstedøvelser, parallelt med studentens kontinuerlige skisse- og utredningsarbeid. Undervisningen vil i stor grad foregå som gruppevis og individuell veiledning med fellesgjennnomgåelser på de ulike stadier av prosjektet.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4500 ARK FORMG KP
Arkitektonisk formgiving/komplekse programmer - Åpent tema
Architectural Design - Complex Building Programs

Faglærer: Professor Ola Steen
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi innsikt i praktisk anvendelse av prosjekterings-metoder og erfaring fra prosjektering av en større og kompleks bygning i bymessig sammenheng. Det legges vekt på arkitektoniske helhetsløsninger. Emnet er en videreføring av AAR4465 Arkitektur 6.
Faglig innhold: På grunnlag av et ferdig utarbeidet program med tema fra kulturliv, helse- og sosialsektoren, undervisning og forskning, forvaltning- og næringsliv, skal det prosjekteres en bygning fram til et forprosjektstadium. Det inngår fordypningselementer i bygningsskulptural komposisjon, romtypologi, konstruksjoner og design av bygningsdeler.
Læringsformer og aktiviteter: Kurset starter med en introduksjonsperiode hvor temaet belyses under samarbeide med fagspesialister og brukere. Det gjennomføres ekskursjoner og seminarer ved besøk til relevante steder og bygningsanlegg. Prosjektutviklingen er individuell, men delstudier gjøres i grupper. Generelle og temarettede forelesninger og kollokvier.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4505 ARKITEKTUR A
Arkitektur A
Architecture A

Faglærer: Førsteamanuensis Are Risto Øyasæter
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglig innhold: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjektemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4510 BOLIGPROSJEKTERING
Prosjektering av boliger og boligområder
Housing Design

Faglærer: Professor Sven Erik Svendsen
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Formålet med emnet er å gi innsikt i aktuelle arkitektfaglige problemstillinger knyttet til boligutforming.
Det skal føre til generell økt prosjekteringkompetanse i tillegg til å gi praktiske ferdigheter i utforming av boliger og økte kunnskaper om prosjekteringsmetoder.
Anbefalte forkunnskaper:
Faglig innhold: Emnet er en del av et opplegg med to integrerte deler ? et syntetiserende prosjekteringsfag med vekt på arkitektonisk bearbeiding og et mer analytisk kunnskapsemne.
Derfor forutsettes emnet tatt i kombinasjon med AAR4814 Boligkunnskap. Anbefalt valgemne er AAR4812 Boligens teori og historie.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet gjennomføres som en eller flere aktuelle prosjekteringsopp-gaver knyttet til utforming av boliger i mer bymessig sammenheng, til fornying av boliger og/eller til omforming av eksisterende bygninger og nærmiljøer.
Undervisningen vil være seminarer og gjennomgåelser av oppgaver samt veiledning og mulig felles ekskursjon.
Kursmateriell: Opplyses ved kursstart
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4515 BYFORMING I
Byforming og planlegging
Urban Design and Planning
Faglærer: Førsteamanuensis Gerrit Mosebach
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Undervises ikke studieåret 2004-2005
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet gir fordypet innsikt og ferdigheter i byforming
Faglig innhold: Utvikle ny innsikt, kunnskap og ferdigheter innen byutvikling, eiendomsutvikling og byforming. Oppgavene er knyttet til aktuelle problemstillinger i en bysituasjon som f. eks. transformasjon av havne- og industriområder, fortetting i urbane og semiurbane områder m.v.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgaven.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4520 BYHUS FREMMED KULTUR
Byhus i unik, fremmedkulturell kontekst - Tibet
Town Houses in a Unique Foreign Cultural Context - Tibet
Faglærer: Professor Knud Larsen
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Utvikle et egendefinert prosjekt i Lhasa som tar utgangspunkt i en lokal kulturforståelse basert på de undersøkelser og erfaringer studentene har ved studiene i Tibet (Lhasa) og India.
Faglig innhold: * Oppøve evnen til å analysere større problemkomplekser i en fremmed kultur.
* Utvikle forståelsen for hvordan kulturelle særpreg og uttrykk kan videreutvikles i en ny arkitektur.
Studere håndverkstradisjonene og det spirituelle og materielle grunnlaget for det spesifikke arkitekturspråket en finner i disse kulturer ? noe som også er relevant i en norsk kontekst.
Læringsformer og aktiviteter: Eget prosjekteringsarbeid. Ekskursjon til India og Tibet.
Seminarer , befaringer og workshops på stedet. Deloppgaver.
Gjennomgåelser og individuell veiledning.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4525 BYØK PLANL PROSJEKT
Byøkologisk planlegging i utviklingsland. Prosjekt
Urban Ecological Planning in Developing Countries. Project Work
Faglærer: Professor Hans Christie Bjønness
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Undervises ikke studieåret 2004-2005
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi forståelse for krav til lokalsamfunns-planlegging i utviklingsland med et byøkologisk perspektiv. Vekt er på læring gjennom gruppens samarbeid med lokalsamfunnet, lokale studier og planlegging av tiltak. Prosjektarbeidet skal bygge opp en helhetlig forståelse av den stedsegne situasjonen med fokusering på virksomme planverktøy i aktuelle prosjektområder.
Oppnå innsikt i endrings- og transformasjons-prosesser i historiske byer i utviklingsland.
Anbefalte forkunnskaper: Studenter med AAR4945/AAR4230 "Planlegging i utviklingsland" gis fortrinnsrett.
Faglig innhold: Premissene for prosjektet legges gjennom lokalt samarbeid, deltakende studier og bruk av mål- og problemorientert prosjektplanlegging.
- Prosjektarbeidet og løsninger bygger på identifikasjon av lokale ressurser. Det har som mål å integrere ressurs?og miljømessige, menneskelige og kulturelle aspekt.
- Kartlegging av fellesareal og eiendomsforhold på nabolagsnivå.
- Grenser defineres i lokalsamfunnet.
- Deltakeranalyse gjennomføres og institusjonell status kartlegges.
- Samarbeid etableres med CBOs og lokale NGOs for oppfølging.
Læringsformer og aktiviteter: Prosjektarbeidet er feltbasert med to måneder i et utviklingsland. Det forutsettes et intenst gruppearbeid der deltakerne samarbeider med formelle og uformelle institusjoner, samt lokale interessepartnere. Grunnlaget for prosjektarbeidet legges

ved innledende seminarer i Norge.
Forelesninger, Seminarer og teamarbeid med lokale ressurspersoner og lærere.
Kurset gir gjennom sin deltakersammensetning (norske-, nordiske og europeiske studenter, NORAD-stipendiater, kvotestudenter) tverrkulturell og tverrfaglig læring.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4535 ENKLE PROGRAMMER A
Enkle programmer A
Simple Programs A
Faglærer: Førsteamanuensis Ole Jørgen Bryn
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Prosjektering av enkle bygninger ned på detaljnivå ved hjelp av dataprogrammer og "håndarbeid". Lære en prosjekteringsmetodikk samt grafisk uttrykk.
Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Faglig innhold: Lære å bruke flere programmer og teknologier samtidig.
Læringsformer og aktiviteter: Workshop og forelesning.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4540 METAMORFOSE
Prosjektutvikling og -ledelse
Project Development and -Management
Faglærer: Førsteamanuensis Geir Karsten Hansen
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Kurset vil gi grunnleggende forståelse og kunnskap når det gjelder forutsetninger og utviklingsmuligheter i prosjekter, og samspillet mellom arkitekt og andre aktører i en byggesak. Kurset skal også gi kunnskap og erfaringer med bruk av ulike IKT-verktøy for modellering/visualisering og prosjektledelse.
Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Faglig innhold: Kurset vil ta utgangspunkt i byggeprosessen fra tidlig idé- og konseptfase til FDV-fasen, og kartlegge hvordan prosjekter organiseres og gjennomføres.
Spesiell vekt vil bli lagt vekt på analyse, programmering og utvikling av konseptuelle løsninger. Dette omfatter bl.a. ytre og indre rammebetingelser, mulighetsstudier, alternativsvurderinger, livsløpsbetraktninger.
I samarbeid med en byggherre går en inn i ett konkret utviklingsprosjekt, der en vurderer og analyserer ulike alternative løsninger for utviklingen av en eksisterende bygning. Det skal utarbeides flere alternative løsninger som skal presenteres for byggherre og andre mulige aktører i byggesaken. Det legges betydelig vekt på bruk av IKT i prosjektering og prosjektledelse, og bruk av 3D-modellering og visualisering. Utarbeiding av kostnadskalkyler, tids- og framdriftsplan i relasjon til arkitektfaglig arbeid vil også normalt inngå.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og workshops. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid.
Kursmateriell: Kurskompendium og utvalgte lærebøker.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4545 TRANSF 1A ARK&LANDSK
Transformasjon i bygget miljø 1 - Arkitektur og landskap
Architecture and Landscape
Faglærer: Professor Elin Corneil
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Gjennom undersøkelser relatert til program, sted og bygget form, diskuteres arkitektur i nordlige landskap. Kurset gir studentene erfaring med planlegging og formgiving av bygninger eller bygningsgrupper. Hvordan kan elementære komponenter som

landskapsform og situasjon, tilgjengelighet og kommunikasjon, romprogram og bygningsstruktur bringes sammen i en gjensidig og integrert sammenheng i prosjekteringsprosessen?
Anbefalte forkunnskaper: Gjennomført Ark 6 og 3 år grunnutdanning i arkitektur.
Læringsformer og aktiviteter: Kursets øvingsdel gis i form av en prosjekteringsoppgave som utvikles på grunnlag av obligatorisk feltarbeid og lokale opplysningskilder og som diskuteres i seminar. Tegning, modellering og foto er de viktigste redskaper i prosessen. Engelsk/ norsk kommunikasjon.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4550 TRANSF 2 A-BYGN VERN
Transformasjon i bygget miljø 2. Vern og utvikling av eldre bygningsmiljøer
Transformation in Built Environments 2. Conservation and Development in Built Areas.
Faglærer: Professor Knut Einar Larsen
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet gir studentene innføring i planlegging og prosjektering i eksisterende bygningsmiljøer, der særlig vekt er lagt å bevare historiske, arkitektoniske og miljømessige kvaliteter. En typisk problemstilling vil være å omdisponere eksisterende, ledige bygninger til ny bruk. I prosjektene vil det i mange tilfeller også inngå utforming av nye bygninger/nye elementer i eksisterende bygnings- og kulturmiljøer.
Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskap i arkitektur og arkitekturhistorie.
Faglig innhold: Basis: Bygningshistoriske og bygningstekniske undersøkelser samt verdivurderinger av det eksisterende miljøet (inngår i emne AAR4825 som tas parallelt) Prosjektering: Forbedring av eksisterende bebyggelse, eventuelt ombygging/ tilføyelse av nye bygninger/bygningselementer. Bygningstekniske og arkitektoniske vurderinger, funksjonsanalyse mht. innpassing av ny bruk, forskriftskrav mv. vil være delaspekter i prosjekteringen
Læringsformer og aktiviteter: Undervisningen vil ta utgangspunkt i et konkret bygningskompleks, der studentene vil arbeide med innsamling av grunnlagsdata, analyser av det eksisterende bygningsmiljøet, og utforme et prosjekt for utbedring, om- og/ eller utbygging av anlegget. En feltperiode vil være en nødvendig del av kurset.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4555 TRANSF 3A PROSJ RES
Transformasjon i bygget miljø 3. Arkitekturprosjektering - Ressurser og sted
Transformation in Built Environment 3. Architectural Design - Resources and Place
Faglærer: Professor Harald Høyem
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Feltarbeid

Læringsmål: En god innsikt i sammenhengen mellom kulturell identitet, sted og bygget form - en fordypning som gir spesiell kompetanse til arkitekter som arbeider i utkantsituasjoner og i fremmede kultursammenhenger.
Anbefalte forkunnskaper: 3 års basisutdannelse i arkitektur.
Faglig innhold: Generell prosjekteringserfaring
- Spesiell fokusering på de lokale ressurser ? materielle, kulturelle og menneskelige.
- Det antropologiske aspekt som faktor i utforming og transformasjon av det byggete miljø.

Læringsformer og aktiviteter: Emnet forankres i en prosjekteringsoppgave med grundige forstudier i form av et omfattende feltarbeid. Semestret starter med en introduksjonsperiode, litteraturstudier og seminarer, som forbereder dette feltarbeidet. Prosjekterings-objekt blir identifisert underveis.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4560 TREARKITEKTUR A
Trearkitektur A - Sherlock
Wooden Architecure A - Sherlock
Faglærer: Førsteamanuensis Finn Hakonsen
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: 1. Metode :
Oppmerksomheten på og anvendelse av arbeidsmetoder som er eksperimentelle, kreative og kunnskapsgenererende, for er kursets ene grunnlag.
2. Kunnskaper :
Kunnskaper om treets egenskaper, anvendelse og estetikk vil være det annet. Produksjon av materialer og bygg i lys av både tradisjonell håndverksteknikk og moderne industriell framstilling vektlegges.
Anbefalte forkunnskaper:
Faglig innhold: Med materialet tre som felles ramme og innhold vil undervisningen i kurset være med å styrke og støtte den kreative prosessen med utforskningen av materialets arkitektoniske muligheter. Tre er et organisk materiale som åpner for utfordringer. Det setter imidlertid også sine særlige krav til arkitekten. Kurset ønsker å utforske meninger og holdninger til å jobbe med tre i et prosjekt.
Læringsformer og aktiviteter: Læringsformer :
I kurset tar hver enkelt ansvar for arbeidet sitt. Dette omfatter prosesser som benyttes til å studere underveis samt metoder som benyttes til å eksperimentere og til å undersøke. I arbeidet med de arkitektoniske mulighetene er måten ideer kan komme til syne på og måten på hvordan de kan integreres i prosjektarbeidet viktig. Prosjektarbeidene foreslås utviklet gjennom et utvalg at temaer, et ensemble, som hver enkelt student utvikler i forhold til egen interesse og metode til å utforske.
Aktiviteter :
Grunnlaget for kursets aktiviteter er den enkeltes arbeid . I tillegg vil det være seminarer, ekskursjoner samt gjennomgåelser og individuell veiledning.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4565 TREKONSTRUKSJONER A
Trekonstruksjoner A
Wooden Constructions A

Faglærer: Professor Jan Helge Siem
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Målet med emnet er å gi prosjekteringserfaring der treets materialegenskaper, konstruktiv utforming og detaljering står sentralt i det arkitektoniske uttrykket.
Faglig innhold: Faglige delaspekt i emnet er: Trearkitektur, stedsanalyse, treets materialegenskaper, kjemisk og konstruktiv trebeskyttelse, brannegenskaper, konstruksjonslære rettet mot generell forståelse, eksempler på konstruksjonslære anvendt for å skape arkitektur.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet er et problembasert prosjektemne som inneholder tre prosjekt. Det siste året har temaet vært trebroer, men temaet kan være utstillingsbygg, idrettsanlegg, overdekning over kulturminner eller andre konstruksjoner der bærekonstruksjonen er en viktig del av arkitekturen. Det første prosjektet er et litteraturstudium som gir kunnskap om arkitektur, funksjon og konstruksjon om det hovedtemaet som velges for emnet. I det andre prosjektet, prosjekterer hver av studentene en konstruksjon med begrenset størrelse, f.eks. en broseksjon med 6 m spennvidde. Én eller to av de prosjekterte konstruksjonene bygges i full målestokk av studentene i fellesskap. Gjennom denne prosessen må studentene diskutere og bestemme detaljenes nøyaktige utforming hvor det tas hensyn til både arkitektonisk uttrykk og konstruksjonens virkemåte. Hovedprosjektet er prosjektering av en større konstruksjon. Dette prosjektet gjennomføres i samarbeid med byggstudenter hvor byggstudentene beregner og diskuterer de foreslåtte konstruksjonene med arkitektstudentene.
Som en del av den kreative designprosessen, vil prosjektene bli gjennomgått i fellesskap underveis i prosessen hvor arkitektonisk uttrykk og konstruktiv utforming diskuteres.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4570 VIS KOM 1A
Visuell kommunikasjon 1A
Visual Communication 1A

Faglærer: Førsteamanuensis Erling Stuart Rohde
Uketimer: Høst: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Utvikle kritisk oppfatning i relasjon til visuell framstilling og en kreativitet der en må lære å stole på egne valg og avgjørelser. Å arbeide fysisk med presentasjon av en ide - et konsept e.l. Å utvikle selvstendig tankegang i sammenheng med skapende prosesser.
Faglig innhold: Samtidsorienterte og samufunnsrelaterte problemstillinger innen estetisk visuelt uttrykk. Utvikling av en forståelse av begreper innen samtidskunsten og deres eventuelle relasjon til arkitekturen.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning, workshops.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4600 ARKITEKTUR A
Arkitektur A
Architecture A

Koordinator: Førsteamanuensis Are Risto Øyasæter
Uketimer: Vår: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglig innhold: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjektemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4602 ARK FORMG KP
Arkitektonisk formgiving/komplekse programmer - Åpent emne
Architectural Design - Complex Building Programs

Koordinator: Førsteamanuensis Helge Solberg
Uketimer: Vår: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi innsikt i praktisk anvendelse av prosjekterings- metoder og erfaring fra prosjektering av en større og kompleks bygning i bymessig sammenheng. Det legges vekt på arkitektoniske helhetsløsninger. Emnet er en videreføring av AAR4465 Arkitektur 6.
Faglig innhold: På grunnlag av et ferdig utarbeidet program med tema fra kulturliv, helse- og sosialsektoren, undervisning og forskning, forvaltning- og næringsliv, skal det prosjekteres en bygning fram til et forprosjektstadium. Det inngår fordypningselementer i bygningsskulptural komposisjon, romtyologi, konstruksjoner og design av bygningsdeler.
Læringsformer og aktiviteter: Kurset starter med en introduksjonsperiode hvor temaet belyses under samarbeide med fagspesialister og brukere. Det gjennomføres ekskursjoner og seminarer ved besøk til relevante steder og bygningsanlegg. Prosjektutviklingen er individuell, men delstudier gjøres i grupper. Generelle og temarettede forelesninger og kollokvier.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4605 BYFORMING II
Byforming og planlegging
Urban Design and Planning

Koordinator: Førsteamanuensis Gerrit Mosebach
Uketimer: Vår: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet har som mål å gi utdypende kunnskaper og ferdigheter innen emneområdet byforming ut fra virkelighetsnære prosjekt i en realistisk "setting".
Faglig innhold: Ved kursets nære tilknytning til konkrete og virkelighetsnære problemer opplæres evne til å forme bymessige omgivelser i et strategisk perspektiv, der arkitekturrelaterte tema som stedsforståelse, forming av det offentlige rom, funksjonskrav og bærekraft vil stå sentralt. Gjennom analyser og stedstolkning skal det utarbeides egnede utviklingsstrategier for stedets funksjoner, rommelige forhold og karakteregenskaper.
Planpresentasjon i forhold til berørte og andre inngår som realistiske øvelser.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, workshop, ekskursjoner, veiledning, gruppearbeid
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4610 ENERGI OG MILJØ
Energi- og miljøriktige bygninger
Energy and Environmentally Friendly Buildings

Koordinator: Professor Anne Grete Hestnes
Uketimer: Vår: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Gjennom emnet skal studentene oppnå kunnskap om og ferdighet i å utnytte sakkunnskap på temaet som premiss i prosjektering av bygninger. Studentene skal også lære å analysere eksisterende bygningers og egne prosjekters egenskaper med hensyn på energi og miljø.
Anbefalte forkunnskaper: Deltakelse i emnet forutsetter at en samtidig tar emnet AAR4915 Energibruk, eller at dette er tatt som prosjektemne tidligere.
Faglig innhold: Prosjektering av energi- og miljøriktige bygninger. Tema som belyses er energibruk, materialbruk, arealbruk, miljøbelasting, krav til inneklima, m.m.
Læringsformer og aktiviteter: I emnet vil det bli gitt enten en stor eller flere mindre prosjekteringsoppgaver. I tillegg vil det bli gitt øvinger i analyse av prosjektenes energi- og miljørelaterte egenskaper.
Kursmateriell: Forelesningsnotater og publikasjoner relevante for den/de spesifikke prosjekteringsoppgavene som blir gitt.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4613 EIENDOMSFORVALTNING
Bygg- og eiendomsforvaltning
Real Estate and Facilities Management

Koordinator: Professor Tore Haugen
Uketimer: Vår: = 15 SP
Tid: Undervises ikke studieåret 2004-2005
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Kurset skal gi en innføring og kunnskap om de ulike oppgavene for en byggeherre og eiendomsforvalter med fokus på bruks- og FDV-fasen. Kurset skal også gi kunnskap og erfaringer med bruk av ulike IKT-verktøy.
Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Faglig innhold: I bygg- og eiendomsutvikling settes hovedfokus på byggherrens og eiendomsforvalterens perspektiv. Det omfatter markedsforhold, økonomiske analyser, investering og finansiering, juridiske forhold, anskaffelser og innkjøp. Knyttet til forvaltning inngår FDVU-planlegging (forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling), organisering, budsjettering og økonomisk styring m.m. Det legges i kurset vekt på å skape en helhetlig forståelse knyttet til begrepet Facilities Management (FM). FM defineres som den integrerte planlegging, gjennomføring og ledelse av bygg- og eiendommer med service og hjelpemidler, som bidrar til en effektiv innarbeiding av mål for virksomheten.
Det vil bli lagt vekt på casestudier der en studerer hvordan ulike bedrifter utvikler og forvalter sine næringseiendommer, og hvordan en tilrettelegger arbeidsplasser og lokaler der en tar hensyn til både bygning, brukerne av bygninger og bedriftens aktiviteter. Prosjektoppgavene kan omfatte vurdering av nye kontorløsninger, nye konsept for helse og omsorg og bygninger for mer industriell produksjon m.m.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og workshops. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid. Forelesninger kan bli koordinert med fag TBA4170 Bygningsforvaltning ved IVT-fakultetet.
Kursmateriell: Kurskompendium og utvalgte lærebøker.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4615 IND FORMGIVING A
Industriell formgiving
Industrial Design

Koordinator: Professor II Odd Thorsen
Uketimer: Vår: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studentene skal få innføring i aktuelle designfaglige problemstillinger i et arkitektonisk konsept med fokus på

produktdesign. Det legges vekt på prosjekterings- og produktutviklingsmetodikk, dessuten modellarbeide i full skala av egne designløsninger. Kurset deles i 2 emneblokker, en for teori med 7,5 Sp og en for prosjektering med 15 Sp.
Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskaper i arkitektur.
Faglig innhold: Den teoretiske delen består av forelesninger innen ulike designområder, øvelser i analyser og arbeidsmetodikk. I prosjekteringsemne legges det vekt på å utvikle enkeltprodukter eller systemer enten som selvstendige eller arkitekturintegrerte elementer. Disse oppgavene skal gi forståelse for design- og produktutvikling, metodikk og produksjonsmåter.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og arbeid i grupper eller individuelt, obligatoriske øvelser og felles ekskursjoner.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER				

AAR4620 INTERIØR PROSJ
Rom og lys: Interiørprosjektering
Room and Light

Koordinator: Førsteamanuensis Barbara Matusiak
Uketimer: Vår: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emne skal øke generell prosjekteringskompetanse. Formgiving og prosjektering av rom skal tilnærmes ved å studere samspillet mellom rom, form, lys, materialer og de menneskelige mål. Nærheten til detaljen skal etterstrebes.
Anbefalte forkunnskaper: Grunnundervisning for studenter ved Fakultet for arkitektur og billedkunst.
Faglig innhold: Spesielt fokus vil bli lagt for virkning av lys i arkitektonisk sammenheng.
Læringsformer og aktiviteter: Emne vil ha variert undervisningsform fra forelesninger og seminarer til modellstudier i lyslaboratoriet.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4625 TEORI OG EKSP A
Teori og eksperimentering A
Theory and Experimentation A

Koordinator: Førsteamanuensis Svein Wolle
Uketimer: Vår: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet tar opp idestrømninger og formuttrykk i samtidsarkitekturen i den vestlige verden. Hensikten er å bevisstgjøre studentene om egne holdninger og forutsetninger i en studie- og arbeidssituasjon.
Faglig innhold: Teoretiske studier, skulputrale- og arkitektoniske formingsoppgaver.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og workshops.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4630 VIS KOM 2 A
Visuell kommunikasjon 2 A
Visual Communication 2 A

Koordinator: Professor Paul Brand
Uketimer: Vår: = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Utvikling av konseptuelle form-, farge- og rom prosjekter, relatert til aktuelle arkitektoniske, kunstneriske problemstillinger. Parallelt til prosjektene utvikles de praktiske emnene som tegning, fargebruk og modellering.
Faglig innhold: Utvikling av evnen til å ta i bruk tilegnet kunnskap innen emneområdet i relasjon til arkitektur og dertil relaterte områder.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4800 ARKITEKTUR B
Arkitektur B

Architecture B

Faglærer: Førsteamanuensis Are Risto Øyasæter
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglig innhold: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjekt- og kunnskapsemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4804 ARKANT
Arkitektur og antropologi
Architecture and Anthropology

Faglærer: Professor Harald Høyem
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: En god forståelse av arkitektur som kulturelt fenomen.
Faglig innhold: - Likheter og forskjeller i arkitekters og antropologers tilnærmingsmåter ved tolking av fysiske omgivelser.
- Kulturbegrepet generelt og spesielt knyttet til forming og bruk av fysiske omgivelser.
- Teknikker ved feltarbeid.
Læringsformer og aktiviteter: Seminarer, feltarbeid med case studier, litteraturstudier, essayskriving. Kurset gjennomføres i samarbeid med Sosialantropologisk institutt, og med bidrag fra École d´Architecture et de Paysage de Bordeaux, og med École d´Architecture de Paris ? Belleville.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4808 ARKITEKT SCENOGRAFI
Arkitektonisk sceneografi
Architectural Scenegraphy

Faglærer: Professor Ola Steen
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi generell, teoretisk kunnskap om midlertidige, arkitektoniske installasjoner anvendt i sceniske kunstarter og i film-, video- og TV-produksjon. I tillegg praktisk kunnskap om virkemidler og arbeidsmetoder ved planlegging og prosjektering av utstillingsscenografi.
Anbefalte forkunnskaper: Gjennomført grunnutdanning ved Fakultet for arkitektur og billedkunst. Etter særskilt søknad kan også godkjennes emnekombinasjoner ved Institutt for drama, film og teater og yrkeserfaring fra scenografisk arbeid.
Faglig innhold: Emnet skal gi en oversikt over kategorier av arkitektoniske installasjoner og scenografiske konsepter. Dessuten skal et konkret prosjekt analyseres og evalueres.
Læringsformer og aktiviteter: Kollokvieforelesninger og øvinger. Selvstudium med veiledning. Befaringer ved frie kunstinstitusjoner. Kompendium med litteraturliste og eksempelsamling
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4812 BOLIGHISTORIE
Boligens teori og historie
Theory and History of Housing

Faglærer: Professor Sven Erik Svendsen
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal utvikle forståelse for boligens historie og kulturelle forutsetninger og arkitektoniske utvikling.
Anbefalte forkunnskaper: Kunnskaper innen arkitektur/planlegging eller samfunnsvitenskapelig kunnskap innen sosiologi, antropologi eller omgivelsespsykologi.
Faglig innhold: Emnet vil gi en innføring i boligens historiske utvikling med vekt på Europa i nyere tid og ulike boligtypers elementer og oppbygging, samt i samfunnsmessige og kulturelle forutsetninger for moderne boligproduksjon.
Anbefalt prosjektemne for høstsemester: AAR4510 Boligprosjektering
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og seminarer supplert med litteraturstudier og øvinger. Det skal avslutningsvis utarbeides en skriftlig presentasjon og miniforelesning om et avtalt tema innenfor emnet.
Kursmateriell: Hva er god boligsak? (Svendsen, Hvattum (red) 1996). Sosial boligbygging i Norge 1740-1990 (Brantenberg, 1996). Sosial boligbygging i Europa 1335-1985 (Brantenberg, 1996). Byboligen - på vei mot en ny boform (Brantenberg, 1997). Hus i hage - privatliv og fellesskap i små og store boligområder (Brantenberg, 2002). Øvrig litteratur vil bli annonsert ved kursstart.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4814 BOLIGKUNNSKAP
Boligkunnskap
Housing Design Knowledge
Faglærer: Professor Sven Erik Svendsen
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Formålet med emnet er å gi innsikt i boligprosjekteringens teoretiske og metodiske grunnlag.
Anbefalte forkunnskaper: Minst tre års grunnleggende arkitektstudie.
Faglig innhold: Emnet skal gi økt kunnskap om det metodiske grunnlaget for boligprosjektering, i boligens elementer og skal dessuten gi en innføring i forutsetningene for planlegging og utforming av boliger og boligområder.
Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4510 Boligprosjektering.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet vil bestå av forelesninger, seminarer og gjennomgåelser av obligatoriske øvinger.
Kursmateriell: Opplyses ved kursstart.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4816 BYØK PLANL METODE
Byøkologisk planlegging. Metode
Urban Ecological Planning. Method
Faglærer: Professor Hans Christie Bjønness
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Undervises ikke studieåret 2004-2005
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi metodekunnskap som kan nyttes i feltbasert prosjektarbeid på et byøkologisk grunnlag. Kurset vil også legge en metodisk basis for lokalsamfunns-samarbeid og utviklings-praksis ("development ? practice").
Faglig innhold: - Kristisk gjennomgang av meny for aksjonsplanlegging ("Integrated Action Planning").
- Prosjektplanleggings ? metode (LFA) med deltaker-, problem- og målanalyser og planleggingsmatriser etter FN og NORAD standard.
- Metoder for deltakende forskning og deltakende observasjon.
- "Case study" metode i utviklingsstudier.
- Metoder for lokalsamfunns - samarbeid ? og forståelse.
- Lokal kartlegging og grensesetting.
- Evaluering i utviklingssamarbeid.
Læringsformer og aktiviteter: Det vil være innledende seminarer både i Norge og i et utviklingsland. Det forutsettes aktiv deltakelse i gruppearbeid. Kompendium med pensumlit.
Vurderingsform: Muntlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
MUNTLIG EKSAMEN			1/1	D

AAR4820 BYØK PLANL TEORI
Byøkologisk planlegging. Teori
Urban Ecological Planning. Theory
Faglærer: Professor Hans Christie Bjønness
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Undervises ikke studieåret 2004-2005

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: - Innføring i teoretiske kunnskaper om "øko-utvikling" og byøkologi med vekt på transformasjons-studier av byer i den tredje verden. Sentralt er anvendt teori?kunnskap som kan nyttes i feltbasert prosjektarbeid.
- Teoristudiet vil ha et utviklings-teoretisk utgangspunkt. Grunnlag skal legges for anvendt terminologi for by-økologiske problemstillinger.

Faglig innhold: - Fattigdomsteori og alternative utviklingsstrategier.
- Utviklingsteori.
- Alternative paradigmer for samfunnsutvikling.
- Territorial og kontekstuell planlegging basert på lokale løsninger.
- Rammeverk for byøkologisk planlegging.
- Urbanisering i utviklingsland. Bystruktur og transformasjon.
- Bærekraftig byutvikling ? ulike tolkninger.
- Bymiljø og infrastruktur ledet utvikling.
- Arealbruk og eiendomsforhold i utviklingsland.
- Kulturell kontinuitet og byhistorisk autentisitet.
- Planleggingsteori (introduksjon).
- Kommunikativ planlegging for utvikling av det sivile samfunn.

Læringsformer og aktiviteter: Det vil være innledende seminarer både i Norge og i et utviklingsland. Det forutsettes aktiv deltakelse i gruppearbeid. Seminarer og forelesninger. Kompendium med pensumlit.

Vurderingsform: Muntlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
MUNTLIG EKSAMEN			1/1	D

AAR4825 DOKUM OG ANALYSE
Bygningsdokumentasjon og tilstandsanalyse
Survey, Documentation and Analysis of Existing Buildings

Faglærer: Professor Eir Ragna Grytli
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi en innføring i bygningsvernets viktigste teorier og metoder, og om hvordan kunnskap ervervet gjennom disse metodene kan legges til grunn for planlegging av tiltak på eksisterende bebyggelse.
Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskap i arkitektur og arkitekturhistorie.
Faglig innhold: Verneteori.
Kildestudier for bygningshistorisk dokumentasjon.
Oppmåling av bygninger.
Teknisk tilstandsanalyse.
Bygningsarkeologi
Læringsformer og aktiviteter: Undervisningen består av forelesninger, øvinger og demonstrasjoner samt selvstudium. Forelesere vil være tilkalte eksperter fra ulike relevante emneområder i tillegg til instituttets eget personale.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4826 EIENDOMSPROSJEKT
Eiendomsutvikling - prosjekt
Real Estate Development - Project

Faglærer: Førsteamanuensis Gerrit Mosebach
Uketimer: Høst: 12Ø = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studentene skal få praktisk erfaring i det å utvikle en eiendom for salg, eller for verdistigning.
Faglig innhold: Prosjektet vil dreie seg om å utvikle et sammensatt område. Utviklingen skal bestå i å vurdere den eksisterende situasjonen (plansituasjonen, tilstandsvurdering osv) og foreta et mulighetsstudie, utarbeide et eller flere utviklingskonsept for endring av den eksisterende situasjonen. Konseptet bør normalt ledsages av kostnadsoverslag, markedsføringsplan, finansieringsplan og eventuelt detaljering av konseptet der dette er viktig for å oppnå forståelse.

Vurderingsform: Oppgave

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
OPPGAVE				

AAR4828 EIENDOMSUTVIKLING
Eiendomsutvikling
Real Estate Development

Faglærer: Professor Tor Medalen
Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studentene skal lære å planlegge og gjennomføre en eiendomsutviklingsprosess.
Anbefalte forkunnskaper: 3 år ved Fakultet for arkitektur og billedkunst eller tilsvarende
3 år ved IVT-fakultetets relevante studieretninger eller tilsvarende
Faglig innhold: Faget inneholder:
- Eiendomsutvikling og planlegging
- Arealbrukskunnskap (bolig- og næringsareal)
- Lokaliseringsteori
- Økonomisk og markedsmessig vurdering av eiendomsutviklingsprosjekt
- Eiendomsporteføljer
- Eiendomsutviklingsprosessen og avtaler

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger og seminar
Kursmateriell: Lærebok
Rapporter
Kompendium
Vurderingsform: Oppgave/Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
OPPGAVE		1/3		
SKRIFTLIG EKSAMEN			2/3	A

AAR4830 ENKLE PROGRAMMER B
Enkle programmer B
Simple Programs B

Faglærer: Førsteamanuensis Ole Jørgen Bryn
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Prosjektering av enkle bygninger ned på detaljnivå ved hjelp av dataprogrammer og "håndarbeid" Lære en prosjekteringsmetodikk samt grafisk uttrykk.
Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Faglig innhold: Lære å bruke flere programmer og teknologier samtidig.
Læringsformer og aktiviteter: Workshop og forelesning.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4835 EST KOM
Estetisk kommunikasjon
Visual Aesthetics

Faglærer: Førsteamanuensis Eivind Kasa
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Estetisk kommunikasjon er først og fremst et teoretisk fag. Det undersøker estetiske problemstillinger innenfor arkitekturen, og generelle estetiske spørsmål slik de er relevante for denne.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og skriftlige øvinger som i enkelte tilfelle kan kombineres med praktiske.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4840 FORSK MET ARK PLANL
Forskningsmetoder for arkitekter og planleggere
Research Methods for Architects and Planners

Faglærer: Professor Ann Carolyn Mo
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenten skal lære å skrive et prosjektforslag, utføre et forskningsprosjekt og skrive en forskningsrapport. Studenten skal lære å lese og vurdere ulike forskningsrapporter med ulikt metodegrunnlag. Studenten skal bli fortrolig med statistiske og kvalitative metoder (case studie).
Faglig innhold: Emnet skal gi nødvendig forskeropplæring til studenter som skal bruke forskningsmetoder i en oppgave.
Læringsformer og aktiviteter: Det gis en gjennomgåelse av forskningsmetoder (hypoteseprøvende vs. hypotesegenererende, deduktive vs. induktive) i henhold til aktuelle prosjekter og litteratur om forskningsmetode. Bidrag kan gis av gjesteforelesere. Studentene skal gjennom presentasjon av egne prosjektideer lære å vurdere egne og andres forskningsdesign. Studentene skal utarbeide skriftlig underlag for det de presenterer i form av prosjektbeskrivelse.
Kursmateriell: Fritt valgt litteratur. Et kompendium er tilgjengelig. Arkitekturbiblioteket har en hylle med litteratur på stengt reserve
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER				

AAR4845 LANDSKAPSPLANL & GIS
Landskapsplanlegging og GIS
Landscape planning and GIS

Faglærer: Førsteamanuensis Alf-Ivar Oterholm
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmå l: Innføring og trening i økologisk basert landskapsplanlegging på oversiktsnivå, med hovedvekt på analysemetoder. Innføring i vektor- og rasterbasert geografisk informasjonssystem (GIS) som analyse- og planleggingsverktøy.
Faglig innhold: Egnethetsanalyse av muligheter og begrensninger i landskap og naturgrunnlag ut fra økologiske og ressursmessige betraktninger. Problemstillinger i ulike planoppgaver. Kulturlandskap, landskapskomponenter og landskapsøkologi. Landskapsopplevelse og visuelle landskapsanalyser. Datagrunnlag, analyseteknikker, modelltyper. Bruk av GIS i analyse av areal og terreng.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer, gruppearbeid og dataøvinger. Pensumlitteratur. Samarbeid med studenter fra andre fakulteter.
Kursmateriell: Kompendium.
Vurderingsform: Muntlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
MUNTLIG EKSAMEN			1/1	D

AAR4850 LYS OG BELYSNING
Lys og belysning
Principles in Lighting

Faglærer: Førsteamanuensis Barbara Matusiak
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvingsarbeider

Læringsmål: Etablere grunnleggende forståelse for de viktigste prinsippene for utforming av belysning i bygninger, med hovedvekt på dagslys.Samtidig etablere en faglig plattform for samarbeid med lystekniske konsulenter i arkitektpraksis.
Faglig innhold: Hovedbegrepene innenfor fotometri og lysteknikk, grunnleggende fotometriske lover, øyets reaksjon på lys og de viktigste synsfaktorene for arbeidsplassbelysning, dagslys som lyskilde, dagslysdata og beregninger i henhold til Byggeforskrift, dagslysets betydning for arbeidsmiljø og trivsel, oversikt over elektriske lyskilder og deres egenskaper, utforming av armaturer og belysningsberegning.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og seminarer, demonstrasjoner, ekskursjon, laboratorieøvinger i kunstig himmel og studieoppgaver. Forelesningene er i hovedsak felles med emnet Lys og belysning som undervises for elektroteknikk studenter.
Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel

SKRIFTLIG EKSAMEN D

AAR4860 PLAN OG BYGGESAK
Plan- og byggesaksbehandling
Plan and Building Regulations

Faglærer: Professor Tore Haugen
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Undervises ikke studieåret 2004-2005
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi innføring i lover og forskrifter knyttet til plan- og byggesaksbehandling, og erfaring for hvordan dette gjøres i praksis sett fra både arkitekt, utbygger og myndighetssiden.
Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Faglig innhold: Emnet skal gi kunnskap om planprosessen med fokus på regulerings- og bebyggelsesplanlegging, og bygge-saksbehandling i samsvar med byggesaksreformen 1997. Byggesaksbehandlingen vil ha fokus på forhåndskonferansen, rammesøknad og kontrollplaner for prosjektering og utførelse. Det legges vekt på å belyse plan- og byggesaksbehandling både sett fra arkitektens/planleggerens perspektiv og fra myndighetssiden.
Gjennomføringen vil bli basert på forelesninger med teori og prosjekteksempler fra Trondheim. I tillegg til innføringen i lover og forskrifter, vil det bli lagt vekt på samspillet i byggeprosessen mellom aktørene på privat og offentlig side. Prosjektoppgaven vil omfatte evaluering av en byggesak i Trondheim, eller utarbeiding av grunnlag for en rammesøknad i et byggeprosjekt.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og workshop. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid. Emnet SIA40AA inngår som en del av undervisningen.
Kursmateriell: Kurskompendium og utvalgte lærebøker.
Vurderingsform: Skriftlig/Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN			1/2	C
ARBEIDER		1/2		

AAR4870 PROSJ MET PROGRAM
Prosjekteringsmetoder og programmering
Architectural Design and Programming

Faglærer: Professor Ola Steen
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi kunnskap om metoder for systematisk utvikling av arkitekturprosjekter for større og komplekse bygninger, og det skal gi innsikt i arkitektens oppgaver som prosjekteringsleder for tverrfaglige team.
Faglig innhold: Det legges vekt på det teoretiske grunnlaget for prosjekteringsprosessene, og forholdet mellom premiss og løsning.
Prosjekteringsmetoder og programmer belyses gjennom konkrete arkitektureksempler.
Begrepene styring og kvalitetssikring utdypes i forhold til funksjonsanalyser, ide- og konseptutvikling, formingsprosesser og fysisk gjennomføring.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og kollokvier, case studies som gruppearbeide og individuelle arbeidsrapporter med gitte krav til innholdstemaer og presentasjonsform.
Kompendium og eksempelsamling.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER				

AAR4873 SECTIONS
Sections - Introduction to Norwegian Built Environment
Sections - Introduction to Norwegian Built Environment

Faglærer: Professor Sven Erik Svendsen
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: The course is recommended for foreign exchange students and is meant as an introduction to Norwegian architecture and the built environment. The objective is to give a basic understanding of developments in the Norwegian society in general and more specifically of current trends in the architectural profession and the built environment locally and nationally.

Faglig innhold: Architectural history.
Regional and urban planning.
Landscape and environmental studies.
Housing and urban design.
Technological aspects.
Læringsformer og aktiviteter: Seminars.
Excursions as sections through regional and urban landscapes.
Visits to professional practices.
Course report.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4875 TRANSF 1B ARK FORM
Transformasjon i bygget miljø 1 B Arkitektur/form og funksjon
Architecture/Form and Function

Faglærer: Professor Elin Corneil
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Å utdype forståelsen av arkitekturen sett som en arv basert i menneskelige og kulturelle forhold. Dette er utgangspunktet for en kritisk vurdering av prioriteringer og fortolkninger i feltet mellom design og programmering i arkitekturen. Historiske og alternative eksempler legges fram og diskuteres gjennom forelesninger og seminarer.
Læringsformer og aktiviteter: Kurset gjennomføres i samarbeid med AAR4545 Transf 1A ark & landsk.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4880 TREARKITEKTUR B
Trearkitektur B - Sherlock
Wooden Architectur B - Sherlock

Faglærer: Professor Knut Einar Larsen
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Kunnskap om treets egenskaper, anvendelse og estetikk.
Faglig innhold: Tradisjonsbaserte kunnskaper og historiske eksempler.
Treets grunnleggende kvaliteter og egenskaper.
Konstruksjon, sammenføyninger og overflater.
Arkitektoniske uttrykk ved trearkitektur i helhet og detaljering.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer , ekskursjoner og befaringer.
Deloppgaver.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4885 TREKONSTRUKSJONER B
Trekonstruksjoner B
Wooden Constructions B

Faglærer: Professor Jan Helge Siem
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Målet med emnet er å gi kunnskaper der treets materialegenskaper, konstruktiv utforming og detaljering står sentralt i det arkitektoniske uttrykket.
Faglig innhold: Faglige delaspekt i emnet er: Trearkitektur, stedsanalyse, treets materialegenskaper, kjemisk og konstruktiv trebeskyttelse, brannegenskaper, konstruksjonslære rettet mot generell forståelse, eksempler på konstruksjonslære anvendt for å skape arkitektur.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet er et kunnskapsorientert emne som gjennomføres som forelesninger, seminarer og workshops. Disse blir gjennomført slik at de er tilpasset framdriften i prosjektoppgavene i emnet AAR4565 Trekonstruksjoner A. En ekskursjon er en

viktig del av emnet.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4890 VIS KOM 1B
Visuell kommunikasjon 1B
Visual Communication 1B
Faglærer: Førsteamanuensis Erling Stuart Rohde
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Å gi et innblikk i metoder og anvendelse av visuell presentasjon som praktisert av billedkunstnere og arkitekter.
Faglig innhold: Samtidsorienterte og samfunnsrelaterte problemstillinger innen estetisk visuelt uttrykk. Utvikling av en forståelse av begreper innen samtidskunsten og deres eventuelle relasjon til arkitekturen.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning, Forelesninger.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4895 VIS KOM 3
Visuell kommunikasjon 3
Visual Communication 3
Faglærer: Professor Paul Brand
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Å gi et innblikk i metoder og anvendelse av visuelle presentasjons former.
Faglig innhold: Faget vil ta for seg grafiske og fargemessige problemstillinger i forhold til kommunikasjon og informasjon.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4900 ARKITEKTUR B
Arkitektur B
Architecture B
Faglærer: Førsteamanuensis Are Risto Øyasæter
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglig innhold: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjekt- og kunnskapsemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4905 BYFORMINGSTEORI
Byformingsteori
Urban Design Theory
Faglærer: Professor Ann Carolyn Mo
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Formidle forståelsen av en teoretisk ramme for dagens byplanlegging.
Faglig innhold: Nyere planhistorie og byformingsteorier - delvis med utgangspunkt i kunnskapsområder utenfor arkitektfaget. Egner seg

som støttefag til "Byforming II".
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, pensumlitteratur og seminarer. En del gjesteforelesninger.
Karakter settes på basis av tre korte essays med bakgrunn i pensumlitteraturen.
Kursmateriell: En biblioteksbok valgt fra en liste, kompendier.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER				

AAR4910 BYGGEMATERIALER
Byggematerialer. Materialenes egenskaper, anvendelse og estetikk.
Building Materials. The caracter, application and aesthetic of materials.

Faglærer: Førsteamanuensis Finn Hakonsen
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Å gi et forståelses - og kunnskapsgrunnlag for den enkelte. Dette på en måte slik at man styrker evnen til å gjøre bevisste valg og til å være operativ i arbeidsprosessen.
Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Faglig innhold: Kunnskaper om byggematerialenes egenskaper, anvendelse og estetikk.
1.Egenart: Struktur, holdbarhet, styrke, taktilitet og uttrykk.
2.Anvendelse: Bearbeiding, detaljering, økonomi, ressursbruk and FED.Konsekvenser relatert til energi- og miljøvennlig bygging.
3.Arbeidsmetoder hvor kunnskaper om og forståelse av materialer er sentrale i den kreative prosessen til å finne de arkitektoniske uttrykkene.
Læringsformer og aktiviteter: Metode : I kurset arbeides det i varierende grupper med à 2 studenter. Hver enkelt gruppe tar for seg ett materiale og undersøker ulike kvaliteter ved dette. Det vil også bli små prosjekteringsoppgaver for å lære om anvendelse av kunnskapene. Hver enkelt forplikter seg til å dele sine kunnskaper med de øvrige kursdeltakere. Etter kurset vil det bli gitt ut et kompendium som inneholder materialet som framkom i perioden.
Oppgaven : Hver gruppe starter med å tegne 1 horisontaldetalje av et hjørne samt 3 vertikaldetaljer i mål 1 : 5. Disse bør vise overgang bakke/vegg, vegg/tak og vindu/vegg. Det jobbes i hver gruppe med ett materiale som vil bli valgt på den første samlingen. Hver gruppe får tildelt ett materiale å tegne detaljer av. Studie av det samme materialet benytter gruppen også i sin rapport.
Arbeidsmåte : Det jobbes i gruppen à 2 personer med hele oppgave 1. Oppdeling i grupper foretas av faglærer på den første samlingen. Det arbeides i grupper med 2 studenter i hver. I deloppgave 1 skrives et essay og i deloppgave 2 utføres en liten prosjekteringsoppgave. Studentene deltar aktivt i undervisningen ved å forelese og diskuterer.
Temaforelesninger og fellesgjennomgåelser.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4913 EKSP I TEAM TV PROSJ
Eksperter i team, tverrfaglig prosjekt
Experts in Team, Interdisciplinary Project

Faglærer: Førsteamanuensis Eileen Garmann Johnsen
Uketimer: Vår: 5Ø+7S = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Deltakelse alle onsdager

Faglig innhold: Alle øvrige opplysninger er i "Felles emnebeskrivelse for hele NTNU for studieåret 2004/05", se egen side i studiehåndboken.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		100/100		

AAR4915 ENERGIBRUK
Energibruk- og ressursbruk i bygninger
Energy- and Resource Use in Buildings

Faglærer: Professor Anne Grete Hestnes
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnets formål er å gi studentene en generell forståelse av vår energi- og ressurssituasjon og å gi en bred innføring i aktuelle muligheter for utforming og teknisk utrusting av bygninger med sikte på miljø-optimal bruk av energi og andre ressurser.

Anbefalte forkunnskaper: Emnet vil være obligatorisk for studenter som tar prosjektemner på samme tema. Det kan også tas som frittstående kunnskapsemne.

Faglig innhold: Tema presentert er: Ressursbegrepet. Norges energi- og ressurssituasjon. Energibruk i bygninger. Miljøkonsekvenser av energi- og ressursbruk ved lokalisering, utforming, produksjon, og drift av bygninger. Ulike tiltak for å redusere energibruk og/eller miljøbelastning.
Læringsformer og aktiviteter: Kunnskapsstoffet presenteres i forelesninger og gjennom litteraturstudier. I tillegg gis obligatoriske øvinger som dels gir erfaring i bruk av analyseverktøy og dels gir studentene mulighet til å prøve ut aktuelle løsninger i gitte situasjoner.
Kursmateriell: Lechner, N. "Heating, Cooling, Lighting. Design Methods for Architects", ISBN 0-471-24143-1.
Diverse forelesningsnotater.
Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN			1/1	D

AAR4920 EST KOM
Estetisk kommunikasjon
Visual Aesthetics

Faglærer: Førsteamanuensis Eivind Kasa
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Estetisk kommunikasjon er først og fremst et teoretisk fag. Det undersøker estetiske problemstillinger innenfor arkitekturen, og generelle estetiske spørsmål slik de er relevante for denne.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og skriftlige øvinger som i enkelte tilfelle kan kombineres med praktiske.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4925 IND FORMGIVING B
Industriell formgiving B
Industrial Design B

Faglærer: Professor II Odd Thorsen
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studentene skal få innføring i aktuelle designfaglige problemstillinger i et arkitektonisk konsept med fokus på produktdesign. Det legges vekt på prosjekterings- og produktutviklingsmetodikk, dessuten modellarbeid i full skala av egne designløsninger. Kurset deles i 2 emneblokker, en for teori med 7,5 Sp og en for prosjektering med 15 Sp.
Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskaper i arkitektur.
Faglig innhold: Den teoretiske delen består av forelesninger innen ulike designområder, øvelser i analyser og arbeidsmetodikk. I prosjekteringsemne legges det vekt på å utvikle enkeltprodukter eller systemer enten som selvstendige eller arkitekturintegrerte elementer. Disse oppgavene skal gi forståelse for design- og produktutvikling, metodikk og produksjonsmåter.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og arbeid i grupper eller individuelt, obligatoriske øvelser og felles ekskursjoner.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER				

AAR4930 INDUSTRIKULTUR
Industrikultur
Industrial Architecture, Theory and History

Faglærer: Professor Elin Corneil
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Kurset tar for seg modernismens kilder fra industrialiseringens mange epoker og formidler tolkninger av slike kilder og deres betydning for arkitekturen.
Casestudier illustrerer arkitektoniske og ingeniørtekniske byggverk fra 1700-tallet og fram til i dag. Forelesninger berører forholdet mellom slike eksempler og teoretiske, estetiske aspekter i arkitekturen.
Faglige delaspekt:
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og seminarer. Studentene presenterer casestudier i seminar. Engelsk/ norsk ko

mmunikasjon.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4935 LYS OG ROM
Virkning av lys i arkitektonisk sammenheng
Light and Space
Faglærer: Førsteamanuensis Barbara Matusiak
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emne skal utvikle kompetanse på virkning av dagslys og kunstlys i arkitektonisk sammenheng.
Anbefalte forkunnskaper: Grunnundervisning for studenter ved Fakultet for arkitektur og billedkunst. Grunnemne for studenter fra andre fakultet.
Faglig innhold: Emne skal gi grunnlegende kunnskaper om elektriske lyskilder, dagslys som lyskilde, lysfordeling i rom, modelleringsevne av lyset, visuell persepsjon av lys og farger, armaturdesign og integrasjon av armaturer i rommets interiør.
Læringsformer og aktiviteter: Emne gjennomføres som forelesninger, demonstrasjoner, full-skala forsøk i romlaboratoriet, dataøvinger ved hjelp av lyssimuleringsprogrammer.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4937 OMGIVELSESESTETIKK
Omgivelsesestetikk og stedsstudier
Enviromental Aestetichs and Place Studies
Faglærer: Professor Birgit Cold
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi innsikt i teori og metode innen omgivelsesestetikk, arkitektur og stedsstudier, som bl a anvendes i en konkret stedstudie.
Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskaper i arkitektur, fysisk planlegging eller samfunnsfag. Emnet egner seg til å studere i sammenheng med kurs innen arkitektur, byforming og planlegging og samfunnsfag, som handler om relasjoner mellom mennesket og de fysiske omgivelser.
Faglig innhold: Emnet skal gi en generell forståelse av sammenheng mellom et steds utforming, arkitektur, og menneskets oppfattelse, forståelse og vurdering av det. Programmering, planlegging, utforming og vurdering av steder baseres på forståelse av en stedskontekst og av lekfolks og eksperters prefranser. Hvert emne følges opp av en teoretisk eller praktisk øving. Emnet dreier seg om teoretisk og empirisk kunnskap innen de tverrdisiplinære felt omgivelsesestetikk, omgivelsespsykologi og stedsteorier. Oppfattelse (persepsjon), iakttakelse, analyse, forståelse og vurdering av omgivelsenes utforming og karakter inngår i øvingene og i en stedsstudie.
Læringsformer og aktiviteter: Seminarer med presentasjon og diskusjon av teorier og metoder innen omgivelsesestetikk, arkitektur-stedsforståelse og stedsvurdering. Studenter legger frem sine øvinger på hvert seminar og de diskuteres. En stedsstudie gjennomføres som gruppearbeid eller individuelt arbeid.
Kursmateriell: Cold, B. (1988-2003) Arkitekturevaluering i teori og praksis. NTNU, Trondheim.
Cold, B. (2003) Foreløpig utgave av kapittel 1 - 4: Omgivelsesestetikk og velvære. NTNU, Trondheim.
Cold, B. (2002). Utdrag fra prosjektet "Skoleanlegget som lesebok" (Cold, 2003), om Gåturmetoden ---(s.47-59) og Resultater og diskusjon fra fire empiriske undersøkelser (s 92-98, + s 103, Seland). NTNU, Trondheim.
Nasar, J. L. (2000) The evaluative Image of Places. I, W. B. Walsh, K. H. Craik and R. H. Price (eds): Person-Environment Psychology. New Directions and Perspectives. Second Edition. Lawrence Erlbaum Ass. Publ., London.
Fallan, K. (2003). Den sømløse vev av sosio-design. NTNU, Trondheim.
Lappegard Hauge, Å. (2003). Semantisk differensial. NTNU, Trondheim
Johannsen, C. (2003) The Gap. Experts versus Lay People. NTNU, Trondheim
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4945 PLANL I ULAND
Planlegging og bygging i utviklingsland.
Planlegging and Construction in Developing Countries.
Faglærer: Professor Hans Christie Bjønness
Uketimer: Vår: = 7.50 SP

Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: - Emnet skal gi innføring i grunnleggende forutsetninger og anvendbar kunnskap for gjennomføring av planlegging, infrastruktur og byggevirksomhet på et bærekraftig grunnlag i utviklingsland.
- Metode for prosjekt-planlegging av utviklingstiltak læres og blir praktisert.

Faglig innhold: - Alternativ utviklingsteori, ?øko-utvikling? og prinsipp for territorial samfunnsutvikling og planlegging.
- Bosetting og boligproblem og politikk i utviklingsland.
- Rolle til infrastruktur i utvikling og byplanlegging.
- Bygg og alternativ materialbruk i utviklingsland.
- Kulturell kontinuitet og diversitet i utvikling.
- Planlegging under krise og etter katastrofer.
- Rolle til CBOs, NGOs og INGOs i utvikling.
- Deltaker-, problem- og målorientert-prosjektplanleggings-metode (LFA) skal læres og anvendes på gruppearbeid. Prosjektforslag beskrivelse skal gjennomføres etter FN / NORAD mal.
- Prosjektevaluering.

Læringsformer og aktiviteter: Emnet er et samarbeid mellom flere institutt ved Fakultetet for arkitektur og billedkunst, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse. Det legges vekt på tverrfaglige seminarer med innledere også fra andre fakultet og fagfolk med bistandsrelevant erfaring. Eksempel (?case? - studier) presenteres og drøftes. En øvingsoppgave skal gjennomføres som gruppearbeid.
Emnet undervises felles med AAR4230.
Kompendium med pensumlit.

Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN			1/1	D

AAR4950 PROGRAMMERING
Programmering og evaluering av bygninger
Programming and Evaluation of Buildings

Faglærer: Førsteamanuensis Geir Karsten Hansen
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi basiskunnskap om programmering av byggeprosjekt med behovs- og virksomhetsanalyser, og metoder for evaluering av bygninger i bruksfasen.
Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Faglig innhold: Kurset vil ha fokus på programmeringsfasen som strekker seg fra byggherrens første ide om et byggeprosjekt, med behovsutredning og virksomhetsanalyser, frem til ferdig behandling og besluttet byggeprogram. En skal lære hva et program omfatter, hvem som deltar i programmeringen, innhenting og bearbeiding av informasjon og ulike arbeidsmåter/teknikker brukt i programmeringsprosessen. Her inngår også oppbyggingen av et programdokument etter NS 3455.
I kurset vil en også gjennomgå ulike teknikker for evaluering av bygninger i bruk, POE ? Post Occupancy Evaluation, som grunnlag for programmering av nye og vurdering av eksisterende bygninger.
Det vil bli lagt vekt på casestudier der en studerer hvordan programmeringen er utført som del av byggeprosessen, og workshops knyttet til gjennomgang av teori og ulike arbeidsmetoder for programmering/POE. Prosjektoppgaven omfatter analyse av program og rammebetingelser for et byggeprosjekt, og/eller en evaluering (POE) av bygget i bruk.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og workshops. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid.
Kursmateriell: Kurskompendium og utvalgte lærebøker.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4955 TEORI OG EKSP B
Teori og eksperimentering B
Theory and Experimentation B

Faglærer: Førsteamanuensis Svein Wolle
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet tar opp idestrømninger og formuttrykk i samtidsarkitekturen i den vestlige verden. Hensikten er å bevisstgjøre studentene om egne holdninger og forutsetninger i en studie- og arbeidssituasjon.
Faglig innhold: Teoretiske studier, skulputrale- og arkitektoniske formingsoppgaver.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og workshops.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4960 VIRTUELL BYGNING
Prosjekteringsmetoder og programmering. Virtuelt rom, bygning eller arena
Virtual Building

Faglærer: Førsteamanuensis Birgit Sudbø
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Eksperimentere, utforske og demonstrere muligheter ved anvendelse av IKT i arkitekturprosjektering.
Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskaper innen IKT og innen arkitekturprosjektering.
Faglig innhold: Fokus på oppbygging og bruk av digitale 3D modeller for å simulere og analysere rom, konstruksjoner, klimapåvirkning og/eller som styringsverktøy og samarbeidsverktøy i byggeprosessen. Emnet skal gi en bred generell erfaring.
Samtidig skal studentene fordype seg i spesielle tema.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og undervisning knyttes til obligatoriske øvingsoppgaver.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4965 VIS KOM 2 B
Visuell kommunikasjon 2 B
Visual Communication 2 B

Faglærer: Professor Paul Brand
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Utvikling av konseptuelle form-, farge- og rom prosjekter, relatert til aktuelle arkitektoniske, kunstneriske problemstillinger. Parallelt til prosjektene utvikles de praktiske emnene som tegning, fargebruk og modellering.
Faglig innhold: Prosjekter som eksperiment relaterte formingsprosesser i sammenheng med visuell idé-utvikling, under anvendelse av ulike presentasjonsmetoder.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4970 VIS KOM 4
Visuell kommunikasjon 4
Visual Communication 4

Faglærer: Førsteamanuensis Erling Stuart Rohde
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Å gi et innblikk i metoder og anvendelse av visuelle presentasjons former.
Faglig innhold: Faget vil ta for seg grafiske og fargemessige problemstillinger i forhold til kommunikasjon og informasjon.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

EMNETABELL – BACHELOR I BILLEDKUNST 2003/2004
1. – 3. årskurs

Emnenr	Emnetittel	Anm.	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
1. årskurs							
BK1150	Innføringsemne 3		30 Sp		30 Sp		BØ
EKPH0001	Emne 1	1		7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
BK1200	Atelierarbeid			22,5 Sp	22,5 Sp		BØ
2. årskurs							
BK2300	Kunst utvikling 1		30 Sp		30 Sp		BØ
BK2400	Kunst utvikling 2			22,5 Sp	22,5 Sp		BØ
	Emne 2			7,5 Sp	7,5 Sp		
3. årskurs							
BK2500	Kunst utvikling 3		30 Sp		30 Sp		BØ
BK2600	BFA utstilling			30 Sp	30 Sp		BØ

1. Det vises til emnebeskrivelse s. 35 i denne studieplanen.

EMNETABELL – MASTER I BILLEDKUNST 2003/2004
4. og 5. årskurs

Fagnr	Fagtittel	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
1. årskurs						
BK3100	Avansert kunst ARB	30 Sp	30 Sp	60 Sp		BØ
2. årskurs						
BK3300	Masterutstilling	30 Sp	30 Sp	60 Sp		BØ

MASTER- OG BACHELORSTUDIET I BILLEDKUNST

BK1150 INNFØRINGSEMNE 3
Innføringsemne 3
Introduction 3
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes
Uketimer: Høst: = 22.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studentene kommer i gang med sitt eget kunstneriske arbeid. Den kunstneriske praksisen må gis mulighet til utfoldelse parallelt med den teoretiske delen som Innføringsemne 1 representerer slik at de kunstneriske konseptene også kan gis en form.
Faglig innhold: Basiskompetanse for å kunne arbeide selvstendig i verkstedene
Læringsformer og aktiviteter: 1Tekniske introduksjonskurs.
2 Studiereise til et internasjonalt kunstevent av betydning (Venezia, Dokumenta e.l.) eller et internasjonalt senter for kultur og kunst.
3 Kunstnerisk arbeid:
Gjennom individuelle samtaler, felles gjennomganger, diskusjoner, prosjekter og utstillinger utvikler studentene sitt eget kunstneriske arbeid.
Deltagelse i felles førsteårsprosjekt.
Deltagelse i "Åpen dag" - utstilling med påfølgende gjennomgang
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

BK1200 ATELIERARBEID
Atelierarbeid
Studio Work
Faglærer: Professor Dubravka Sambolec
Koordinator: Professor Anne-Karin Furunes
Uketimer: Vår: = 22.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenten vil nå ha den nødvendige teoretiske plattform og de tekniske kurser for å kunne begynne utviklingen av et eget kunstnerisk språk.
Anbefalte forkunnskaper: Innføringsemne 3 ved Kunstakademiet
Faglig innhold: Videreutvikle den teoretiske og konseptuelle forståelsen.
Studenten skal trenes i å kunne presentere sine kunstneriske arbeider og faglige synspunkter.
Læringsformer og aktiviteter: Selvstendig arbeid i atelierene.
Samtaler med faste lærere så vel som gjestelærere
Studenten presenterer et valgfritt emne. Samtalebasert teoriundervisning og forelesninger.
Muligheter for å delta på kunstneriske prosjekter og workshops og spesialkurs som Photoshop, Final Cut, fotokurs, silketrykk etc.
Deltagelse i semesterutstilling med en påfølgende gjennomgang.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

BK2300 KUNST UTVIKLING 1
Kunstnerisk utvikling 1
Artistic Development 1
Faglærer: Professor Dubravka Sambolec
Koordinator: Professor Anne-Karin Furunes
Uketimer: Høst: = 30 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Faglig fordypning som kan føres videre i MFA studiet. Studenten skal i samråd med hovedveileder utvikle et selvstendig kunstnerisk språk gjennom kunstnerisk praksis.
Anbefalte forkunnskaper: Gjennomført første studieår ved KIT.

Faglig innhold: I møte med medstudenter og lærere skal studenten opparbeide evne til kritisk refleksjon og en forståelse for dagens kunstdiskurs.
Læringsformer og aktiviteter: Fordypning egne arbeider i atelieret, spesielle prosjekter, tekniske kurs. Samtalebasert teoriundervisning , forelesninger, seminarer, diskusjonsgrupper og gjennomganger. Mulighet for utveksling til andre kunstakademier gjennom Nordplus eller Socrates. Deltagelse på utstillingen "Åpen dag" med påfølgende gjennomgang.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

BK2400 KUNST UTVIKLING 2
Kunstnerisk utvikling 2
Artistic Development 2

Faglærer: Professor Dubravka Sambolec
Koordinator: Professor Anne-Karin Furunes
Uketimer: Vår: = 22.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: En videreføring av del 1. På dette stadiet av studiet legges det stadig større vekt på studentens selvstendiggjøring. Konseptuell og teknisk fordypning.
Studenten skal øve opp sin muntlige fremstillingsevne ved å presentere sitt kunstneriske arbeide.
Anbefalte forkunnskaper: Kunstnerisk utvikling del 1
Læringsformer og aktiviteter: Fordypning egne arbeider i atelieret, spesielle prosjekter, tekniske kurs, deltakelse på seminarer og forelesninger. Samtalebasert teoriundervisning. Mulighet for utveksling til andre kunstakademier gjennom Nordplus eller Socrates. Presentasjon av eget kunstnerisk arbeide gjennom deltagelse i "Show and Tell". Deltagelse på semesterutstilling med påfølgende gjennomgang.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

BK2500 KUNST UTVIKLING 3
Kunstnerisk utvikling 3
Artistic Development 3

Faglærer: Professor Dubravka Sambolec, Professor Kristin Bergaust, Førsteamanuensis Ivar Gravem Smedstad
Koordinator: Professor Anne-Karin Furunes
Uketimer: Høst: = 30 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: En videreføring av del 2. Studenten fortsetter arbeidet med å utvikle sitt kunstneriske språk og evne til å realisere sine kunstneriske mål gjennom selvstendig arbeid i atelieret, individuelle - og gruppevise samtaler og gjennomganger.
Teoriundervisningen fokuserer spesielt på studentens evne til å reflektere rundt sitt kunstneriske arbeide.
Anbefalte forkunnskaper: Kunstnerisk utvikling del 2
Læringsformer og aktiviteter: Fordypning egne arbeider i atelieret, spesielle prosjekter, tekniske kurs, deltakelse på seminarer og forelesninger. Det arrangeres et skrivekurs spesielt med tanke på avsluttende BFA besvarelse. Deltagelse på semesterutstilling med påfølgende gjennomgang
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

BK2600 BFA UTSTILLING
BFA utstilling
BFA Exhibition

Faglærer: Professor Dubravka Sambolec, Professor Kristin Bergaust
Koordinator: Professor Anne-Karin Furunes
Uketimer: Vår: = 30 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Presentasjon av det kunstneriske resultatet av Bachelorstudiet i billedkunst.
Refleksjon rundt eget kunstnerisk arbeid.
Bachelorstudiet avsluttes med en felles utstilling i Galleri KIT. Utstillingen bedømmes av en ekstern sensor. Vurdering er bestått/ ikke bestått.

Læringsformer og aktiviteter: Gruppeutstilling i KiT galleri. Studentgruppen organiserer utstillingen og planlegger de forskjellige produksjonsledd med egen intern veileder /koordinator. I tillegg til utstillingen skriver hver student en kort tekst. Denne skal være en refleksjon rundt studentens kunstneriske arbeid, og den blir bedømt bestått / ikke bestått.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

BK3100 AVANSERT KUNST ARB
Avansert kunstnerisk arbeid
Advanced Artistic Work

Faglærer: Professor Dubravka Sambolec
Koordinator: Professor Anne-Karin Furunes
Uketimer: Høst: = 60 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studentene skal utvikle sitt kunstneriske prosjekt - konseptuelt, praktisk og teoretisk. Individuelle løsninger med hovedvekt på å utnytte den enkeltes potensiale. Studentgruppen skal utvikles til kritisk tenkning og i å blir selvhjulpne billedkunstnere på høyeste nivå.
Faglig innhold: Videreutvikle studentens evne til kritisk argumentasjon og forståelse for sin egen plass i dagens kunstverden.
Læringsformer og aktiviteter: Selvstendig atelierarbeid. Seminarer som fokuserer på hvordan dagens kunstdiskurs påvirker den kunstneriske praksis.
Studentene leverer essay, holder forelesninger eller leder seminarer, eller en kombinasjon av dette.
Deltagelse i åpen dag / semesterutstilling med påfølgende gjennomgang.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

BK3300 MASTERUTSTILLING
Masterutstilling
Master Exhibition

Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes
Uketimer: Høst: = 60 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Den kunstneriske prosessen og studentens utvikling av sitt kunstneriske prosjekt er hovedmålet for MFA studiet. Det siste studieåret har derfor hovedfokus på arbeidet mot den avsluttende masterutstilling i Trondheim Kunstmuseum. Dette skal være en utstilling på et høyt profesjonelt nivå.
Faglig innhold: Arbeidet med den avsluttende katalogen, og teksten til denne bør også gå inn som en del av teoriprogrammet. Det er viktig i denne sammenhengen at det kunstneriske arbeidet kommer i første rekke, og at den teoretiske delen kommer som en støtte til dette, og som en tydeliggjøring av studentenes intensjoner og en utvikling av deres kunstneriske referanser
Læringsformer og aktiviteter: Arbeid mot avsluttende katalog og masterutstilling i Trondheim Kunstmuseum.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

EMNEBESKRIVELSER FOR EMNER FAKULTET FOR ARKITEKTUR OG BILLEDKUNST UNDERVISER FOR ANDRE FAKULTET

AAR1000 ARKITEKTURHISTORIE
Arkitekturhistorie
History of Architecture
Faglærer: Førsteamanuensis Dag Nilsen
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: ,Emnet skal gi oversikt over de bygde omgivelsers historie ved gjennomgang av historiske bygningstyper og enkelte byggverks og miljøers utforming, sett i lys av samtidens tekniske kunnskap, teori og samfunnsforhold. Arkitektur og arkitekturteoretiske tema fra antikken til vår tid, hovedsakelig knyttet til den vestlige verden, blir behandlet.
Faglig innhold: Historiske og samfunnsmessige forutsetninger for byggevirksomhet
Historisk byggeteknikk og materialbruk
Formelementer og deres systemsammenheng
Arkitekturteori
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og selvstudium (pensum)
Kursmateriell: Pensumlitteratur
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR1050 FORMGIVING
Formgiving som kreativ prosess
Design as a Creative Process
Faglærer: Førsteamanuensis Svein Wolle
Uketimer: Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnets mål er å gi studentene kunnskap om og forståelse for forskjellige avbildingsmetoder, dessuten innsikt i grunnleggende formprinsipper for å gjøre dem bedre skikket til å arbeide med formgiving.
Faglig innhold: Formgiving av objekter (produktdesign/arkitektur); tekniske konstruksjoner, apparater, bygninger og andre nyttegjenstander er resultatet av en kreativ prosess hvor utøverens forståelse og erfaring for utvikling av ideer spiller sammen med vedtatte konvensjoner: Prosjekteringsmetoder, presentasjons-måter, bruk av grafiske symboler osv. Emnet er en introduksjon til formgivingsfaget og tar opp basale prinsipper som ligger til grunn for all kreativ virksomhet innenfor design. Emnet tar opp temaene Geometrisk Avbildning, Tegning (frihånds-) og formgiving knyttet til prosjektering av et enkelt spesifikt objekt.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger. Studentene skal kun arbeide med blyant, passer, lineal på papir og modellbygging. Dette betraktes som et nødvendig erfaringsgrunnlag hvis en skal kunne utnytte datamaskinen som verktøy for å skape/prosjektere fysiske produkter. Øvingene med personlig
konsultasjon utgjør en viktig del av undervisningen (?Learning by Doing?).
Det er ikke utarbeidet eget kompendium til emnet, men studentene vil få utdelt en liste med relevant, utvalgt litteratur.
Avdelingsbiblioteket for fakultetet vil i hele semesteret sperre denne litteraturen til gjennomsyn og 1-dags lån.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		

AAR4200 FORM OG FARGE GK 1
Form og farge, grunnkurs 1
Form and Colour, Basic Course 1
Faglærer: Professor Charles Alexander Booker
Uketimer: Høst: 2F+7Ø+3S = 15 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Høst: Innføring i grunnleggende teknikker i tegnerisk fremstilling relatert til designområdet med vekt på form og formanalyse. Innføring i prinsipper om layout og visuell presentasjon i design. Vår: Innføring i plastisk 3D problemstillinger og grunnleggende formlære. Innføring i fargeforståelse og bruk.
Anbefalte forkunnskaper: Emnet er forbeholdt studenter ved Industriell design.
Faglig innhold: Tegning, presentasjon. 3D form. Farge.

Læringsformer og aktiviteter: Øvingsoppgaver, individuell veiledning (korreksjon). Forelesninger, seminarer og kollokvier. Undervisningen samordnes med undervisningen i emnet TPD4105 Produktdesign 2 - IT.
Kursmateriell: Eksempler fra billedkunst, industridesign og arkitektur. Anbefalte bøker: D.K. Francis, Ching: Tegning. Ingegerd Andersson m.fl.: Grafisk utforming. Layout og desktop. Cheryl Akner-Koler: Three Dimensional Visual Analysis. Urban Willumsen: Fargelære. Johannes Itten: Fargekunstens elementer. Dick Powell: Presentation Techniques.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		100/100		

AAR4205 FORM OG FARGE GK 2
Form og farge, grunnkurs 2
Form and Colour, Basic Course 2

Faglærer: Professor Charles Alexander Booker
Uketimer: Høst: 2F+7Ø+3S = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Videreføring i anvendt fargebruk, materialer i plastisk form, presentasjon og kommunikasjon. Design historie tar for seg historiske og systematiske spørsmål innenfor design. Det vil formidle kjennskap til historisk viktige designprodukter og deres teoretiske bakgrunn med henblikk på forståelse av deres plass i tekniske, produksjonsmessige, samfunnsmessige og ideologiske systemer.
Anbefalte forkunnskaper: Emnet bygger på emne AAR4200 Form og farge GK 1, og er forbeholdt studenter ved Industriell design.
Faglig innhold: Farge, fargebruk, plastisk form, presentasjon, designhistorie.
Læringsformer og aktiviteter: Øvingsoppgaver, individuell veiledning (korreksjon). Forelesning, seminarer, kollokvier. Undervisningen kan på forskjellige måter knyttes til prosjektoppgave i Produktdesign 3. Undervisningen samordnes med undervisningen i emne TPD4115 Produktdesign 3.
Kursmateriell: Eksempler fra billedkunst og industridesign. Kompendium 1 og 2 i Designhistorie og John Heskett: Industrial Design.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		100/100		

AAR4210 BM1 - FYS MILJØPLANL
Bygg- og miljøteknikk 1 - Fysisk miljøplanlegging
Civil and Environmental Engineering 1 - Physical Planning and the Environments

Faglærer: Førsteamanuensis Sveinn T Thorolfsson, Professor Tore Øivin Sager
Koordinator: Førsteamanuensis Helge Fiskaa
Uketimer: Høst: 2F+6Ø+4S = 7.50 SP
Tid:

F	to	8-9	S7	Ø	to	9-16	S7

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studentane skal gjennom arbeid med det fysiske miljøet få ein introduksjon til viktige element i berekraftig byutvikling. Dei skal i tillegg få grunnleggenande kjennskap til prosjektarbeid i grupper, rapportskriving og presentasjon.
Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Faglig innhold: Emnet er bygd opp omkring eit gjennomgåande prosjekt i eit konkret byområde. Prosjektet tek for seg lokalisering og arealbruk, service- og fellesfunksjonar, leik og rekreasjon, transportsystem, trafikktryggleik og universell utforming, og vassforsyning, avløp og forureiningar. På grunnlag av situasjonsanalysar skal det utarbeidast forslag til forbetringar av det fysiske miljøet og gjennomførast konsekvensvurderingar og samanlikning av alternativ. I prosjektet inngår bruk av digitale kart og framstilling av analysar og planforslag ved hjelp av enkel bruk av geografiske informasjonssystem (GIS). Forelesingane legg vekt på spørsmål som er sentrale i prosjektarbeidet, og vil elles gje innblikk i planleggingas samfunnsmessige oppgåver og planprosessar.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet inngår i PBL-strengen med hovudvekt på prosjektarbeid i grupper. Prosjektet gjer bruk av IKT-verktøy og skal presenterast som skriftleg rapport i digitalt format. Emnet blir gjennomført i samarbeid mellom Institutt for byforming og planlegging, Institutt for bygg, anlegg og transport og Institutt for vann- og miljøteknikk. Gruppevis prosjektkarakter, men mogleg med differensiert karakter innan gruppa. Prosjektoppgaven i førstesemesteropplegget inngår som en del av emnet.
Kursmateriell: I tillegg til kompendium blir faglitteratur til prosjektarbeidet tilgjengeleg på Fakultetsbiblioteket. Delar av kursmateriellet blir gjort tilgjengeleg på web.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		100/100		

AAR4215 FYS DETALJPLANLEGG
Fysisk detaljplanlegging
Local Planning

Faglærer: Førsteamanuensis Helge Fiskaa
Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP
Tid:

F	ti	11-13	B2		Ø	on	9-11	B1
F	on	8-9	B1					

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet skal gjennom prosjektretta arbeid sette studentane i stand til å forstå krav som inngår i detaljplanlegginga, og utarbeide regulerings- og bebyggelsesplanar for ulike situasjonar i eit by- og tettstadområde.
Anbefalte forkunnskaper: Bygger delvis på emne AAR4210 BM1 - Fysisk miljøplanlegging eller tilsvarande.
Faglig innhold: (I) Fysisk detaljplanlegging som forvaltningsmessig aktivitet i historisk og generelt perspektiv og slik det i dag er fastlagt i Plan- og bygningslova. Aktøranes ulike roller - samarbeid og medverking. (II) Planutforming i byar og tettstader i lys av folks og funksjonars behov og moglege løysingar, med vekt på nærmiljø, tilgjenge og forholdet til naturgrunnlag og infrastruktur. (III) Situasjons- og behovsanalysar som grunnlag for planutforming. (IV) Utarbeiding av planforslag i lys av overordna plan, rammevilkår og etterfølgjande gjennomføring.
Læringsformer og aktiviteter: Øvingsarbeid i grupper, forelesingar, synfaringar. Øvingane må vere leverte og godkjende før eksamen og tel i den endelige karakteren.
Kursmateriell: Kompendium og anna materiale - blir opplyst ved semesterstart.
Vurderingsform: Skriftlig/Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	23.05.2005	15.00	50/100	D
ARBEIDER			50/100	

AAR4220 FYS OVERSIKTSPLANL
Fysisk oversiktsplanlegging
Master Planning

Faglærer: Professor Tor Medalen
Uketimer: Høst: 3F+3Ø+6S = 7.50 SP
Tid:

F	ma	8-9	KJL21		Ø	ma	9-10	KJL21
F	ti	10-12	KJL21					

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet skal gi studentene kjennskap til og innføring i sentrale problemstillinger og i det lovmessige grunnlaget for fysisk oversiktsplanlegging. Studentene skal settes i stand til å planlegge for ulike situasjoner i et by-/tettstedsmessig område
Anbefalte forkunnskaper: Emnet skal faglig sees i sammenheng med AAR4215 Fysisk detaljplanlegging og AAR4225 Samordnet areal- og transportplanlegging.
Faglig innhold: Oversiktsplanleggingens bakgrunn, historie, forvaltningsstruktur og innhold. Innføring i planleggingsteori, planleggingens organisering, konflikter i planlegging og situasjonsavhengig planlegging. Innføring i sentrale planleggingsmetoder deriblant strategisk planlegging, utredningsmetodikk og bruk av informasjonsteknologi.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger, seminar. Øvingene teller 40% av den endelige karakteren i emnet.
Kursmateriell: Kompendium.
Vurderingsform: Skriftlig/Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	08.12.2004	09.00	60/100	D
ARBEIDER			40/100	

AAR4225 SAMORD AREAL/TRANSP
Samordnet areal- og transportplanlegging
Co-ordinated Land Use and Transportation Planning

Faglærer: Professor Tor Medalen
Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP
Tid:

F	ma	15-16	H1		Ø	ma	16-17	H1
F	ti	13-15	B2					

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet skal sette studentene i stand til å forstå sammenhengene mellom arealbruk og transport og få kjennskap til planlegging av arealbruk og transportinfrastruktur på overordnet nivå.
Anbefalte forkunnskaper: Emnet skal ses i sammenheng med AAR4220 Fysisk oversiktsplanlegging og transport- og veg

planleggingsfag (dvs. TBA4215 Vegplanlegging, TBA4290/4291 Transportanalyse GK, TBA4300 Trafikksikkerhet og gatemiljø og TBA4305 Transportsystemet).
Faglig innhold: Arealbruk som drivkraft og binding i byer og regioners utvikling. Samspillet mellom de ulike deler av transportnettet og krav til transportstandard avhengig av funksjon til de ulike deler av arealbruken og infrastrukturen. Innføring i planlegging og konsekvensutredning som forvaltningsmessig aktivitet. Bruk av reisevaneundersøkelser, databaser, GIS-teknologi og konsekvensanalyser. Organisering og gjennomføring av tverrfaglig planutarbeidelse på oversiktsnivå.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger, seminar. Øvingen teller 30 % av den endelige karakteren.
Kursmateriell: Kompendium, offentlige rapporter og veiledningsmateriale.
Hompland (red.) Byens veier. Fagbokforlaget
Vurderingsform: Skriftlig/Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	02.06.2005	09.00	70/100	D
ARBEIDER			30/100	

AAR4230 PLANL I ULAND VK
Planlegging og bygging i utviklingsland, videregående kurs
Planning and Construction in Developing Countries, Advanced Course

Faglærer: Professor Hans Christie Bjønness
Uketimer: Vår: 3F+1Ø+8S = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet skal gi forståelse for forutsetninger og anvendbar kunnskap for gjennomføring av planlegging, infrastruktur og byggevirksomhet på et bærekraftig grunnlag i utviklingsland.
Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Faglig innhold: Planlegging for bærekraftig utvikling krever kunnskaper på et bredt tverrfaglig grunnlag. Emnet vil diskutere teori- og metodegrunnlag for bærekraftig samfunns- og byutvikling, planlegging og byggevirksomhet. Miljø-, sosioøkonomiske-, fysiske- og kulturelle faktorer skal sees i sammenheng, og ut fra ulike stedlige betingelser. Det vil legges vekt på eksempel som illustrerer ulike betingelser og institusjonelle rammer for utvikling og gjennomføring av prosjekt i bistandssamarbeid. Planlegging under krise for gjenoppbygging etter katastrofer vil være deltema. Det skal gjennomføres øvingsoppgave med prosjektdokument ut fra FN-format, og målorientert prosjektplanlegging som praktisert av NORAD (LFA).
Læringsformer og aktiviteter: Emnet er et samarbeid mellom flere institutter ved Fakultet for arkitektur og billedkunst, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse. Det legges vekt på tverrfaglige seminarer med innledere fra andre fakultet ved NTNU, og studier av eksempel (case-studies). En studie-/øvingsoppgave skal gjennomføres.
Kursmateriell: Kompendium.
Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN			100/100	C

AAR4240 FORMGIVING
Formgiving som kreativ prosess
Design as a Creative Process

Faglærer: Førsteamanuensis Svein Wolle
Uketimer: Høst: 2F+5Ø+5S = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnets mål er å gi studentene kunnskap om og forståelse for forskjellige avbildingsmetoder, dessuten innsikt i grunnleggende formprinsipper for å gjøre dem bedre skikket til å arbeide med formgiving.
Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Faglig innhold: Formgiving av objekter (produktdesign/arkitektur); tekniske kosntruksjoner, apparater, bygninger og andre nyttegjenstander er resultatet av en kreativ prosess hvor utøverens forståelse og erfaring for utvikling av ideer spiller sammen med vedtatte konvensjoner: Prosjekteringsmetoder, presentasjonsmåter, bruk av grafiske symboler osv. Emnet er en introduksjon til formgivingsfaget og tar opp basale prinsipper som ligger til grunn for all kreativ virksomhet innenfor design. Emnet tar opp temaene Geometrisk Avbildning, Tegning (frihånds-) og formgiving knyttet til prosjektering av et enkelt spesifikt objekt.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger. Studentene skal kun arbeide med blyant, passer, lineal på papir og modellbygging. Dette betraktes som et nødvendig erfaringsgrunnlag hvis en skal kunne utnytte datamaskinen som verktøy for å skape/prosjektere fysiske produkter. Øvingene med personlig konsultasjon utgjør en viktig del av undervisningen ("Learning by Doing").
Kursmateriell: Det er ikke utarbeidet eget kompendie til emnet, men studentene vil få utdelt en liste med relevant, utvalgt litteratur. Avdelingsbiblioteket for fakultetet vil i hele semesteret sperre denne litteraturen til gjennomsyn og 1-dags lån.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		100/100		

AAR4245 BYPLANHISTORIE
Byplanhistorie
History of Town Planning

Faglærer: Professor Bjørn Røe
Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi studentene et overordnet omriss av byers og byplanteoriers utvikling over tid.
Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Faglig innhold: Emnet følger den historiske utviklingen av byer med særlig vekt på byplanhistorien fra den tidlige industrialismen og fram til i dag. Emnet gir også kunnskap om utviklingen av ulike byformingsteorier som basis for praktisk innføring i byplanlegging.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger, seminar. Undervisningen samordnes med AAR4360 Arkitekturens teori og historie B.
Kursmateriell: Kompendium.
Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	18.12.2004	09.00	100/100	D

AAR4700 BY/REGIONPL FORDYPN
By- og regionplanlegging, fordypningsemne
Town and Regional Planning, Specialization

Faglærer: Førsteamanuensis Alf-Ivar Oterholm, Professor Tor Medalen
Koordinator: Professor Tor Medalen
Uketimer: Høst: 36S = 22.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Kompetanse vedrørende utvalgte fordypningstemaer innenfor de sentrale fagområdene som dekkes ved Institutt for byforming og planlegging. Fordypningsemnet skal også gi ferdigheter i planlegging og gjennomføring av prosjekt samt prosjektrapportering.
Anbefalte forkunnskaper: Følgende emner: AAR4215 Fysisk detaljplanlegging og AAR4220 Fysisk oversiktsplanlegging, eller AAR4225 Samordnet areal- og transportplanlegging.
Faglig innhold: Emnet består av et prosjekt i by- og regionplanlegging på 22,5 Sp i kombinasjon med tre temaer (dvs. 3 temaer á 3,75 Sp). Prosjektarbeidet kan hentes fra problemstillinger av forsknings- og utviklingsmessig karakter innenfor hele instituttets fagområde, i samråd med faglærer. Temaene skal gi et bredere teoretisk fundament innen fagfeltet, som også støtter opp om prosjektet. By- og regionplanlegging fordypningsemne skal normalt inkludere minst to av instituttets egne temaer, som er "Plan- og byggesaksbehandling", "Landskapsplanlegging og GIS" eller "By- og regionplanlegging". I tillegg skal det velges et tredje tema. Denne kan velges fritt blant de temamer som NTNU tilbyr i 9. semester, men valget skal godkjennes av faglærer, og om mulig støtte opp om prosjektarbeidet. En liste over noen anbefalte temaer er som følger (normalt velges minst to tema fra denne listen):
AAR1 Plan- og byggesaksbehandling - (3,75 Sp)
AAR2 By- og regionplanlegging - (3,75 Sp)
AAR3 Landskapsplanlegging og GIS - (3,75 Sp)
Anbefalte moduler ved valg av tredje tema:
TBA23 Kollektivtransport og transportøkonomi (samferdsel) - (3,75 Sp)
TBA28 Geometrisk utforming av veger (veg) - (3,75 Sp)
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer, prosjektarbeid. Sluttkarakter fastsettes som en kombinasjon av eksamen (50%) og prosjektarbeidet (50%).
Kursmateriell: Kompendier, forelesningsnotater, publikasjoner, utredninger, forskrifter m.v.
Vurderingsform: Muntlig/Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
MUNTLIG EKSAMEN	30.11.2004	09.00	50/100	D
ARBEIDER		50/100		

BK1000 GRAFISKE TEKNIKKER
Introduksjon til grafiske teknikker
An introduction to printmaking

Faglærer: Ingeniør Hermann Isaksen
Uketimer: Vår: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted etter avtale.
Karakter: Bestått/Ikke bestått Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Praktisk arbeid i grafikkverkstedet til KIT. Studentene får anledning til å prøve ulike grafiske teknikker.
Faglig innhold: 1. Presentasjon av ulike grafiske verktøy, maskiner og teknikker
2. Tilrettelegging og gjennomføring av workshops
Læringsformer og aktiviteter: Workshop

Kursmateriell: Ca 300-500 kr til dekking av kjemikalier, trykksverte, trykkplater og papir.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER		1/1		